

312336

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544.

సంపుటము ౧౭
Vol. 17

చెన్న పట్టణము 1929-వ సం॥ ఆగష్టు నెల 9-వ తేది శుక్రవారము

శ్రీ శుక్లనామ సంవత్సర శ్రావణమాస శుద్ధ చవితి

సంచిక ౧౦౯
No 109

రూ. 5-8 మాత్రమే ప్రవేశ దుసుముగా మాకంపె
నీకి చెల్లించి చనిపోయిన పానిదారుని
వారసునకు మా కంపెనీ 9 వ ఆగష్టు
1929 తేదీన యిచ్చినది.

రూ. 500

మా ఉచిత భీమా పద్ధతి సౌకర్యములు

- (1) 18 సంవత్సరములు మొదలు 55 సంవత్సరముల వరకు ఆరోగ్యవంతు లెల్లరును చేరవచ్చును.
  - (2) ఇందులో చేరుకొను పూర్వము డాక్టరు పరీక్ష లేదు.
  - (3) సభ్యుడగుటకు ప్రతి నెలకు డెల్టాను చెల్లించవలసినది నెలకు రు 1-0-0 మాత్రమే, చావులు
తీసి నెలలో నేమియు చెల్లించవక్కరలేదు.
  - (4) తోటి సభ్యులకు చనిపోయినచో నెలకు రు 1-0-0 మాత్రమే, చావులు
తీసి నెలలో నేమియు చెల్లించవలసినది కాలపరిమితి 12 సంవత్సరములు మాత్రమే.
  - (5) సభ్యులకు చనిపోయినప్పుడెల్లను చెల్లించవలసినది కాలపరిమితి 12 సంవత్సరములు మాత్రమే.
- * కష్టపడి రు 1-8-0 కమీషను పద్ధతిమీద
పనిచేయు యే డెల్టా కావలెను.

ఇతర వివరములకు

ది స్టార్ ఆఫ్ ఇండియా ఇండస్ట్రీయల్ అండ్
జైనరల్ అస్యూరన్సు కంపెనీ, లిమిటెడ్

23, సెకండులైను బీచ్, మద్రాసుకు

వ్రాసిన పూర్తి ఫిరకములు తెలియగలవు.

రసాయన చాయశాల

మేల్తైన గట్టి చాయనూలు వ్యాపారం, తూర్పువాకిలి, మధురై.

గట్టిచాయ నూతన రంగునూలు రకములు తయారుచేయడములో "ఇండియాలో" నెల నెల మొదటివా ర్షి, మిక్కిలి ప్రఖ్యాతి చెందినవారు.

అన్ని రకములలోను పక్కారంగులు సలీసుగా చిక్కును.

ఒకవార యము మా రకములను ఉపయోగించినవాడు, మా రంగునూలు వినా, మరి యితర రకములను ముట్టరు.

130

శాంపిల్ ఆర్డర్ వ్రాయించేది.

సిల్క్-వస్త్రముల అభివృద్ధి

మా శ్రీ లక్ష్మీశిల్క్ వేక్వరీలో ఇప్పుడు క్రొత్తరకము శిల్క్-చీరలు చేయుచున్నాము. రు 300 మొదలు రు 1000 వరకు విలువగల చీరలు కావలసినవారు వెంటనే మా పేర వ్రాసికొనవలయును.

ఇంతేగాక మాశిల్క్ ఖండువాలు, వర్షింగులు కోటింగులు, నార్మడిషంచలు, బ్రిక్కు-పేట్రా చీరలు, కళావరు వేటుచీరలు, తలగుడ్డలు కొను వారు వానిమీద మాత్రేడుమార్కులు ఉన్నవో లేవో చూచి మతి కొనవలెను.

మారకముల నాణెముచూచి అందఱును మా శిల్క్-వస్త్రములనే కొనుటవలసిన ఇతరులు కొందఱు మా పేరు చెప్పకొని తమతమ నాణెము తక్కువ అయిన బట్టలు అమ్ముకొనుచున్నారు. కావున మోసమునకు చిక్కవద్దు. సాంపుల్లు కావలసిన వారికి పంపెదము.

108

ముప్పన సోమరాజు & వీర్రాజు.

ప్రాప్రయిటర్లు, శ్రీ లక్ష్మీశిల్క్ ఫ్యాబ్రికే పెద్దాపురం

చంద్రా నర్సరీతోటలు- నేలం జంక్షన్

8 సం॥ అంటుమామిడిచెట్లు, నిమ్మ, నారంజి, చక్కెర-డబ్బా రు 7½, జామ, దాలిమ, అంజూరు, అంగూర్ డబ్బా రు 4½. గులాబి, క్రోటన్లు, పూలచెట్లు డబ్బా రు 5.5 మ తర్కారీ, పూలచెట్లు 24 దినుసులు రు 2½. స్వ. వేళ తర్కారీ రివిత్తులు 12 ది నుసులు సెట్ రు 1½. క్యాటలాగు ఇవాం.

Chandra Nursery, P. O. Salem Junction

అమ్మకమునకు సిద్ధముగానున్నవి

"మామిడి అంట్లు జహంగీరు మొదలగు ప్రసిద్ధిగల 200 రకములను యితర ఫల, పుష్ప, పత్రజాతులు అమ్మకము నకు సిద్ధముగా నున్నవి." క్యాటలాగు ఉచితము.

రావు చిన్నారావు & సన్సు,

రామోనర్సరీ, కడియం, తూర్పు గోదావరిజిల్లా.

రాజమోహన హేరాయిలు

శ్రేష్ఠమయిన సువాసనగల తలనూనె

తలనొప్పి, మాడుపోటు, చుండు ఆకాలముగా వెంట్రుకలు నెరయటం ఇలాంటివి మొదలగువాటిని హరించి మెదడుకు చల్లదనమును, బుద్ధి బలమును, కలిగించి వెంట్రుకలను నల్ల పరిచి పుద్గివొందించును.

1 సీసా రు 1. 2 సీసాలు రు 2.10-0

వి. పి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము.

వి. పి. ఓ. ఆంధ్రకో, ఆయుర్వేదసహజం, పెరిడేవి, (నెల్లూరు జిల్లా)

యావనము : ప్రాణాధారమైన శక్తి
ఏనిని పొంది, నిలుపుకొనుడు.

యావనము, ప్రాణాధారమైన పత్తివ ఎంతవరకు రక్త
ముయొక్క స్థిగిగలదై శాధారపడియున్నదని విమర్శమున
రక్తము ముక్కు నీటి పంక్తిగలగా కలదెట్లె ఇమయ రక్తనీ
యమన్నదో దానిపై శాధారపడియున్నదనియు కొలదియంది
చూత్రమే తెలిసికొనగలదు. మీ యావనమును, ప్రాణాధారము
గుర్తుగను నిలుపుకొనుట కల్పవృక్షము మీరు మీరక్తమున ఇను
ము విస్తారముగా కలియజేయు చేయవలయును. ఇంగులకు
కుబ్జమైన మాంసమేదిన మీరప్పుడప్పుడు విరక్త జెల్లమున్న
సేపుచుటయే.

రక్తమున ద్విశిక్షణమును జీర్ణముచేసికొనుట గుర్తువలెను
ఇతము విరక్త జెల్లమున్న సేపుచుటయే. విరక్త
జెల్లమున్న సేపుచుట యనగా యావనమును, ప్రాణా
ధారమున పత్తివలను అవసరమైన రక్తమున కిటుమును లభింప
చేయుట.

(తలివోటను సేపుచుటకు గుండ్లముగ. చాకయైన ధి
రకు వికలంపబడుచున్నది తరువాల్లు దినములకు పరిశుభు
సీసా చలరు 1. 4) దినములకు పరిశుభు సీసా ఖరీదు
రు 2-12-0. యావనమును, ప్రాణాధారమున బలమును మీరు
మరల పొందవలసియున్నను, నిలుపుకొనవలసి యున్నను మీరిది
అవసరము. 141-2

మద్రాసులో నుండుగులవారు
మార్టిన్ అండ్ హార్లీస్ కంపెనీ, లిమిటెడ్.

TRACTOR SAW MILLS
Tel Address Hunsur
"Tractor" (Mysore State)
స్వదేశి తేకుమానుచే చేయబడిన
ఎట్లబండిచక్రములకు కావలసిన
ఆకులు & అందుకు
సంబంధించినవి

మైసూరు సంస్థానమునకు చేరిన హున్సూరు
నందు ట్రాక్టరు యంత్రాలయమువద్ద
గల గొప్పస్థానము మిక్కిలి చౌకగా విక్రయించ
బడును:—

ఈదిగున జిల్లాలలో కమీషను సభ్యులైన
అమ్మలకు పూర్తిగా బాధ్యతవహించునట్టి నిలు
కడమైన ఏజంట్లు కావలెను.

కృష్ణా, నెల్లూరు, గుంటూరు,
కర్నూలు, బెల్లారి, అనంతపురము,
కడప, చిత్తూరు, చెంగల్పట్టు.

దరఖాస్తులు ఈ దిగునవిలాసమునకు సంపుకొన
వలెను.

మేనేజరు, ట్రాక్టర్ సామిల్లు హున్సూరు,
(మైసూరు సంస్థానము).

Manager,
THE TRACTOR SAW MILLS,
Hunsur, Mysore State

కావలెను
అత్యున్నతమైన శక్తివలము గలవిండునట్టి శాస్త్రాత్మక
మాగ్నెటముల చేయబడిన ఈ ఎరువులకు విక్రయించుటకై
తలివోటను ఏజంట్లు కావలెను. వివరములకు ఈదిగునవిలా
సమునకు వ్రాయవలెను:—
Benford & Co.,
35, Angappa Naik Street, G. T. Madras.

రివిన్యూ యన్ పైక్టరు
ఇర్పమ - అర్పమ

(యద్దనపూడి వెంకటరత్నంగారు)
రివిన్యూకి హక్కుమెంట్లు, యావనోబా తహశీలుదారి
తరువారిని- ఈ ఉద్యోగమునకు పూర్వము చాలా గౌరవం
వుండేది. అంటే యిప్పుడు తేవలంకారు. వుండునుంటే ప్రతి
వానికి వుంటుంది ఉండేదొట్ట వుండక విడిచేరు.

అది యీ యుద్యోగం, న్యూసాయదారులయొక్క
యు, గ్రామముదాయమునకు సంబంధించినయిరవిషయముల
యొక్కయు, ప్రభుత్వమువారికి ప్రజలకు మధ్య వుండేసంది
స్థితులను వివరిసి, విషయములూ, తేలుపగులుటకు వినియోగింప
బడేది. ఇప్పుడున్ననో, వివిధ విషయములలోను, సంశయముల
ను కల్పించి, వున్నవి వూడెరుగుటకై వినియోగింపబడుచున్న
ది. ఈయుద్యోగమున కీచరన్న ప్రజానరాగము, రాసురా
ను పన్ను కిల్లుచుండుటకు గలపలుకారణములలో నిదియొకటి.

ఇదియును గాక, ఒకానొకప్పుడు, పరిపాలనా యంత్ర
మునం పప్పునున్న అంతకొప్పు లుండేది కావు. ల్యాండు
రివిన్యూ, ల్యాండు రికార్డులు, ఇకకంటాస్సు, పోల్ మైరా,
సాట్టు, ఆర్చాడ్, లోకల్ బోర్డు, సివిల్ మినిస్ట్రీ ఇత్యాది
అధికారులన్నియు ఒకజిల్లాపరిపాలనాధికారి విశేషుండేయుం
డేడిన. యీ బాబువులపనులన్నియు కత్తెరువలన అడ్డాపింపబడి
యోగ్యులు, తహశీలుదారులన అడ్డాపింపబడి, రివిన్యూయిన
పైక్టరు మామచందేనాడు ఏజన్సీ ప్రాంతములం దెప్పటికిని
యీదిగానము అనుచునందున్నది. క్రమక్రమముగా, ప్రతికాపుకు
ప్రత్యేకపుడిపార్టుమెంటు లేర్పడినది. వేర్వేరు సిబ్బంది నియ
మింపబడిరి. అందులలో ఒక్కొక్కకాపు యేర్పడినప్పుడల్లా,
ఒక్కొక్కబాపకు అధికారం వూడెరుగుటచేసెద. ఇప్పటికి
పెరియండు నిలిచియున్న దొక ల్యాండురివిన్యూకు సంబం
ధించిన పనిమాత్రమే.

పూర్వము రివిన్యూ యన్ పైక్టరుగా తేవయినా గ్రామం
వెళ్లవలసియుంటే టంబాకేటండా బయలుదేరేవారు కారు.
టంబాకేకేటంబానా అధిపతికి నుగ్రహులై యియునా వుండేది.
యిప్పుడున్ననో అద్దెయ్యదానన్నా బండి కట్టరు సరికదా! ఏ
రయ్యునైనా, గూడులేని చెండెడబండి కట్టసునినా, నాకు
తీరుబడిలేదు. సాంబాలో పెంటతోటకోవాలని, నిర్భయంగా
చెప్పుతాడు. నీసంగతి కమిషంటానని, కండ్లెర్రలేస్తే, కేపు
ఒకకట్టోకతో ఆనవాలిచ్చి పంపించినంతనే యేవిధమైన అభ్యం

నమొనమెత్తుకొని వోట్లడుగుతానయ్యా, అని తానే ముందుగా
కొట్టరాస్తాడు

ఒకానొక సమయంలో, రివిన్యూయిన పైక్టరు గ్రామం
లోకి వచ్చారంటే, కరణంగారికి యింటికి కొత్తవియ్యంపదొచ్చి
సంత సరంజా జరిగేది. ఇవన్నీవర్తరుగారు, సర్క్యూలుమంచి
యింటికి వస్తాయన్నారంటే, తండుమాడు శుభకార్యములను
చాలినంతసామాన్య బండ్ల పైన వెనకాలస్తూయన్న దన్నమాటే.
జమాబందీమంలో, మిగిలిపోయిన సామాను, నాలుసరి ఖర్చు
కు పరిపూర్ణమే. కొంచెం ఉదారస్వభావం కలవారంటే ఆ
సమయంలో, వకుగులు, పెళ్లిళ్లు చూడకానిచ్చేవారు. సంది
గాలు విడదీసి సామూలు స్థిరపరచే రోజులొకముక్క, కోరబడక
యే కావలసినవి తెచ్చి, పుచ్చుకోవలసినదని ప్రార్థించేవారు.
ఇప్పుడో, పిరు చేసే ప్రయత్నాలు, సంశయాలుకల్పించి, వున్న
సదుపాయాలు వూడెరుగుటకే యోయండుటనలన, నోరు
అడిగినా యిప్పుడు సరికదా? ఏదైనా కొనుక్కొనిమీనపులరు
చేత, దయయించి, మాయింటికి పంపించు మని కరణంగారిని
కోరితే, ఆయన జీవితకాలంలో ఆస్తు వింటికి జేరక, మాయ
మైన, కేసులనేకము లున్నవి. ఈకాలమందియుద్యోగమునకున్న
ప్రతిష్ఠ యిది.

కొంతకాలముక్రిందట, రివిన్యూ యన్ పైక్టరు ఉద్యోగ
మైనా డెబ్బానూపరింటెండెంటు ఉద్యోగమైనా అయిందంటే
వెండికొండ కాధిపత్యము లభించినట్టు సంతోషించేవారు. వారే
గాదు వారిపటుంబమువారు, బంధువులు, ఆశ్రయించినవారు
చూడారు.

కాలము గతించినకొలది పీటికిమాడ నీవత్స మాపాదించి
నది. సర్క్యూలువెళ్లి తేవండుకోవలసినదేకాని అన్నందొరకదు.
నంటబ్రాహ్మణిని పెట్టుకొంటే జీతం చాలదు. పైగాయేమైనా
దొరుకుతుండేమో అనుకొంటే యాయెల్లను అడవిడిచివైన
తర్వాత, న్యూసాయదారునకు కావలసినపని యేదైనావుంటే పై
అధికారులే చేసిపెట్టుచున్నారు. ఒకవేళవారు స్వయముగాచేయ
వీలులేనియెడల తామువ్రాసి రివిన్యూయిన పైక్టరును పిలిపించి
క్రింద సంతకముపెట్టిస్తూమున్నారు. ఇంక పీరి నాశ్రయించే
వాకెనరు? మరన్ని కవున్నియెల్లకు నువచ్చి కాంగ్రెసుపార్టీ
యెదుర్కొనమొదలు పెట్టిననాటకుండి ప్రభుత్వమువారు తమత
రిపు వోటర్ల నాదరించుటకు తమతాపేదారులర అధికారులకట్టి
ఆజ్ఞలిచ్చారంటే వోటుఅధికారమున్న ప్రభుత్వమువారి యగు
ఎవ్వరైనా నమరే తమకుకావలసినపనికొను స్వయముగా తాలూ
కాసు రాననసరములేకుండి ఒకచీటివ్రాసి నపుఖరుచేతి కిచ్చి
ఒకకట్టోకతో ఆనవాలిచ్చి పంపించినంతనే యేవిధమైన అభ్యం

న ర న ము దృ థ మై న ది న మ్మ క మై న ది

ఇప్పటి మోస్తరుప్రకారము బాగుగా తయారుచేయబడిన
ఇనుప పెట్టెలు ఈ దిగున తెలుపబడినవారివద్ద అమ్మకమునకు
సిద్ధముగా నున్నవి.
బాంసులు, కంపెనీలు, కార్యాలయములు, కో.ఆపరేటివ్
సంఘములు మొదలగువాటికి సరఫరా చేయబడినవి.

పి. న శే శ మొదలియార్,
ఇనుపపెట్టెలు చేయువారు,
ప్రావైటరు, 59, బ్రాడ్వే, మదరాసు.
సటరాజన్ ఎంజినీరింగు వర్కుస్
బరన్ అండు బ్రాన్ ఫౌండర్లు
ఆయుత్ ఎంజినలు, మోటారులు, మెషినుభాగములు, మొలగు
నవి రిక్షరుచేయుటయందు సమర్థులగువారు. రైసుమిల్లుకు కావలసిన
సిలండర్లు, సాప్లింగు, నట్టు, సరసముగా యివ్వబడును. సుబ్బరాయప్పిల్ల వీధి, పెద్దనాయకపేట, మద్రాసు.
మెషినులకు సంబంధించిన భాగము లన్నియు ఆర్డరు యిచ్చిన తయారుచేసి యివ్వబడును.
ఈ ధరములు వ్రాసిన బడులు వ్రాయబడును.

63

ది ఆంధ్ర బ్యాంకు, లిమిటెడ్, బెంగళురు, మచిలీపట్టణము.

మూలధనము రు. 10,00,000
జారీ చేయబడినటువంటిన్ని }
వసూలుచేయబడినటువంటిన్ని } 1,00,000
మూలధనము.

క్రెంట్లు అక్కంటుపై రోజు
వారి లిలువమొత్తములకు వడ్డీ యివ్వబడును
అన్ని విధములైన బ్యాంకింగు న్యాపారముచేయబడును వివరములకు బ్యాంకుకేర వ్రాసిన బడయగలరు.
గజ్జల శ్రీరామమూర్తి విజయవాడ
కార్యదర్శి.

ఫిక్స్డ్ డిపాజిట్లపై
5, 6 1/2 % వడ్డీ
సేవింగ్సు బ్యాంకు అక్కంటుపై నెలసరి
కనీసపు మొత్తములకు 4 % న్ను
} 2 1/2 % న్ను

88

తరం కల్పింపుటకనే నిర్వహింపబడవలె ననంతటి సులభ సాధ్యము గావించిరి. డివిజన్ అధికారి నే చూచేవాడు లేకుంటే రివిన్యూయినప్పటికి ఒక లెక్కయే?

మరియుకవి శేష మేనున భాగ్యవంతుడు, చదువుకోడు. చదువుకొన్నవానికి గాని ఉద్యోగార్హతరదు. పున్నది వ్యయ పర్చి చదువుకొన్నవాడగుటవలన, సంపాదన కర్త తగల ఉద్యోగ మహరినంతనే, పూర్వపువాసలనుబట్టి ద్రవ్యార్థనా కుతూహలము మెండగుట సహజము. ద్రవ్యాతురునకు ఉచితానుచితములు, యుక్తాయుక్తములు స్ఫురింపవు. బరితెనుతాడా ప్రమోదనండును. లోభిస్తాడా, యిస్సిత మిడేరదు. రివిన్యూయినప్పటికి చేసి వందయేకరాలు సంపాదించాడు. డెల్టా మాపరింతుండెంటు చేసి, రెండులక్షలు సంపాదించాడు అని చెబుతాయంటే, చెవులు నిక్క-పొడుస్తాయి. మారదృష్టిలేక గ్రామీణుడతాడా, సమర్థింతుకొవడానికి శక్తిసామర్థ్యము లుండాలి.

ఎట్లనగా, ఒక ఫింగర్-లో నొక రివిన్యూ యినప్పటికీ గురగా రుండేవారు. ఆఫీస్ లో అంతా మెక గ్రామములే. అందరి ప్రజలకు సంవత్సరములో లొమ్మిది నెలలు తీసినా ధారం. గడ్డికావిట్లు, పులముతాలు, బుర్రగుంజు, తేగలు, వాక్కాయలు, చిట్టితపట్లు, నెల్లిపూర, కోడిగుడ్డు, గొర్రెపాలు, యిత్యాదుల అమ్మకమువలన సా మాంకాలానికి సోలసు బియ్యం తెచ్చుకుంటేనేకాని కండక్టరు. పాపము! వాళ్లు రివిన్యూ యినప్పటికీ గాడికి మామూలేమి యిస్తారు? యాయన మాత్రము యేలాగన అడుగుతాడు. ఆలోచించాడు, ఆలోచించాడు. పాటకపువాండ్లు గర్భదరిదులు. అధికారం చెలాయితే అల్లరిపెట్టుతారు. ఘోష యెక్కువవుతుంది. పూరుకుంటే యింట్లో బాధ పడలేకుండా వున్నాడు. యాయనకు ముందుపున్న యినప్పటికీ గాడిభార్యకు, కట్టెవంకీలు, బంగారపు వడ్డాణం, కళానరుగాజులు జతలు చేసియిచ్చిన పేళ్ళకర్మలను పిలిపించి ఆయనభార్య భర్తకు రోజూ రుజువుచేసాయుండేది. పాప మాబ్రాహ్మణు యిహారు పడలేక, తనకు నష్టము లేనిది, వాండ్లకు కష్టముగా నండనిది, ఒక్క ఉపాయం పన్నినాడు. అని యేమిటంటే, ఏదయినా డిప్యే గనుక, విస్తరాకలకట్టులు, జాడీబద్దలు, నేతి పిడతలు, కంపెలికలు, ఈతాకుల చాపలు, తాటాకుబుట్టలు, యిత్యాదులు జమ్మబందీ మొదలుపెట్టాడు. వీటి అమ్మకమువలన, గృహకృత్యం యెత్తుకొని పోయేది. అటుతర్వాత, కమ్మవారివద్ద కోళ్లు, మందల వాళ్లవద్ద గొర్రెలు, మామూళ్లు వసూలు చేసేవాడు. జీతం భత్యం మిగిలి ఆబాపడు అమ్మగారి పెండ్లిమీద కెక్కి-వి-గొర్రెలమ్మకం మూలధనం క్రిందవుండేది. ఈ విధముగా రమ్మ, రొట్టులేని ఆదాయంలో పడ్డారు. ఎవరైనా, కొంచెం పెంకి వాడుండి- అయ్యగారూ! మీరు బ్రాహ్మణులు కదా? మీ కీతాపత్రము మెండుకు? ఈ కోళ్లు, గొర్రెలు యెందుకు? అని అడిగితే, వెరినాడా! నాకొకట పుచ్చుకుంటున్నా నమకున్నావా? నా పువ్వోగముకున్న మామూళ్లివి. అనుక్రమముగా వస్తూయన్న వాటిని నేను చెడగొట్టడ మెందుకు? నాకీ ఉద్యోగము శాశ్వతమా? నేను తిననివాడను వచ్చానుగదా? అని మాని వేస్తే తినేవాడొచ్చినప్పుడు మామూలు లేనని చెప్పరా? వాడు నాకు పడి యెడ్వడా? యీవాళ్లుండి రేపు పోయేవాడను. నా నెండు కీ నిష్టర మంటూనే యుండేవాడు. సావన తన ఆట తా నాడుతూ నెయ్యం డేవాడు. మాడితిరా? యీబడెంతసేర్పరియో? ఇప్పటి యినప్పటికీ గు యీ విధమైన సంపాదన తప్పేరు గర్వంతరం కన్పించులేదు.

యీ కాలంలో ఉపకారంచేసి, డబ్బుపుచ్చుకునేవాళ్లు బహు తక్కువ. నీకు ఉపకారం చేయను నాకేమిస్తావు అనే వాళ్లు, సక్యతే. ఉపకారం చేస్తానని డబ్బు పుచ్చుకొని, అపకారం చేసి, యిడేమయ్యా అని అడిగితే, నేను సరిగానే చేసాను, నీమయోగంలేనిదే నన్నేమిచేయమంటావు. అనే వాళ్ల సంఖ్య లెక్కకు మిక్కుటమగుచున్నారు. తాము వ్రాసిన రిపోర్టులను వ్యతిరేకపు ఆర్డర్లు పడితే, సమర్థించి తిరుగ వ్రాసి, పై అధికారి అభిప్రాయమును మార్చింపగల ప్రజ్ఞావిశేషములు గలవారు బహు తక్కువ.

రాజనీవసుగురించి మననా రెట్టి అభిప్రాయ మిచ్చినారంటే.

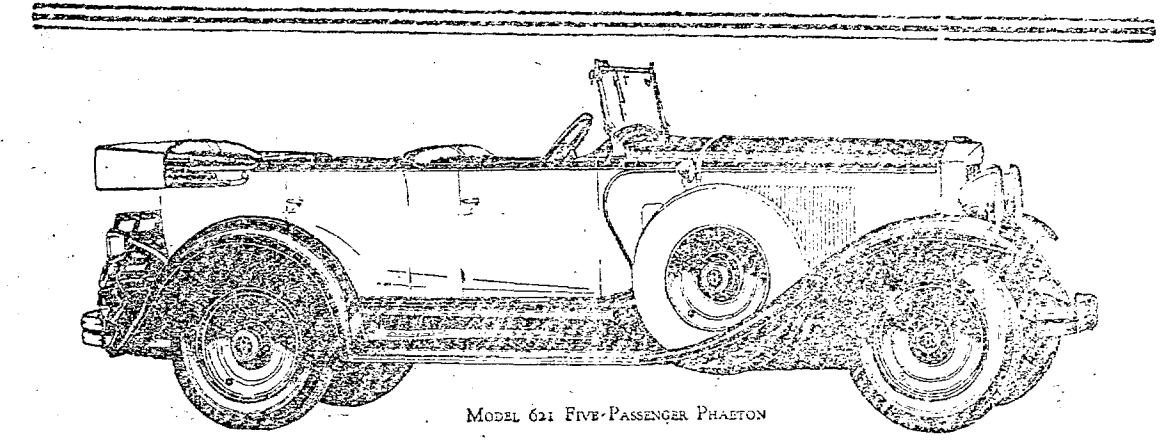
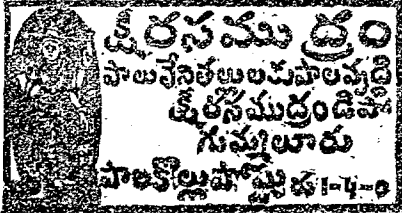
మా|| సరపతిహితకర్తా ద్వేష్యతాం యాతిలోకే! జనపదహితకర్తాత్యజ్యతే పార్థివేంద్రేః ఇతిమహతి విరోధే వర్తమానే సమానే నృపతి జనపదానాం దుష్టభీకార్యకర్తా||

ప్రభుహిత మపేక్షించిన నేనకుడు ప్రజల ఆనరాగమును గోల్పోవును. ప్రజాహిత మపేక్షించి వ్యవహరించు రాజనేనకుడు ప్రభుమన్ననలను పాశ్రుడు కాజాలడు. ఉధయలకు

మంచినాడై మెలగగ నలిగెడి రాజకార్యధరంధరు లీ కాలవండుండుట దుర్లభము. అని దీని ఆశ్చర్యము.

ఒకప్పుడు ప్రజ్ఞావిశేషములు ప్రసరించుటకు మనబుజేయుఉద్యోగము లీకాలమునందు ఎన్నోగల్గె వాపాదంపజేయుచున్నవి. స్వాదుభలసమూహితులను పంక్ష! కృత్రిమములను లక్కలో చేయబడిన వాటివలన పూర్వపతియ. గావంపబడి, భ్రమను మాత్రము పుట్టొల్పి, ఫలరసమును గ్రోలుటకు ఉపయోగపడక, మోసపుచ్చుచున్నట్లు, ఉద్యోగవ్యామోహము దీక్షాలను భారతీయవశలను మోసపుచ్చుచున్నదనుట నిర్వివాదాంశము. ఇక రివిన్యూయినప్పటికిని నుంచి చెప్పవలసినదేమున్నది.

కావున ఉదాగమములున, నాపిగాంచిన విఖ్యాతి యునులను కాలమిది పరతీయ యోగములు, అనుభవ పర్యేతుల నెగగని తను పెద్దల మాటలు విని, ప్రయతే సమపార్శ్వంపబడిన విజ్ఞానమును, ఉద్యోగవ్యామోహమును ననలొగ్గని వ్యయపరచి, పుష్కల ప్రయోగము గాక నాని ప్రార్థించుచు చున్నాను.

నాలుగు స్పీడ్

లాభములు

రెండు హైస్పీడ్స్
ప్రాంత్య సియర్ పిష్ట

నాలుగు స్పీడ్స్ ఫాక్టరీలో వెంటూరును నడుపుటచే ఒకదానికిబదులు రెండు హైస్పీడులందును. గెయరు సిష్ట పరిమాణముగానున్నది. రెండవదానిలో ప్రారంభించి, నూచవదానికి, రెండవ నాలుగవదానికి వోల్తుదురు. మొనటిది ప్రశ్నోచియించుచును, తక్షణమే ఉపయోగించుకొనుగలను, అయితే సక్యముగా ఉపయోగించబడుచున్నది. నాలుగు స్పీడ్స్ ఫాక్టరీలకు విగు వెంటూరును నడుపుటకు గౌరవాటును గలిగించును. దీనిని అనుభవించుటకై మిమ్ములను మేము ఆహ్వానించుచున్నాము.

W. B. Graham
Royal Automobile

గ్రహమ్-పేజిలో అనేకములైన వాని రీలు కలవు. గోడ్ స్టర్ కామెయిలెక్, మాప్, స్పార్ట్ ఫీటర్, 5 ఛాన్సెలిమాన 6, 8 స్పీట్లో అనుర్భవనది. ధరలో చాల వ్యత్యాసమున్నది. మాడెలు 612 తప్ప తతి మన్నయు 4 స్పీడ్ ఫాక్టరీలో నున్ను బడినవి.

సోల్ డిస్ట్రిబ్యూటరులు:-- వైడెన్ బర్గ్ అందు కంపెనీ,
2/11, మాంటూరోడ్డు, మద్రాసు.

బ్రాంచీలు:--బెంగుళూరు, ఉదకమండలం, సెకండ్రాబాదు.
ట్రావెలింగు ప్రతినిధులు:--ఉత్తరజిల్లాలు:--టి. పి. వాట్సు ఎన్వైర్, హెడ్ క్వార్టర్లు, విశాఖపట్నం.
దక్షిణజిల్లాలు:--టి. ఎన్. వెంకట్రామయ్యర్, ఎన్వైర్, హెడ్ క్వార్టర్లు, తిరుచినాపల్లి.
నీడెక్ జిల్లాలు:--టి. హెచ్. పి. ఎడ్వర్డుస్, హెడ్ క్వార్టర్లు, బల్లారి.

పండిత జవహరలాలుగారు
లా హెూరు వెళ్లుట

సునమగు స్వాగతము

నేను 8 వ కేడీ ఉదయమునకు బొంబాయిమెయిలులో పండిత జవహరలాలుగారు లాహోరుచేరిరి. "విప్లవము వర్ధిల్లుగాక, సామ్రాజ్యత్వము రించుగాక" అను నినానములు మిమ్ముముట్టెను. బొలానా బాఫరాల్, అల్లులుకాడక, లాలాదునీచందు పురుషోత్తమరామ హింషణగార్లు మన్ననగా ను స్వాగతమొసరిరి. జవహరలాలుగారింట నాలుగుగంటలును, ఈనెల 11 వ కేడీని జరిగెను సన్మానసభకు హాజరయ్యిండు. (క్రీ.వెన్)

శుక్లబంధు

ఎంత గుగ్గులమైన వీర్యమునైనను గట్టిపరచి ఒక్క-గంటలోనే అగ్గుతమైన ప్రభావమును చూపును. శుక్లనష్టమును కట్టుటలో శేరుగాంచి, స్త్రీపురుషులకు నిరసకమైన కఠినములును దీనిని మించిన ఔషధము లేదు. 25 మా. 2-8-0 3-17
క్రిపురమండల వైద్యశాల,
మహేంద్రవాడ-రామచంద్రపురంపాడు, గోదావరిజిల్లా.

జాబ్బులు

1929 నెల ఆగస్టు నెల 9-వ తేది శుక్రవారము

1. ధాన్యములు			
బియ్యము బస్తాలు			
కుసుమ తెనాలిది ,, 45 కలది	12 8 0	12 12 0	
కెల్లూరిని ,, డిల్ 42	12 12 0	18 0 0	
ఫిల్లి ,, డిల్ 46	15 8 0	16 8 0	
కామిలు తి. 164 బస్తా 1-3	11 0 0	12 0 0	
గువ్వులు ,,	21 0 0	24 0 0	
2. ధాన్యములు			
కెల్లూరిని బస్తా 1-3 ర 205	16 0 0	17 0 0	
సెనగలు ,, డిల్	15 8 0	17 8 0	
సెనలు ,, డిల్	16 0 0	17 8 0	
వినుములు ,, డిల్	17 8 0	18 0 0	
ఉలలు ,, ర 195	9 8 0	10 0 0	
3. నూనెవస్తువులు			
మవ్వులనూనె బా 1-3	185 0 0	145 0 0	
నెయ్యము 1-3	14 0 0	19 0 0	
పేరు సెనగపప్పు బా 1-3	46 0 0	47-0-0	
పేరు సెనగనూనె గానగ బా 1-3 ర 104 మి.కె.నూనె 97			
అముదము బా 1-3	102 0 0	104 0 0	
4. చిల్లరవస్తువులు			
చాయపసుపు బా 1-3	119 0 0	122 0 0	
కురపసుపు ,,	62 0 0	68 0 0	
పిరపకాయలు (గుంటూరు) బా 1-3	91 0 0	98 0 0	
దనియాలు ,, బా 1-3	82 0 0	52 8 0	
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమండ మునుగు 1-3 ర 40 50			
బెల్లము బా 1-3	28 8 0	49 0 0	
అస్కా-చక్కెర బస్తా 1-3	25 5 0	25 9 0	
చింతమందు బా 1-3	85 0 0	50 0 0	
5. ఇనుము			
బట్టారకం బా 1-3	38 0 0	84 0 0	
చదరం ,,	27 0 0	84 0 0	
గవుండు ,,	32 8 0	85 0 0	
6. నూలు			
నెం 20 బెన్ని సింహంబాసి	7 15 0		
నెం 6 ,, కటారి	5 0 0		
నెం 24 ,, లాకి	5 10 0		
నెం 40 బామ్మరు 10 పా	10 10 0		
నెం 20 బెట్టలేడి	7 6 0		
నెం 40 రాజీ	9 14 0		
నెం 4 బెన్ని మసీద	4 12 3		
7. లోహములు			
కండ్లి 100 కలం 1-3	56 12 0	59 0 0	
అంబారుతులంబి 1-3	21 8 0	21 14 0	
పవరను 1-3		18 9 0	
ఇల్లడి బా 1-3	256 0 0	258-0-0	
రాగి బా 1-3	290		
8. రంగులు			
అతిమేలు స్వల్పరూపం అతిజరంక సింహంబాసి			
పిపా 1-3 గ్రీం 200 కి రు	47 0 0		
,, నీలిరంగు 1 కరి	1 10 0		
,, 14 రకులు	1 10 0		
,, 28 రకులు	1 9 0		
,, 56 రకులు	1 8 9		
,, 1 అందరు	1 8 0		
పక్క-కు పూర్ణపూర్ణ-కలెడ్ అనగా (బర్ని-రెడ్)	3 4 0		
కాంగో 1 కి	1 0 0		
గదిలు 1 కి	1 2 0		

జాబ్బులు

పూర్వవిద్యార్థి సంఘము-కయికరం
 వై విద్యార్థి సంఘ ద్వితీయసమావేశము రాజహమ్మండ్రి వరము గవర్నమెంటు ట్రయినింగ్ కళాశాలా కమిటీ తత్వ రరు మ-రా-శ్రీ వేమూరి విశ్వనాథశర్మ, యమ్. ఏ. ఎల్. టి. గారి ఆధ్వర్యమున 18-8-1929 తారీఖున (ఆదివారం) మధ్యాహ్నము 3 గంటలకు జరుపబడును. కావున పూర్వవిద్యార్థులందఱు తప్పక విచ్చేసి యీ కార్యమును జయప్రదముగ జరిపించ గలందులకు కోరుచున్నాము. సమావేశమునందు చర్చింపబడు విషయములను కార్యదర్శికి 17-8-1929 తారీఖు లోగా పంప నలయును. విరాళముల నొసగువారు కార్యదర్శికి మామూలము ద్వారా పంపవచ్చును.

శ్రీధాబతుల వీరమోకయ్య,
 కార్యదర్శి.

పోయినది

4-8-29 తేదిన గుంటూరులో జిల్లాకాంగ్రెసు కమిటీ జరుగునని తమప్రతికార్యకర్త తెలిపినది యీరోజు వుదయం గుంటూరుచెట్ల బండిలోవెళ్లి తిని, ఆ కాంగ్రెసు మీటింగులో శ్రీయుత కాశీనాథుని నాకేవ్వరారావు పంతులుగారున్నా కొందా వెంటపయ్య పంతులుగారున్నా భోగరాజు పట్టాభి సీతారామయ్య పంతులుగారున్నా గొల్లపూడి సీతారామయ్య పంతులుగారున్నా ఇంకా కొంతమంది ప్రముఖులు దయచేసి సభ జయప్రదముగా ముగిసినప్పుడు తిరిగి ఇంటికివచ్చుటకు తెనాలివచ్చే పాఠులు తెనాలివచ్చు వచ్చి అచ్చునుండి రైలు స్టేషనుకువచ్చి ప్యాసింజరుస్టేషన్లో కొంతసేపు కూర్చుని రైలు రాగానే టికెట్టు తీసుకొని రైలు ఎక్కితిని. ఈసందర్భములో నాదగ్గర ఎప్పుడు వుండే నూలుపడుకు కదురుకు చీనారేకు గొట్టము పువూరు అడుగు పొడవున్నా రెండు మాడు అంగుళముల చుట్టుకొలతగల గొట్టములో కదురున్నా రెండు యేకులన్నా చందా నిమిత్తముపంపు పువూరు 400 గజములు నూలు న్ను యుండియున్నది. గనుక సదరు గొట్టము తెనాలి రైలు స్టేషనులోనే లేక గుంటూరునుంచి వెచ్చేకారలోలో మరచి వచ్చినాను. కాబట్టి దొరకిన పుణ్యక్షులు యీక్రింది చిరు నామాకు అందజేయ ప్రార్థన. అది నాయుద్ద చాలాకాలము నుంచి వుండియున్నది. గాన దయచేయించగలగుటకు కోరు తున్నాము.

చాలపాటి వెంకయ్య,
 రేపల్లి తాలూకా ఆల్లమాడి, పల్లికోనపాపు.

ఆర్యవైశ్య మహాజనసభ

స్వస్తి శ్రీ కృష్ణ నామ సంవత్సర ఆ మాఘ బ 30 లు ఆదివారము (ది 4-8-29) సాయంత్రం 5 గంటల గ్రంథాలయ భవనమున గుంటూరు వాస్తవ్యులు బ్రహ్మశ్రీ మద్ది వెంకట సుబ్బయ్యగారి ఆధ్వర్యమున సభ జరిగినది. ఈ సభకు పుర ప్రముఖులు పలువురు విచ్చేసియుండిరి. తొలుత పెద్దాపురం

ఆర్యవైశ్య మహాజన సభావివరములు బ్రహ్మశ్రీ దాచేపల్లి రామబ్రహ్మయ్యగారిచే దీర్ఘముగా ఉపన్యసింపబడినవి. ఆర్య క్షు పీఠము నలంకరించిన బ్రహ్మశ్రీ మద్ది వెంకటసుబ్బయ్య గారు శాస్త్ర సాంప్రదాయములను ప్రజలెల్లరును పోషింప వలసినదేయనియు అందు సంశయములకు తావు లేదనియుగాని సంసారపథకులు మత విషయక సిద్ధాంత విషయములయం దే గాక తాత్వ్యపథకులయందును జరుగవలసినవి అధికముగా గలవనియు వైశ్యులకు స్వధర్మమైన కృషి, వాణిజ్య పశు రక్షణాది విషయములయందును జాగ్రత్తతో ఆచారవిధుల ననుసరించి జరుపవలసిన విధ్యుక్తధర్మములు యెన్నియో గలవనియు యిప్పట్లు వాటివైకాడ నిరాదరణ చూపదగదనియు హెచ్చరించిరి. వైదిక ధర్మప్రకారం శాంతముగా అనుభవమునకు పాసగుబాటగులాగున కాల విడంబనయనక దీర్ఘముగా సభికులకు వివరింపబడిన తర్వాత వైశ్య ప్రతికాధిపతులగు బ్రహ్మశ్రీ చీమకుర్తి బసవయ్యగారు యిటువంటిసభలు యింకను హెచ్చుగ జరిగి విమర్శకులకు సంశయ విచ్ఛేదముగనుటలు నిర్ణయములు చక్కగా అనువదింపబడవలసియున్నవనియు అట్టిచేరు విజయవాడకే దక్కినది మహాభాగ్యునియు వాక్రుచ్చి సభాధ్యక్షునకును సభికులనును సభ సేర్పాటుచేసినవారి తరపున అనేకవలదనము లర్పించి సభ ముగించిరి.

శ్రీభ్రమరాంబా మల్లేశ్వర ఆంధ్ర గ్రంథాలయము - బెజవాడ } గోకవరపు సుబ్బారావు

కీర్తిశేషులైన ప్రముఖులు

మద్రాసు కార్పొరేషను సభవారి
 సానుభూతి తీర్మానము

గత 6వ తేదిన సాయంకాలము మద్రాసు కార్పొరేషను సభవారి సాధారణసమావేశము జరిగెను. ఏ. రామస్వామి మొదలి మారుగారు అధ్యక్షత వహించిరి. డి. బి. జి. వారా యణస్వామిచెట్టిగారు యీక్రిందితీర్మానము ఉపపాదించిరి. డి. బి. ఓ. తనికాచలంచెట్టియార్, సర్ ఎం. సి. టి. ముత్యయ్య చెట్టి, పి. భక్తవత్సలు నాయుడుగార్ల మరణములకు సభవారు తమ గాఢకోకము తెలుపుచు కీర్తిశేషులైన వారికటుంబములకు సభవారి సానుభూతి నందజేయవలెనని సభవారు తీర్మానించిరి. కీర్తిశేషులైన వారిపట్ల గౌరవనూచకముగా సభాకార్యక్రమము వాయిదా వేయవలెననియు తీర్మానించిరి. వి. చక్రయ్యచెట్టిగారు తీర్మానమునుబలపరచుచు కీర్తిశేషులైనవారి శక్తిసామర్థ్యముల పొగడిరి. సత్యమూర్తిగారు ఉపన్యసించుచు ఓ. తనికాచలంచెట్టిగారు గొప్పప్రజ్ఞాశక్తులు కలిగియుండినను యాతని పక్షమువారుగూడ యాతని సామర్థ్యముల చక్కగా నెరుంగరైరి అని సత్యమూర్తిగారు నుడివీరి. సర్ యం. సి. టి. ముత్యయ్యచెట్టిగారు పరోపకార పరాయణులు. చాలదానములుచేసి మద్రాసునందు గొప్ప ప్రజ్ఞాశక్తిగాంచిరి. శ్రీయుత పి. భక్తవత్సలు నాయుడుగారు తమజీవనసంతయు దేశసేవయందు ధారబోసిరి" అని సత్యమూర్తిగారు నుడివీరి. మరొకందరు తీర్మానము బలపరచుచు ఉపన్యసించిన పిదప సభ్యులెల్లరు నిలువబడి తీర్మానమును ఏకగ్రీవముగా ఆమోదించిరి. తదుపరి సభ వాయిదా వేయబడినది.

పుష్పికర మైనది! బంకర మైనది!! ప్రాణాధార మైనది!!

కాయసిద్ధిమకర ద్వజ (రిజిస్టరు)

ప్రస్తుతకాలమునందు గల గొప్ప జనరల్ ట్రానిక్ గుళికలు

సరముల బలహీనత, అపరిశుద్ధమైన రక్తము, రక్తహీనత, జ్ఞాపకము లేకపోవుట, మైకముగానుండుట, గుండె కొట్టుకొనుట, శ్వాసకాశము, తుయ, సకల ఉదరసంబంధమైన వ్యాధులు, ఆకలి మందగించుట, అతిసారము, గ్రహణి, వాంతిభేది, జ్వరములు, పీపునొప్పి- జీర్ణలోపత్వము, స్వప్నస్థలము, నపుంసకత్వము, నెగరోగము, మేహసానము, సిఫిలిస్, కొద్దికాలమునుండి, దీర్ఘ కాలమునుండి యున్న మేహవ్యాధులు, ఎక్ష్మ, అన్ని చర్మవ్యాధులు, మచ్చలు, కుష్మము మొదలగువానికిది అసాధారణమైనట్టియు, నిజమైట్టి నివారిణి.

తూర్పుయిండియాలో నున్న ప్రధాన వైద్యులచేతను ప్రజలచేతను శిఫార్సుచేయబడి, ప్రశంసించబడియున్నది.

20 రోజులకు సరిపోవు 40 గుళికలు. ధర రూ. 10 లు మాత్రమే. ఉత్తరములు రహస్యముగా నుంచబడును.

భిషగ్గర్త పండిత డాక్టర్ ఇ. ఎస్. గోపాల్, (సుప్రసిద్ధమైన వాడేపరీక్ష నిపుణులు ప్రధానవైద్యులు డైరెక్టరు.)

పండిత ఇ. శ్రీనివాసాచారి, (వైద్యులు అడు మేనేజింగు డైరెక్టరు)

ది టమిల్ నాడు ఆయుర్వేదిక్ ఫార్మసి, లిమిటెడ్,

44, గోవిందప్ప నాయక వీధి, పోస్టుబాక్సు నెం 278, మద్రాసు.

వ్రాసిన వారికి క్యాబులగు ఉచితముగా పంపబడును. అన్ని జిల్లాలకు ఏజంట్లు, కావలెను. తక్షణమే వ్రాయుడు.

జీవితమునందు నూతనమార్గమున ప్రవేశించిదానిని సార్థకపరచుకొనుడు

“స్వీర్ధ కల్ప మ క ర ధ్వ జ” (రిజిస్టర్డ్)

ఒకబుడియందు ప్రశస్తమైన బంగారుగని గలదు. ప్రాచ్యదేశము నందున్న గొప్పనరముల టానిక్ మొండివ్యాధులన్నిటికిని అద్వితీయమైన నివారిణి. అనేక కాన్ఫరెన్సులందు వస్తుప్రదర్శనములందు బంగారు పతకములు, మొదటితరగతి యోగ్యతాపత్రములు యివ్వబడినవి. మొదటన కెక్కువ పనిగలవారి కిది నిజమైన వరప్రసాదము. రక్తమును పరిశుద్ధపరచుటయందు అసమానమైనది. పూర్తిగా గుణము గలుగుటకు కావలసిన 60 మాత్రులుగల బుడ్డి 1-కి ధర రు 10 లు మాత్రమే. (వి. పి. చార్జి ప్రత్యేకము)

నరము మొదడు, శరీరము, మొదలగునవి

మా ఆయుర్వేదరత్న పండిత డాక్టర్ ఎన్. వి. శ్రీరామాచార్యులవారి

కుప్రసిద్ధమైన ఔషధములను వాడుటచే వృద్ధియగును.

మ హా చంద నా ది తైల ము

మిక్కిలి శక్తిగల మొదడు సంబంధమైన టానిక్. జ్ఞాపకశక్తి లేకపోవుట, మెదడు చీకాకు, విచారము, చూపులోపము, కండ్ల మంట, తలనొప్పి పుట్టె, చర్మసంబంధమైన ఇతరవ్యాధులు నగైరా లకు మిక్కిలి గుణకరమైనది. 1-నెలకు సరిపోవు 12 బొట్టులుగల బుడ్డి 1-కి రు 5-0-0.

వివరములకు ఈదినవి విలాసమునకు వ్రాయవలెను:—మద్రాసు ఆయుర్వేదిక్ ఫార్మసీ, టిమిటెడ్.,

ధారాశ్రమైన పద్ధతులపై పనిచేయుటకు హిందూదేశము నందంతటను ఏజెంట్లు కావలెను.

మేనేజర్: వి. రఘుపతి, బి. ఏ., బి. ఎల్.

పోస్టుబాక్సు నెం 151.

తెలవిలాసము “కల్పం”

పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూగారి లేఖ

సంవత్సరాంతములోగా అధినివేశప్రతిపత్తి

యొసంగనిచో సహాయనిరాకరణము

శాసనాధికార మవసరము

స్వాతంత్ర్యమునకై యెంత త్యాగమైనను హెచ్చుకాదు

అలహాబాదు, ఆగష్టు 8—కాంగ్రెస్ వారి బలాబలము

లు! అను తీడరు ప్రతికా ప్రధాన వ్యాసమునకు ప్రత్యుత్తరముగా శ్రీయుత పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూగారి క్రిందిలేఖను తీడరు ప్రతికకు వ్రాసిరి—ఈ సంవత్సరాంతములోగా భారతీయుల కోర్కెలను తేటపరభుత్వమువారంగీకరించనిచో భారతీయులందరూ ఆవరణ యోగ్యమైనట్టియు వీలైనట్టి యొక పద్ధతి నవలంబించుట యేకైక్యము. ఒకంబుడికలులాభకరము లేకాని ఫలరహితములు ఒకంబుడికలు చేసికొనుటకు నష్టదాయకమనునది నేరొకటిలేదు. భారతవేతమునకు తక్షణమే అధినివేశప్రతిపత్తి యొసంగనిచో నేమి చేసెదరని మితవాది నేమి హితులను చాలమంది నడిగితిని. ఇదివరకువలెనే ఆందోళన చేయుచుందుమని కొందరు చెప్పిరి. 10 సంవత్సరములలో 24 లక్షలు పోసచేసి ప్రతిపట్టణమునందును ప్రతిపల్లెయందును అధినివేశస్వాతంత్ర్య ప్రచారముచేసెదమని మానసియుడగు నామిత్రుడొకడుచెప్పెను. ఈసంవత్సరాంతములోగా అధినివేశప్రతిపత్తి యొసంగనిచో నామోదించెదమని మితవాదులు, అతివాదులు, జాతీయవాదులు అందరూ ఆమోదించిరిని అఖిలపక్ష చుహాసభ వ్యక్తము చేయుచున్నది. కాని కాంగ్రెస్ మహాసభ కేసులు ఆందోళన చేయుటతో తృప్తికెందదని మీరెరుగుదురు. కాంగ్రెస్ మహాసభ సహాయనిరాకరణము కాన్ఫరెన్సునము మొదలగు ప్రత్యక్ష ప్రతినిధుల నవలంబించదలచుచున్నది. కాంగ్రెస్ వారి పద్ధతి సిగ్గపరుపబడియున్నది. ఆపద్ధతి నవలంబించుచో కష్టములును అపాయములును ఎదుర్కొనునవి కాంగ్రెస్ వారికి తెలియకపోలేదు. కాని వేరుమార్గ మేమియు సభివారికి గొప్పించుటలేదు. ఏత్యాగముచేయక ఆంగ్లేయులు మనకు స్వాతంత్ర్యము నొసంగరుగనుక కాంగ్రెస్ మహాసభ అమోఘమున త్యాగినికొనవలంబించుచు నుద్యుక్తమగుచున్నది. తీవ్రమగు సహాయనిరాకరణమువలన గలుగు కష్టము తెరింగియు దేశమున కష్టముల పాలు జేయవలెనని నెవ్వరును తలచరుగదా? కాని దేశస్వాతంత్ర్యమునకు వేరు మార్గము లేనిచో యెంత త్యాగమైనను హెచ్చు కానేరదు. అన్ని పార్టీలు కలసి ఒక పద్ధతి నవలంబించుట మంచిదే యని మీరంగీకరించుచు ఆ పద్ధతి యేదో మీరు నూచించుటలేదు. పైని నూచింపబడిన ఆందోళనయే, మీయభిప్రాయమైనచో కాంగ్రెస్ వారికి దాని యం దభిరుచిలేదు. కాంగ్రెస్ మహాసభవారు తమ మార్గము నవలంబించుచు యితర పార్టీలు తమ కార్యక్రమమును కొనసాగించుట కేయాటంకములను గలుగజేయరు.

సైమన్ సంఘ బహిష్కారము

దేశములో నన్ని పార్టీలును కలసి బహిష్కరించుటకు న సైమన్ కోలా పరాభవము జెంది మరలిపోయిన దను విషయమును మీరు తార్కాణముగా చూపుచున్నారు. కాని ఈబహిష్కారము మెట్టిది? ఒక విధమైన దౌర్జన్యరహిత సహాయ నిరాకరణమేగదా? ఈ విధానము మద్రాసు కాంగ్రెస్ మహాసభలో

నామోదించబడి మితవాదులు, యితరపార్టీలవారిచే సంగీకరింపబడినదే. ఈ సహాయ నిరాకరణము బహిష్కారమును కొనసాగించుటలో కమిషనులో జోక్యము కలిగించుకొనకుండ మితవాదులు వయ దొలగియుండిరి కాంగ్రెస్ వారును వ్యతిరేక ప్రదర్శనముల నేర్పాటు గావించి యాందోళనము సాగించిరి. కాంగ్రెస్ వారుల పద్ధతులను పోలీసులు కుప్పిసులై దౌర్జన్య పద్ధతుల నవలంబించ మొదలిడిరి. పోలీసు దుండగులుల వలన మహామహిమలలో నొకడగు లాలా లజపతిరాయగారు మృతి నొందిరి. ఇంకా చాలమందికి దెబ్బలుతిగిసిని. కేసులు తరగి మే ప్రధానముగా గలవారును, లాభా లాభములనే చూచువారును యీ మరణమునకును దెబ్బలకును యేమందురు. ఈ వ్యతిరేక ప్రదర్శనములు లేనిచో అమూల్యమును లజపతిరాయల ప్రాణము దక్కియుండును గదా! ఇంతమందికి దెబ్బలు తగులకుండును గదా యని యనరా? కాని ప్రాణముకంటె, దెబ్బలకంటె స్వాతంత్ర్యమును హెచ్చుగా తలచువారికి విధముగా తలతురు. ఇంకా ముందు మనము స్వాతంత్ర్యపోరాటము. ననుభవించునైన కష్టముల కుపక్రమణికగా వీనిని వారు తలతురు. ఇట్లుంటున కాంగ్రెస్ వారు ఏర్పాటు గావించిన వ్యతిరేక ప్రదర్శనములలో చేరిన వారిని తప్పు బట్టుటలేదు. వివిధాభిప్రాయములు గలవారు యేకమగుట పీలుననియు యితరులను తప్పు బట్టుకుండా అందరకు వాఛనీయమును ఆదర్శమును చేరుటకు సహాయము చేయవచ్చుననియు చూపుటకు మాత్రమే నేనీ విషయము నిట్లు నూచించుచున్నాను.

నేషనల్ డిమాండు సంగీకరింపనిచో?

భారతీయుల కోర్కెల సంగీకరింపబడినచో సైమన్ ఘనమును బహిష్కరించినట్లులే అన్ని పార్టీలును కలసి ఒకపద్ధతిని కొనసాగించుటకు ర్తవ్యము. ప్రతిపార్టీ వారును తమకు ఉచితమని తోచిన యితరమార్గమును అవలంబించవచ్చును. ఇందు విషయమై నాకొకమార్గము స్పష్టముగా కనబడుచున్నది. అది యేక రాజ్యాంగనిర్మాణసభ్యులై నచ్చే ఎన్నికలలో జాతీయవాదుల నందరూ ఏకమచేసి, ఎన్నిక స్థానములన్నిటిని ఆక్రమించుకొనవలెను. అటుతరువాత కానసభలలోని ఎన్నిక సభ్యులందరు నేషనల్ డిమాండుకు కొరవడు. నేరాజ్యాంగవిధానముపై నను ఒక్కపూటయైనను అమలులోనుండుకుండ ప్రతిఘటించవలెను. రాజ్యాంగవిధానము నతిక్రమింపని యొక కార్యక్రమమును సులభముగా కని పెట్టించుచు. చెడ్డరాజ్యాంగవిధానములోనున్న ఏస్వల్ మంచివైన నను గ్రహించెదమని చెప్పువారికి ని సంపూర్ణ అధినివేశస్వాతంత్ర్యమునకేమాత్రముత్తగనను గ్రహించమని నోటిమాటతో చెప్పువారికిని ఈ కార్యక్రమము నచ్చకపోవచ్చును. కాని తాముచెప్పుచుంటున్న మనస్ఫూర్తిగా నమ్మియే చెప్పువారు చాలమందరున్నారుని నేనెరుగుదును. రాజ్యాంగ విధానము నతిక్రమింకుండ స్వాతంత్ర్యమునకై తీవ్రప్రయత్నము వారు సలిపెదరు. ఇట్టివారికి మా నూనలు అంగీకారము కానిచో తమనూతనలేవో వారు తెల్పినచో నది జాగ్రత్తగా విచారింపబడునని నేను నిశ్చయముగా చెప్పగలను. కాని ఫలవంతమగు నొకమార్గము దొరుకునరకు అందరుకులసి ప్రయత్నములు సలుపవలెననుటలోలాభ మేమియు లేదు. (అ. ప్రెస్)

Stockists "HIS MASTER'S VOICE" Genuine NEW MODEL GRAMOPHONES RECORDS etc., Apply with 1/4 Advance to:— THE GAS LIGHT HOUSE, Ichchapuram, B. N. Ry.

గవ్వ మెంటునందు రిజిస్టరు చేయబడినది.

“న వ మే హరి”

గవ్వయా, తెలుపు, మాత్రవాల్ రోగము, శరీరము నందు ద్రావకమును పుట్టించు తీక్తి సంబంధించిన వ్యాధి, మలబద్దకము, లుకోరియ, శుక్లనష్టముచే గలుగు బలహీనత వగైరాలకు, మాత్రసంబంధమైనవ్యాధులన్నిటికి అద్భుతనివారిణి. 12 గంటలలో గుణము పూర్తిగా గలుగును, 48 గంటలలో పూర్తిగా కునురును. ఇతర ఔషధములన్నియు నిరుపయోగమైనప్పుడు, నిగాళచెందక ఒక మోతాదు నవమేహరి పుచ్చుకొనుడు. తరువాత దాని ఇంద్రజాలమునంతటి గుణమును నమ్ముదు. తప్పుక మీన్నే హితులకు దీనిని సిఫార్సు చేయవలెను. బుడ్డి 1-కి ధర రు 3. తపాల్ ఖర్చు ప్రత్యేకము.

Dr. N. K. De. Belegghata, calcutta.

15 నిమిషములలో అత్యద్భుతమగు పీడ్యవృద్ధిని గలిగించును, అనేక యోగ్యతాపత్రములు, స్వస్థపతకములు నివ్వబడినవి.

కామబిందు (రిజిస్టర్డ్)

ఈమాత్రము నేరించిన 15 నిమిషములలో అద్భుతగుణము గలుగును. సప్తభాతులకును సంపూర్ణబలము నిచ్చి నవయౌవనమును ప్రసరింపజేయును గలిగించును. ఈ ఔషధమువలన గుణము లేనియెడల మందుబరీదు వాపసుచేయవచ్చును. 24 మాత్రులు/ల బుడ్డి 1-కి రు 1—0—0. ఒక నెలకు సరిపోవు ఔషధముగల బుడ్డి 1-కి రు. 3—0—0. తపాల్ ఖర్చు ప్రత్యేకము. 4595

కామబిందు పార్మసీ, 45, పెద్దవీధి, తిరుళ్ళి క్లీజి, చదరాను.

Save money on shoes. Use COBRA

పాదరక్షల కగు ఖర్చును తగ్గించుటకు కోబ్రాను వాడుము.

COBRA BOOT CREAMS add life to shoes

Made in Black, Brown, White, etc. Agents : విల్సన్ అండ్ కో, మద్రాసు.

చెన్నపురి శాసనసభ

కర్ణాటక రాష్ట్ర విభజనము

తీర్మాన ముమోదించబడుట

గృహపరిశ్రమల విచారణసంఘము

ఫలాహారానంతరము చెన్నపురి శాసనసభవారు సమావేశమై

శ్రీమే ఆధికారతర కార్యక్రమ ముంచి కొన్ని ముఖ్యములను తీర్మానముల గావించిరి. కర్ణాటక రాష్ట్ర విభజనమును గూర్చిన తీర్మానము సభలో అత్యధిక సంఖ్యలతో నామోదించబడెను.

వైద్యశాఖయందు స్త్రీలను నియమించుట

“ఈ రాష్ట్రమునకు ఉచితముగ రిపిరి ప్రసూతి, శిశు సంరక్షణ కేంద్రములను సంస్థాపించి, అభివృద్ధికి దెచ్చుటకు, మంత్రసానులు దాదులపై తనిఖీ చేయుటకును, పాశాలలో నడివెడిబాటకు, స్త్రీ విద్యార్థిణుల వైద్యపరీక్ష గావించుటకును ఆరోగ్యశాఖయందు ఉన్న వైద్యులను స్త్రీలను నియమించుటకును ఈ సభవారు ప్రభుత్వమువారికి సిఫార్సుగావించుచున్నారు” అను తీర్మానమును శ్రీమతి డాక్టరు మత్తులమ్మ రెడ్డిగారు ప్రపాదనగావించిరి.

వై తీర్మానమును ముపాదించుచు ఆరోగ్యశాఖయందున్న తోడ్పాటులలో స్త్రీ లొకరైనను లేదనియు, ప్రసూతి బాధ్యములు, శిశువుల రోగములు దేశమునందు ప్రబలియున్నవనియు, అట్టివారి ఉన్నతోడ్పాటులందు స్త్రీలుండెనచో చాలా ఉపయోగకరముగ నుండుననియు, దేశమునందు వేర్వేరుప్రాంతముల ప్రసూతి చికిత్సలయందును పాఠశాల వైద్యకమునందును అందులకు తగిన భరమును ప్రభుత్వమువారు సమకూర్చవలెననియు పలికిరి.

శ్రీ పితాపురం మహారాజగారు:—ఉపపాదనను బలపరచుచు మన దేశమునం దనేక స్త్రీలు రోగపీడితులైనపుడు పురుషుల వైద్యులందఱు చికిత్సకువచ్చుటకంటె మరణమునకు ననుసరింపబడుచున్నదనియు, అందుచే ప్రభుత్వమువారి తీర్మానమున కామోదించి గృహభావనము ప్రవేశపెట్టుక తగినంతభరము నొసంగవలెననిరి.

సవరణ

“ఆతి నిపుణులగు స్త్రీ వైద్యోద్యోగులు” అను మాటకు బదులు “భారతీయులను ప్రణిఘులగు స్త్రీ యుద్యోగులు” ను పదమును జేర్చవలెనని శ్రీ జి. హరి సర్వోత్తమరావుగారు సవరణ ముపాదించిరి.

గౌ|| వైద్యశాఖా మంత్రిగారు సమాధానమొసంగుచు ఈ విషయము కొలదిమాసములనుండి ప్రభుత్వమువారిచే అలోచించబడుచున్నదనియు, 1930-31 సం|| పు ఆయనయొక్క క్రింద నిందులకై తగినంతభరమును ప్రత్యేకింపనేర్పాటులు గావించుచున్నామనియు, అందులకు సభవారు తోడ్పడవలెననియు, తీర్మానము నంగీకరించుటకు తమ కెట్టి యభ్యంతరమును లేదుగాని ఈ తీర్మాన ముపసంహరించుకొనబడవచ్చుననియు పలికిరి.

జేమ్సుగారు తీర్మానమును బలపరచిరి.

డాక్టరు మల్లయ్యగారు మాట్లాడుచు ఈ సమస్యంతన బాగుగ విచారించి దేశమునందలి స్త్రీ వైద్యోద్యోగిని లందరకు తగిన శిక్షణయొసంగునచో కేవలమొకయున్నత స్త్రీ వైద్యోద్యోగిని నియమించినంత మాత్రమున ఉపయోగ ముండదని పలికిరి.

విదప తీర్మాన ముమోదించబడెను.

గృహ పరిశ్రమలు

“గృహపరిశ్రమల” సర్వేక్షయింపకు నియమించబడిన ప్రత్యేకించుకొను జిల్లా రిపోర్టులను పరిశీలించుటకు గాను, ప్రోత్సాహ మొసంగదగిన పరిశ్రమల స్థిరముగ సంస్థాపించుటకు సూచనలను గావించుటకును ముఖ్యము శాసనసభ్యుల తోడను, ఇతరుల నిపుణులగు ప్రత్యేకసభ్యులతోడను ఒక సంఘము నియమించబడవలె నను తీర్మానమును శ్రీ జి. హరి సర్వోత్తమరావుగారు ప్రపాదించుచు ఈ నివేదిక రాష్ట్ర పరిశ్రమ విషయమై చాలా అనుకూలముగ సూచనలను గావించి యుండెననియు, అనధికారసభ్యు లీసంఘముందు లేనిచో అధికారసభ్యు లీపరిశ్రమకు తగిన ప్రోత్సాహ మొసంగెదరని నన్ను విలులేదనియు, యింకను తమ మండలములలో నున్న ఎదురు పరిశ్రమ మొదలైన వెన్నియోగలనియు, జైల్లయందున్న కంబరీ నేతనిషయమై గూడ ఆలోచించవలసి యున్నదనియు, కావున సీగ్యశా పరిశ్రమల విషయమై తగినంత శ్రద్ధ గైకొని విషయము నంతన సమగ్రముగ పరిశీలించి ప్రభుత్వమునకు సిఫార్సులు

గావించవలసిన యవసరము కలదుగావున యిట్టి సంఘము నొక దానిని నియమించు టావశ్యకమనియు, లోగడ జరిగిన విచారణయే గావున ఈ సంఘ నిర్మాణముక మావశ్యకమని పలికిరి.

శ్రీ సామి వెంకటాచలంకెట్టిగారు ఉపపాదనను బలపరచుచు ప్రభుత్వమువారి నిషయములో తగిన శ్రద్ధవహించి అర్హులగువారి నీకార్య నిర్వహణమునకై నియమించవలెనని పలికిరి.

శ్రీ సి. గోపాల మీసన్ గారు ఉపపాదనను బలపరచుచు ఈ విచారణకై తగిన సమర్థులను నియమించవలెననియు, విదేశపు పోటీసమస్యను సరిష్కరింపజాలినచారై యుండవలె ననియు పలికిరి.

గౌ|| అభివృద్ధి శాఖామంత్రిగారు తీర్మానము నామోదించిరి. తీర్మానము సభవారు రందరిచే నామోదించబడెను.

కర్ణాటక రాష్ట్ర నిర్మాణము

“మదరాసు, బొంబాయిరాష్ట్రములందును కొడగుదేశమునందు నున్న కన్నడప్రాంతములను గలిపి ప్రత్యేక కర్ణాటక రాష్ట్రము నేర్పరుచుటకు వెంటనే తగినప్రయత్నములు గావించవలయునని ఈసభవారు ప్రభుత్వమువారికి సిఫార్సుజేయుచున్నారు” అను తీర్మానమును శ్రీ పి. శివరావుగారు ప్రపాదించుచు ప్రస్తుత ముచులలోనన్న రాష్ట్ర విభజనచారిత్రముగను, ఆర్థిక సాంఘిక దృష్టితోగూడ కడంగు లోపభూయిష్టమనియు, భాషాప్రయుక్త రాష్ట్ర విభజన అత్యవసరమనియు, ఆంగ్లభాష విషయమై ముందంజవైచి అందు ప్రధమప్రయత్నముగ ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయమును సంస్థాపించుకొనిననియు, ఈ విషయము ఆఖరికి సమావేశమందును నెహ్రూనివేదయందును నిర్ణయించబడియుండెననియు, నెహ్రూనివేదయందు కర్ణాటక రాష్ట్ర నిర్మాణా శక్తకర్త బాగుగ స్పష్టపరచబడెననియు, ఏకభాషా సమాన్యమే రాష్ట్ర నిర్మాణముందు ప్రధానముగ నాలోచించవలెననియు, పలికిరి. పరిపాలనా నిర్వహణములకు విశేషభావ సహకారించునంతవరకు ప్రజాప్రభుత్వము సాధ్యము కాదను విషయమెల్ల రెరింగినదే. ఇకముందు ఏర్పాటుకాగల ప్రజాప్రభుత్వములన్నిటియందును ఆ రాష్ట్ర భాష లే ప్రభుత్వ భాష గానుండవలెననియు, ప్రస్తుతము కన్నడ రాష్ట్ర నిర్మాణమునకు బొంబాయి, మదరాసు, మైసూరు మున్నగు వివిధ రాష్ట్ర ప్రభుత్వములు, స్వదేశ సంస్థాన ప్రజల తోడ్పాటుపై నాధారపడియున్నది. రాష్ట్ర నిర్మాణావశ్యకత స్పష్టపడినది. కావున ఈ విషయమై విచారించి రిపోర్టు గావించుటకు నిపుణులతో నొక సంఘము ఒకటి సంఘము నియమించవలెనను. కన్నడభాషమాట్లాడు ప్రజలధికముగ మైసూరు రాష్ట్రముందున్నార గావున వారితో ఫెడరేషను వ్వారా ఏర్పాటులు గావించుకొనవలెను. అని పలికిరి.

శ్రీ. పి. రంగనాథముదలియారు గారు తీర్మానమును బలపరచుచు ఈ విషయమై రాజకీయ వాదులుందుగాని ఇతరుల యందుగాని ఎట్టి భిన్నాభిప్రాయములును లేవనియు, కాంగ్రెసు మహాసభ రి సంవత్సరముల క్రితమే ఈ సూత్రము నంగీకరించెననియు పిమ్మట నెహ్రూ సంఘముగూడ నీ విషయము నంగీకరించెననియు ఈ విషయములో బ్రాహ్మణా బ్రాహ్మణా వివాద సమస్య లేదనియు, బెల్గామునందు సమావేశమైన కర్ణాటక సంయుక్త మహాసభకు తామస్యకృత వహించితిమనియు, అచ్చటి కనేక రాష్ట్రములనుండి ప్రతినిధు లరుదెంచిననియు, వారందరను నీ ప్రత్యేక రాష్ట్ర నిర్మాణమునకు మనఃస్ఫూర్తిగ ఆమోదమును వెల్లడించుచుండెనని పలికిరి.

జి. ఎ. సల్లానా, షామునాద్ సాహెబుగార్లు ఉపపానను బలపరచిరి.

శ్రీ. బి. విశ్వనాథ దాసుగారు తీర్మానమును బలపరచుచు భాషా ప్రయుక్త రాష్ట్ర స్వాతంత్ర్యము సాధ్యముగాని ప్రయోజనకరముగాని కాదనియు ప్రభుత్వమువారును సభవారును ఏకగ్రీవముగ నీ తీర్మానము నామోదించవలెనని పలికిరి.

గౌ|| రివిన్యూ మెంబరుగారు సమాధాన మొసంగుచుకర్ణాటక భాషను మాట్లాడువారు మొత్తముమీద 100 లక్షలమంది గలరనియు, వీరిలో కొందరు బొంబాయి రాష్ట్రముందును, కొందరు చెన్నరాష్ట్రముందును మరికొందరు కొడగు దేశము నందును యింకను అధికభాగము మైసూరునందు నున్నారనియు, ఈ రాష్ట్రముం దధికభాగము బెల్గారియందు, విదప కోయలబత్తూరు, దక్షిణ కనరాజిల్లాలయందును కొలదిగ అనర్థపుర మాదిగాగల మండలములలో కలరనియు, ఈ ప్రాంతములన్నిటిని ఒక రాష్ట్రముగా నొనర్చుటయందు దనేక చిక్కులు కలవనియు, యిందునుగూర్చి చాలా వివరముగ విచారణలు గావించవలసి యున్నదనియు, పరిపాలనా విషయములు ఆర్థికసమస్య లనేకము లుదయించుననియు, చారిత్రక, సాం

ఘిక సాంప్రదాయాచారములను గమనింపవలసి యుండుననియు, వీని కన్నిటికిని సమగ్రముగ విచారణ ఆవశ్యకమనియు, ప్రజలయొక్క ఆభిప్రాయమును ముందుగ తెలిసికొను టావశ్యకమనియు, అట్టి విచారణ జరిగిన పిమ్మటనే ప్రభుత్వమువా పనిపై నను చేయబాదెదరనియు, ప్లామా టరీ కమిషనువారి రిపోర్టుమై యనేకసూచనలను గావించు నున్నార గావున అంతదనుక నీవిషయముపై విచారణను నిలిపియుంచదగు నని పలికిరి.

శ్రీ పి. కాశేశ్వరరావుగారు తీర్మానమును బలపరచుచు రివిన్యూ మెంబరుగారు పరిపాలనామార్పులు త్వగలో జరుగ నున్నవనియు, భాషా ప్రయుక్త రాష్ట్ర విభజనమాత్ర మాలోచనయందున్నదనియు అంగీకరించిననియు, ఆయంగీకారము వలననే విచారణ సంఘమును వెంటనే నియమించవలసిన యావశ్యకత గలదనియు, పలికిరి.

పి. బి. కెట్టి, నాగన్న గౌడగార్లు తీర్మానమును బలపరచిరి.

శ్రీ అర్జునసామి ఉడయరుగారు తీర్మానము నాడే పించుచు అనేక జిల్లాలందు రెండుయూడు భాషలు మాట్లాడు ప్రజలుకలసి నివసించుచున్నారనియు, మైసూరు స్వదేశ సంస్థానమనియు, కావున ఈ విషయమై ప్రతిబంధకము లేన్నియో కలవని పలికిరి.

పి. శివరావుగారు సమాధాన మొసంగుచు ప్రస్తుతమునకు స్వదేశ సంస్థానముల ప్రజలను చేర్చునవసరములేదనియు, వారిని విడచినను 50 లక్షల ప్రజలు గలరనియు, ఈ విచారణసంఘము యొక్క సూచనలు ప్లామ్యాటరీ కమిషను రిపోర్టు కెంతగనో తోడ్పడగలవనియు, ఇంతవరకును మదరాసు ప్లామ్యాటరీ ఉప సంఘమువారియెదుట ఈ విషయమై ఒక్కసాక్ష్యమైనను వచ్చి యుండలే దనియు, వెంటనే కొంతప్రయత్నము జరుగవలె నని పలికిరి.

తీర్మానము ప్రాతిపదికములేకమే ఆమోదించబడెను.

మహమ్మదీయ బాలికావిద్యార్థినులకు ప్రయోగ సౌకర్యములు

“రాయపేటయందలి హోబర్డు పాశాలయందును ఇంకను రాష్ట్రమునందలి యిరగమునను బాలికాపాశాలలందును అన్ని చరగలలో చదువు బాలికలను బడిపోవుటకు ప్రయోగ సౌకర్యము లేర్పరుపబడవలెనని సిఫార్సుజేయుచున్నారు” అను తీర్మానమును అల్లాల్ హుసేనుగారు ప్రపాదించిరి.

షామనాద్ మాయిద్ ఉప్పినాహేబు అల్లూర్జాగార్లు ఉపపాదనను బలపరచుచు మాట్లాడిరి.

గౌ|| ప్రధానమంత్రిగారు సమాధాన మొసంగుచు మహమ్మదీయబాలికల పాశాల లన్నిటిలోను ఈ ప్రయోగ సౌకర్యములు కలగజేయువిషయములో అనుభవమునుబట్టి కొన్ని చిక్కులు గలవనియు, ఒకటిరెండు జిల్లాలలో మాత్రము ఏర్పరుప వీలుండుననియు పలికిరి.

బషీరు అహమ్మదుగారును కలిపుల్లా సాహెబుగారును ఉపపాదనను బలపరచిరి. ఉపపాదన ఆమోదించబడెను.

మత్తుదుకొణములను శిలపుదినముల మూయుట

“ఈ రాష్ట్రమునం దుండే నల్లచుందు గంజా, మొదలగు మత్తును కలగజేయు చుద్యముల, మందులుఅమ్మెడి అంగను లన్నియును ఆదివారములందును, పబ్లికు శిలపుదినములందును సానికసంస్థలు, మ్యూనిసిపాలిటీలు శాసనసభ అసెంబ్లీ వీన్నికల దినములందును మూయింపబడవలెననియు లై సెన్సు పొందినటు నంటి కల్లులు హోటళ్లు రిఫ్రెషుమెంటు గదులుమాత్రము వీని యందు మామూలు సభ్యులుగా నుండేకొనిరి, నిజమునబాబు సారులకును లై సెన్సు ఒసంగబడిన స్థలములలో భోజనసమయములం దుచ్చుచున్నవనియు ఈసభవారు ప్రభుత్వమువారికి సిఫార్సు గావించుచున్నారు” అను తీర్మానమును ఆర్. శ్రీనివాస్ గారు ఉపపాదించిరి.

బి. మనిసామిపిల్లేగారు ఉపపాదనను బలపరచిరి.

షామనాద్ గారును ఉపపాదనను బలపరచుచు, మహమ్మదీయ దేశములందు చుద్యము సంపూర్ణముగ నిషేధింపబడి యుండెననియు, నీ సంస్కరణ మత్యవసరమనియు పలికిరి. శ్రీ గంగాధర శివరావుగారు ఉపపాదనను బలపరచుచు శ్రీనివాస్ గారి తీర్మానము చాలా లాభకరముగ నుండునని పలికిరి.

ఒకసవరణ

“లై సెన్సుపొందిన కల్లులు, రిఫ్రెషుమెంటు గదులు మొదలయిన వానినిగురించిన తీర్మానములోని చివరభాగము తొలగించవలయునని శ్రీ పి. రంగనాథ ముదలియారుగారు ప్రపాదించిరి.

ఉపపాదకులు సవరణ నామోదించలేదు. సవరణ వోటుకు పెట్టబడి ఆమోదించబడెను. పోలు గై కొనగా 31 రు అనుసూతురు 7 రు ప్రతిపూలురు లెక్కింపబడిరి.

ఆంతట నిన్నటికి సభ ముగింపబడెను.

చెన్న పురి శాసనసభ

అనకాపల్లి పురపాలకసంఘమును రద్దుచేయుట

కాంగ్రెసుపక్షమువారి అభిప్రాయము

అడ్డపాదన మొట్టమొదట

చెన్న పురి, ఆగస్టు 9:—చెన్న పురి శాసనసభ ఈయన దశము 11 గంటలకు రా. బి. సి. వి. ఎస్. నరసింహారాజు గారి అధ్యక్షతన సమావేశమై మైనపుడు సప్లి మెంటరీ గ్రాంటు లపై చర్చ జరిగెను.

ప్రశ్నోత్తరములు ముగియగానే అధ్యక్షుడు ఆరికస్థాయి సంఘమునకు బహిష్కరణ అహమ్మదు సమయము గాను (కాంగ్రెసు) సమక్షమున బహిష్కరణ ప్రకటించినపుడు, ప్రభుత్వ ప్రతిపక్షముల ముందు హస్తాధ్యక్షులు చెల్లెల గెను.

శ్రీయుత అయ్యదేవర కాశ్యపరావు గారు, “అనకా పల్లి పురపాలక సంఘమును రద్దుచేయుటలో ప్రభుత్వమువారి చర్యను చర్చించుటగాను సభాకార్యక్రమమును నిలుపవలె నని ప్రతిపాదించుట కనుమతించి గోరుచు ఈవిషయము అత్యవసర మైనదనియు, ప్రజాశ్రేయస్సునకు ముఖ్యమైనదనియు నిరూపించిరి.

అధ్యక్షుడు:—ప్రతిపాదన సక్రమమైనదిగాదని ఎవరైన నాక్షేపించరా?

గా. డా. సుబ్బారాయణగారు (స్థానిక స్వపరిపాలన మంత్రి):—అనకాపల్లి పురపాలకసంఘమును రద్దుచేసి రెండు నెలలైనది. ఇది ఇటీవల తీర్చిదిద్దినదిగాదు. ఈ విషయమై తీర్మానము పాదించుటకు చాల వ్యతిరేకముగా ఉన్నది. అట్లే రన్ మెంటు ప్రతిపాదనరూపమున చెప్పుటకు వీలులేదు.

అధ్యక్ష:—ఈచర్యలో ప్రభుత్వమువారి రవలంబించిన సిద్ధాంతముల చర్చించుటకు ప్రతిపాదన ముద్దేశించబడినది. తీర్మానమైనయెడల శిఫార్సురూపమున నుండవలెను. ఈ ప్రతిపాదననారూపమున రిఫండ్ వీలులేదు. కనుక, యాక్షేపణ చెల్ల నేరదు.

డా. సుబ్బారాయణగారు:—ఇంకా యాక్షేపణగూడ గలదు. ఈ విషయమును వెంటనే రివిజన్ పోపులవలన నష్టములేదు. అనకాపల్లి పురపాలకసంఘ మిదివరకే రద్దుచేయబడినది. కనుక దానిని సవరించుటకు వీలులేదు.

అధ్యక్ష:—వెంటనే చర్చించుటకు నిర్ణయించిన పద్ధతులు. అటుల జరుగకుండు చేయుటకే, అసలీ అడ్డగతి మెంటు ప్రతిపాదన లక్ష్యంపబడినది. కనుక ఈ యాక్షేపణ యు సరియైనదిగాదు. ప్రతిపాదన సక్రమముగానే యున్నది. దీనిని చర్చించుట కనుమతించినట్లు తెలుసుకుంటే ఆక్షేపించలేదు. కనుక అనుమతి నొసగబడినట్లు ప్రకటించుచున్నాను.

అధ్యక్ష:—ఈప్రతిపాదన నీ దినమున చర్చించుట కేమైన ఆక్షేపణలు గలవా?

హమీదుఖాన్ గారు:—ఈదినము కుక్రవారమునకుచే సభాసభాగారాంతరము 8 గంటలకు సమావేశమగును. 5 గంటలలో పుగ చర్చమునుగించుటకు వ్యవధిచాలదు. 5½ గం. వరకు మాట్లాడుటకు సభాసభాగారాంతరమునా ఈదినమే చర్చకు గైకొనవచ్చును.

గా. డా. సుబ్బారాయణగారు:—ఈదినము సాయంత్రము 5½ గం.లకు మరొకసారి సమావేశమై నిర్ణయించుకొనబడినది. కనుక అంతవరకు మాట్లాడుటకు వీలుండదు.

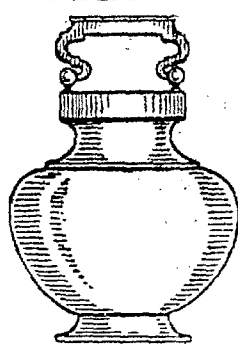
అధ్యక్ష:—ఈప్రతిపాదన రేపు మధ్యాహ్నము 2½ గం.లకు చర్చకువచ్చును.

మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయ శాసనసవరణ చట్టము మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయ శాసనసవరణ చట్టమునకు గవర్నరుగారు నూచించిన సవరణలు పిదప చర్చకుగైకొనబడును. ఈసవరణలు ఎట్టిచర్చయును, లేకయే అంగీకరింపబడినది.

సప్లి మెంటరీ గ్రాంటు

ఇరిగేషను మరమ్మత్తులు

గా. ఎ. వై. జి. కాంట్లెగారు (రెవిన్యూసభ్యుడు, ఇరిగేషనుశాఖ కొరకు రూ. 800 ల సప్లి మెంటరీ గ్రాంటు నొసగవలసినదని ప్రతిపాదించిరి. తిరుచినాపల్లి జిల్లాలో కొలరూసనది ఉత్తరపు కరగట్టు మరమ్మత్తుచేయుట అవసరముగా ఉన్నది. దీనిన అనకట్టుకుపైన ఒక గండిపడినది. దానిని మరమ్మత్తుచేయుటకు రూ. 25,950 లు గావలసియుండును. కోయంబత్తూరు జిల్లాలో కునియముత్తూరు కాలువకు మరమ్మత్తుకై నఖర్బులకింద ప్రభుత్వమువారికి రూ. 19,897 ల నిచ్చుకొన

ఎలక్ట్రిక్ పవరుచే మెషిను లందు

అనేకరకముల నావాకైన వెండిసామానులు తియ్యచేయబడుచున్నది. బోకుగాతీయువారికి, వర్తకులకు ప్రత్యేకసౌకర్యములుగలవు. ఉత్తరమువాసి గాని, లేక ఖుద్దనవచ్చి గాని వివరములు తెలుసుకొనుడు.

అన్ని రకముల బంగారు, వెండి, నీమకమలములు, కెంపులు, పువ్వరాగములచే తయారుకాబడిన నగలు గలవు. 62-1

పరిశ్రమశాల:—
226, గోవిందప్పనాయకపేట.

ఉమ్మడి బంగారుచెట్టి అందు సన్న.

నీమకమలములు, బంగారు వెండినగల వర్తకులు 28, చైనాబజారురోడ్డు మద్రాసు

వలసియున్నది. బోలవరము, రెడ్డుకొల్లు తీరకములన నీటి సప్లయ నభివృద్ధిచేయుటగాను అప్పుడు సప్లయకాలువన వెడల్పుచేసి మరమ్మత్తుచేయవలసి యున్నది. ఇందుకు 21900 లకును. ఈపనులు పూర్తికావించుటగాను సభాసభ అంగీకారమునందుకు కిచ్చుడి ప్రతిపాదన గావించబడినది.

ఎ. రంగనాథ మొదలగువారు, ప్రతిపాదన యందలి మొత్తములో 100 ల తగ్గింపు వలసినదని ప్రతిపాదించుచు, రివిజన్ మెంటు ప్రతిపాదనను వెచ్చించినను తన కాక్షేపణ లేదనియు, కాని అట్టి స్వయములు, ప్రజల ఆదాయము నభివృద్ధిపరచి, ప్రయోజనకరమైనవి నుండవలెననియు, ఈప్రతిపాదనయం దుదహరింపబడిన పనులట్టి గావనియు నుడిచిరి. కె. వి. ఆర్. స్వామిగారు, సవరణను బలపరచిరి.

డి. బి. ఆర్. స్వామిగారు ముదలి కూరు గారు మాట్లాడుచు యిట్టి పనులవిషయములో ప్రభుత్వమువారి విధాన మెత్తుదియో ఆదాయము వచ్చునట్టియు రావట్టియు నిర్మాణముల విషయములం దేయే విధానము లవలంబించ దలంచినాలో స్పష్టముగా విశదీకరింపవలెనని పలికిరి.

శ్రీ టి. యస్. వారాయణసామి పిల్లే గారు గూడ ప్రభుత్వమువారు తమ విధానమును స్పష్టీకరింపవలసిన పల్కుచు ఒకంబటి వచ్చినను రాకపోయినను ప్రజల నేకులకు మిగుల ప్రయోజనకరములగు నిట్టి పనులవిషయములో ప్రభుత్వము వారు ధనము వెచ్చించుటకు వెనుదీయరాదనిరి. గా. రివిన్యూ మెంటుగారు సభాధాన మొసంగినపిదప సవరణ వోటుకుపెట్టుబడి అధికంఖ్యాకులచే నిరాకరింపబడినది.

శ్రీ వీ. రంగనాథమొదలగువారు గ్రాంటును రూ. 100 లచే తగ్గింపవలెనని ఉపపాదించుచు కుడిమరమ్మత్తు పనులవిషయమై ప్రభుత్వమువారి విధాన మెత్తుదియో ప్రాప్తపద్ధతిని మార్చి తేయదలంపిరో లేదో వివరముగా తెలుపవలెనని కోరిరి.

సి. పార్థసార్థి అయ్యంగారు మాట్లాడుచు చెప్పుచుండు “గ్రామ సంఘముయొక్క స్థానిక ఆచారములయొక్క పదములు గలవనియు ప్రస్తుత మట్టి సిద్ధిగతులు లేవనియు అందుచే ఒక్కొక్క జిల్లా కొక్కొక్క విధమున ట్టు మేర్పడుచున్నదనియు జిల్లాకోర్టు మునసబు లెట్లున్న యింపిన అట్లు జరుగుచున్నదనియు, అందుచే కుడిమరమ్మత్తు అనగానేమో, కాదననేమో స్పష్టపరచవలసిన అగత్య మిచ్చుడుకలదనియు, చెరువుగట్టులపై కంప చెట్లును తొలగించువిషయములో కుడిమరమ్మత్తు నిర్ధారమునయొ పలికిరి.

శ్రీ సి. వి. వెంకటరమణయ్యంగారు మాట్లాడుచు కోయంబత్తూరు జిల్లాలో రెండు గ్రామములందు ప్రభుత్వము వారు ధనమును వెనుకబడిన చాలాకాలమువరకు పనులను జరుపక ధనమును తమవద్ద నిలువయుంచుకొనియుండిరినియు, ఒక్కొక్క గ్రామము ఆదాయపున్న ఆలస్యమైన పెనాల్టీలను విధించు ప్రభుత్వమువారు త. ఖద్ద నిలువయున్న ధనమునకు వడ్డీతోగూడ చెల్లింపవలెనని పలికిరి.

కె. కోటిశెట్టిగారు మాట్లాడుచు కుడిమరమ్మత్తు పట్టుము విషయములో స్థానికాచారములను ఏ గ్రామమున కాగ్రామ ముగా విశదీకరింపవలెనని పలికిరి.

పిదప సభ్యులు ఫలహారములకు వేరి.

పండిత జనహరిలాలుగారు

లాహోరు సన్మానము

లాహోరు, ఆగస్టు 8:— పండిత జనహరిలాలు సాహిత్యము సేదనయము విచ్చిరి. సాలానా జనాభిలాను గారు, కె. సంతానం గారు, యువకులు పలువురు వారిని స్టేషనువద్ద సన్మానించి పూలండలు వేసిరి. బయటనున్న ప్రజ “విప్లవము చిరస్థాయిగా నుండుగాక” యని జనుధ్యానముల గావించిరి. (అ. ప్రె.)

శ్రీ జేశోద్ధారక కె. నాగేశ్వరరావుసంతులవారి యాజమాన్యమున

చెన్న పురి ఆంధ్ర నాటకసభవారు

పేకేస్పీయరు మహాకవి

హే మ రై త్

ఆదివారము (11-8-1929) 5-30 ఘంటలకు

వి. పి. హాలులో తెనుగున ప్రదర్శింతురు జయనీన (క్లాడియస్) ఆంధ్రనటపితామహ వి. శేష గిరిరావుసంతులవారు. ప్రతాపసీంహ (హేమ్ లైట్) టి. డి. రాధాకృష్ణన్ గారు. పుష్పలతీ (పీటీయం) టి. యస్. గోపాల స్వామిగారు.

రేట్లు, పురుషులకు రూ. 2, 1-2, అ. 9,

స్త్రీలకు, రూ. 2, 1-2 అ. 9.

బి. వి. గోపాలకృష్ణరావు, కండ్లక్టర్.

సుంకు-సుబ్రహ్మణ్యము శ్రేష్ఠి బి. పి.

వి. వి. శేషయ్య, బి. పి. వి. యల్.

కార్యదర్శులు.

భారత రాజ్యాంగ నిర్మాణము

సర్ ఇబ్రహీం రహీమతుల్లాగారుసమాఖ్య

కావలెననుట

హిందూమహమ్మదీయ సమన్వయ మతసమన్వయము.

రాజకీయ సమన్వయ

హిందూ, ఆగస్టు 8:—సర్ ఇబ్రహీం రహీమతుల్లాగారు భారత స్వాతంత్ర్యముయొక్క స్వరూప మెట్లుండవలెనని తెలుపు పత్రికలోకొన్ని వ్యాసములు వ్రాయ సంగల్పించి, యున్నారు. అందులో మొదటిది ఈరోజు ప్రచురింపబడినది.

ఇదివరకు వర్ధతులేల నిష్పలమైనవి

భారతదేశ మొక్క దేశమని తలచుట వలన దేశములోని సంఖ్యాకమన బాతులు ఒక్కొక్కేంద్రస్థలమునుండి పరిపాలింప బడవచ్చునని తలచుట చేతను యిదివరకు నూచించబడిన పద్ధతులన్నియు ఫల రహితములైనవి. కాని సంపూర్ణాధికారము గల ఒక ప్రభుత్వము వివిధ రాష్ట్రములయందు ఏజంట్లను పెట్టుకొని పనిచేయుట ఈ దేశమునకు తగినది కాదు. స్వేచ్ఛ స్వయమందు ఏకత్వమును గలిగి యుండు పద్ధతి యొక్కతే భారతదేశమునకు తగియున్నది. ప్రత్యేక విధులను బాధ్యతలను గలిగి అవసరసమయములయందు వినియోగింప వీలగు అధికారములు గల కేంద్రప్రభుత్వ ముండవలెను. వివిధ రాష్ట్రములు స్వేచ్ఛ గలిగి యీసమాఖ్యలో చేరియుండవలెను.

హిందూమహమ్మదీయ సమన్వయ

హిందూమహమ్మదీయ సమన్వయమతసమన్వయ కాదనియు కేవలము రాజకీయ సమన్వయమనియు, బ్రిటిష్ వారినుండి భారతీయులకు సంక్రమించు అధికారములో నెదిరి హెచ్చు అధికారము రావలెనని వారు తగవులాడుకొను చున్నారనియు రహీమతుల్లాగారు రినిరి. (అ. ప్రె.)

జిల్లాకలెక్టరు గుప్తగారు

తిరునల్వేలి, ఆగస్టు 8:—భగవంతుండుప్రగారు నిన్న సాయంకాలము యావురువచ్చి సేదనయము తిరునల్వేలిజిల్లా కలెక్టరుగారికి పుచ్చుకొనిరి.

ఎ. పి. గలెట్టి బి. పి. ఎస్. గారు నిన్నును తూతుకుడి మీదుగ ఆస్ట్రేలియా వెలుపుపై బోయిరి. (అ. ప్రె.)

మద్రాసు శాసనసభ

ప్రశ్నోత్తరములు

ఈ నెల 8 తేదీని సమావేశమైన మద్రాసు శాసనసభలో నీక్రింది ప్రశ్నోత్తరములు జరిగెను.

ఇరిగేషను

సి. రామసోమయాజులుగారు:—(ఎ) కపిలేశ్వరపురం దగ్గర భవశేషరమునుండి 16-17 మైళ్లకు పశ్చిమగోదావరియొడ్డు జారిపోవుచున్నదా? ఆ గ్రామము ప్రమాదకరమగు స్థితిలో నున్నదా?

(బి) ఇది యొడ్డు కొట్టుకొనిపోకుండా నోక రాతికట్ట కట్టబడి అప్రకృమ ఇసుకలో నోకకాలువను త్రవ్వించుటకు ఏర్పాటు జరిగినా?

(సి) గత మేనెల 2 తేదీని నదియొడ్డు అడ్డుకొట్టుకొని పోవుటయు, చూపరింటెంకింగు ఇంజినీరుగారు దానిని కనుగొని, రక్షణపద్ధతుల నలంబింపవలెనని ఫిర్యాదుచేయుటయు జరిగినా?

(డి) అట్టిరక్షణపద్ధతులు జూనుమాసమున వరదలు రాక పూర్వము అలంబింపవలసియున్నదనుట సత్యమేనా?

(ఇ) అట్లు తగినర్య జరుపకుండుటచే ఆగ్రామమున కే గాక చాల ప్రదేశమునకు ప్రమాదము వాటిల్లననుట నిజమేనా?

(ఎఫ్) అట్టి ప్రమాదకరమున స్థలమున సభుత్వమువారు వెంటనే రక్షణకార్యములను ప్రారంభించెదరా?

ఉ॥ (ఎ) రెండేండ్ల క్రిందట 16-17 మైళ్ల మధ్య గోదావరినదియొడ్డును కొట్టుకొని ప్రవహించెను. ఇటుల ఒడ్డు కొట్టుకొని పోవు స్థలములు చూచుకలవు. అందుకస్థలముందు రక్షణ జరుపబడెను. తక్కిన రెండుస్థలములును ఈ సంవత్సరము రక్షింపబడును.

(బి) అయిదును కాపాడుటకు ప్రస్తుతము రెండు ఎస్టి మేట్లుగలవు. ఆస్థలములను రాతికట్టనుకట్టి కాపాడుటకు రూ. 40400 యను ప్రాతివేలు పాయను నదితో కలుపుటకు రూ. 5900 యను అంచనా వేయబడెను.

(సి, డి) నదియొడ్డు కొట్టుకొనిపోయినదినము ప్రభుత్వమువారికి తెలియదుగాని గత మేనెల 15వ తేదీని చూపరింటెంకింగు ఇంజినీరుగారు రాస్థలమునుచూచి అవసరములను కార్యములను చేయుటకు తీర్పులు గావించిరి.

(ఇ) డెబ్బా ప్రదేశము వరదగట్టు వలన రక్షింపబడియున్నది. నది యధికముగ ప్రవహించుచో గ్రామమునందు నోకభాగమునకు మాత్రమే ప్రమాదము వాటిల్లును.

ఎఫ్:— పైని యొసగబడిన జవాబులను చూడవలెను.

కనీంకోట యూనియను

డా॥ బి. ఎస్. మల్లయ్యగారు:— (ఎ) విశాఖపట్నము తాలూకాబోర్డునందు గల కనీంకోట యూనియను అధ్యక్షుని యక్రమచర్యలను గురించి గత జనవరి 10 తేదీని ఆ యూనియను ప్రజలు పిటిషను పెట్టిరా?

(బి) ఆ అధ్యక్షుని గురించి రిజిస్ట్రా డివిజనులో ఆఫీసుకు జిల్లా కలెక్టరున నోక నివేదిక నంపిరా?

(సి) పిటిషనులో పేర్కొనబడిన అధ్యక్షుని అక్రమచర్యలను గూర్చి ప్రభుత్వమువారు విచారణ సజిసిరా?

(డి) అధ్యక్షునికి ఎన్నికల పట్టిలను తయారుచేయు సభికారమును తొలగించి ఆ పనికయి డిప్యూటీ కమిషనరును నియమించిరా?

(ఇ) నియోజకవర్గ పట్టిలను తయారుచేయు అధికారమును రిజిస్ట్రా ఆఫీసుకు తొలగించుటకు లోకలుబోర్డుల చట్టమునందు సవరణ గావించెదరా?

ఉ॥ (ఎ) అవును.

(బి) పిటిషనును బట్టి చూచినయెడల అట్లే కాన్పించుచున్నది.

(సి) జిల్లాబోర్డు అధ్యక్షుని రిమార్కులను తెలియజేయవలెనని కోరడమైనది.

(డి) లేదు.

(ఇ) ఈ విషయ చూలోచింపబడుచున్నది.

తుంగభద్రా ప్రాజెక్టు

బి. రామచంద్రారెడ్డిగారు:— దత్తమండలముల ఇరిగేషను విచారణ సంఘనివేదిక ప్రచురింపబడిన పిమ్మట తుంగభద్రా ప్రాజెక్టును గురించి ఏమి జరిగినో తెలియజేసెదరా? నెల్లూరుజిల్లా ఈ ప్రాజెక్టునందు చేర్చబడినదా?

ఉ॥ గా॥ సభ్యుడు నె 15-68 ప్రశ్నకు గతమార్చి 1 తేదీని యొసగబడిన జవాబును చూడవలెను. తదుపరి నెట్టి నివేదికయు ప్రభుత్వమునకు చేరలేదు.

నెల్లూరుజిల్లా యీ ప్రాజెక్టునందు చేర్చబడుటలేదు.

సోమశిలా ప్రాజెక్టు

బి. రామచంద్రారెడ్డిగారు:— (ఎ) నెల్లూరు జిల్లాలో సోమశిలా ప్రాజెక్టును వెంటనే ప్రారంభించెదరా?

(బి) ఈ ప్రాజెక్టు లేకుండుచే పెన్నానది యొక్క నీరు ఎంతవర్షపుమంచున్నది?

(సి) ఈ ప్రాజెక్టువలన ఎంతవి స్త్రీలను ప్రదేశమునకు లాభముకలుగును?

(డి) దీని ఆర్థిక చరిత్రయేమి?

ఉ॥ (ఎ) అట్టియుద్దేశములేదు.

(బి) సంవత్సరము నకు 100000 మౌల్య విలువ అడుగుల నీరు వర్షపుమంచున్నది.

(సి) తుంగభద్రా ప్రాజెక్టునుండి వేరుజేసి సోమశిలా ప్రాజెక్టునుగూర్చి యోచించుటలేదు. పెన్నానది నుండియు తుంగభద్రా ప్రాజెక్టు నుండియు లభించునీటితో సోమశిలా ప్రాజెక్టు వలన 850000 ఎకరములకు నీరు సరఫరా చేయబడగలను.

(డి) మేకంజిగారి అంచనాల ప్రకారము 17 కోట్ల రూపాయలను వ్యయపరచి తుంగభద్రా ప్రాజెక్టును పూరించేయచో సోమశిలా ప్రాజెక్టువలన మొత్తముఖర్చులపైని నూటికి 2.06 చొప్పున వచ్చును.

నెల్లూరుజిల్లా సెకండరీ ఎడ్యుకేషనుబోర్డు

బి. రామచంద్రారెడ్డిగారు:— (ఎ) ఎంతకాలమునుండి నెల్లూరుజిల్లా సెకండరీ ఎడ్యుకేషను బోర్డు పనిచేయుటలేదు.

(బి) ఎన్నికలు ఎప్పుడు పూర్తియయ్యెను?

(సి) అధ్యక్షు డెన్నుకొనబడెనా? నామినేటు చేయబడెనా? ఎప్పుడు?

(ఎ) ప్రాతిబోర్డు నిర్ణీతకాలము గతఫిబ్రవరి 28 తేదీతో అంతయ్యెను.

(బి) గతఏప్రిల్ 30 తేదీ భార్య సెంటుబార్డి గెజిటునందు నూతనబోర్డు సభ్యులపేర్లు ప్రకటింపబడెను.

(సి) పి. వెంకట సుబ్బారెడ్డిగారు గతజూలై 20 తేదీని అధ్యక్షులుగ నెన్నుకొనబడిరి.

ఉద్యోగులు చేవ్రాలుమాడిరి అచ్చనవయోగించుట

బి. రామచంద్రారెడ్డిగారు:— విద్యాయంత్రుగారు తమ శాఖలోని ఉద్యోగులు ఉత్తరప్రత్యుత్తరములను జరుపుటలో చేవ్రాలును దిరి ఆచ్యువ్రాత నుపయోగించుచున్నారా?

ఉ॥ కాఫీవోల్యూం తెవరును నుద్యోగసంబంధములను కాగితములపైని చేవ్రాలుమాడిరి ఆచ్యువ్రాత నుపయోగించుట కధికార మొసగబడలేదు.

నోటిసు

శ్రీ పార్థసారథిస్వామి దేవస్థానము తిరువల్లికేణి

బోర్డులో ఇద్దరు మొదట్ల ఎన్నికలు తిరువల్లికేణి బెల్ సురోద్దులో నుండు కార్పొరేషన్ మాడల్ పాఠశాలయందు 25-8-29 తేది ఆదివారం ఉదయం 7 ఘంటలనుండి మధ్యాహ్నం 12 ఘంటలవరకును ఒక ఘంటనుండి సాయంత్రము 7 ఘంటలవరకును ఎన్నికలు బాల్కనములముగా జరుగునని యిందుమూలముగా తెలియజేయడమైనది.

ఈదిగువ తెలుపబడినవారలు ఆఖరు జాబితాయందు గల అభ్యర్థులు:—

- 1. వి. భాష్య అయ్యంగార్ అవర్ గల్
- 2. ఎన్. ఎ. శేషాద్రి అయ్యంగార్ అవర్ గల్
- 3. ఎం. ఎం. శ్రీనివాసాచారియార్ అవర్ గల్
- 4. ఎం. జి. పద్మనాభ మొదలియార్ అవర్ గల్
- 5. ఎ. ఆశవందార్ నాయుడుగారు ...
- 6. సి. ఆదికేశవులు నాయుడుగారు ...
- 7. ఎ. ఎస్. గజపతి నాయుడుగారు ...

C. KESAVARAO NAIDU
Secy., Board of Supervision.

మీరటు కుట్రకేసు

ముద్దాయి ఆరోగ్యముగూర్చి తప్పరిపోర్టు

మీరటు, ఆగస్టు 8:— డా॥ ఎం. ఎ. అన్నాగారి అధ్యక్షతను డిఫెన్సు కమిటీగారి సభ నిన్న సామంకాలము జరిగెను. పండిత జనహరిలాలు, నెల్లూరుగారు, గిరిధరలాలుగార్లు వచ్చియుండిరి. కమిటీవారే విచారించుచున్న ముఖ్యాంశముల గూర్చి త్వరలో నోక ప్రకటన గావించెదరు.

ముద్దాయిలు కొందరు నేడు కోర్టులో రషియను ఏర జండాపాటు పాడసారిరి.

ముజఫరు అహమ్మదుగారి (ముద్దాయి) తరపున చక్కగారు కోర్టునకు ఒక దరఖాస్తు దాఖలుజేసిరి. ముజఫరు అహమ్మదుగారు తన ఆరోగ్యముగూర్చి వైద్యులు దెలిపినవిషయము తప్పనియు, జైలులులో తనబరువు యెక్కువకాలేదనియు యిప్పటికి 5 పాములు గోల్పోయినవియు ఆ దరఖాస్తునందు చెలిపిరి. ప్రభుత్వోద్యోగులు యిటువంటి ప్రకటనల గావించునపుడు శ్రద్ధగ నుండవలెనని చక్కగారు రనిరి.

కొందరు ముద్దాయిలు బాడ్జీలు ధరించిరి. వారి పేర్లను వ్రాసికొనవలెనని ప్రాసిక్యూటను వకిలు జె. పి. మిత్రగారు నూచించిరి. డిఫెన్సువకీళ్లు చక్క, సిన్హా, పెక్రవర్తిగార్లు అట్లు జేయుట క్రమవిరుద్ధమనిరి. ఒక ముద్దాయి తాను బాడ్జీ ధరింపలేదని యిదివరకే దెలిసియుండెనని కోర్టుగారు రనిరి. ఈ విషయమున యితరకోర్టుల నిర్ణయముగూర్చి చక్రవర్తిగారు ముమ్మందు దెలియబరచె నన్నందున మేజిస్ట్రేటుగారు సోమవారమునాడు నిర్ణయ మొసంగెద ననిరి.

బ్రాడ్జీగారిని అరెస్టుజేసి వారిస్తువులు వెదకినపుడు తాముంటిమని నారాయణగోపాలు, దాదర్శురగార్లు సాక్ష్యము దెలిపిరి. జూటు పనిచాండ్రా సభు కార్యాలయమున తాను వెదకినటు సబు ఇన స్పెక్టరు అశుతోష్ మహాపాత్రోగారు సాక్ష్యమొసంగిరి. చాపలాలాయందు 1928 మార్చి 28 తేదీన సమ్మెకట్టు ప్రారంభయ్యెను. రాధారమణ మిత్రగారి అధ్యక్షతను కార్మికులసభలు చాలజరిగినవి. కికోరిలాలు గోమగారు సమ్మెకర్తలకు న్యాయసలహాదారు మార్చి 29 తేదీన జరిగిన సమ్మెదారుల సభకు సాక్షి బోయియుండెను. మాలినాండ్రు లాశీలతో మరునాడు రైల్వేలను వెంబడి తిరుగవండుగ జూచియుండెను.

కోర్టు నాటికి ముగిసెను. తిరిగి సోమవారము కేసు విచారణ జరుగును. శనివారమునాడు డిఫెన్సు వకీళ్లు ప్రాసిక్యూటను వారు దాఖలు జేసిన 700 దాఖ్యుమెంటులను పరిశీలింతురు.

(అ. వె.)

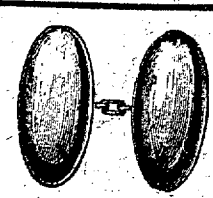
బరంపురం సిటీ హైస్కూలు

రూ. 21,000 వసూలగుట

(మా స్వకీయలిఖితి యొద్దనుండి)

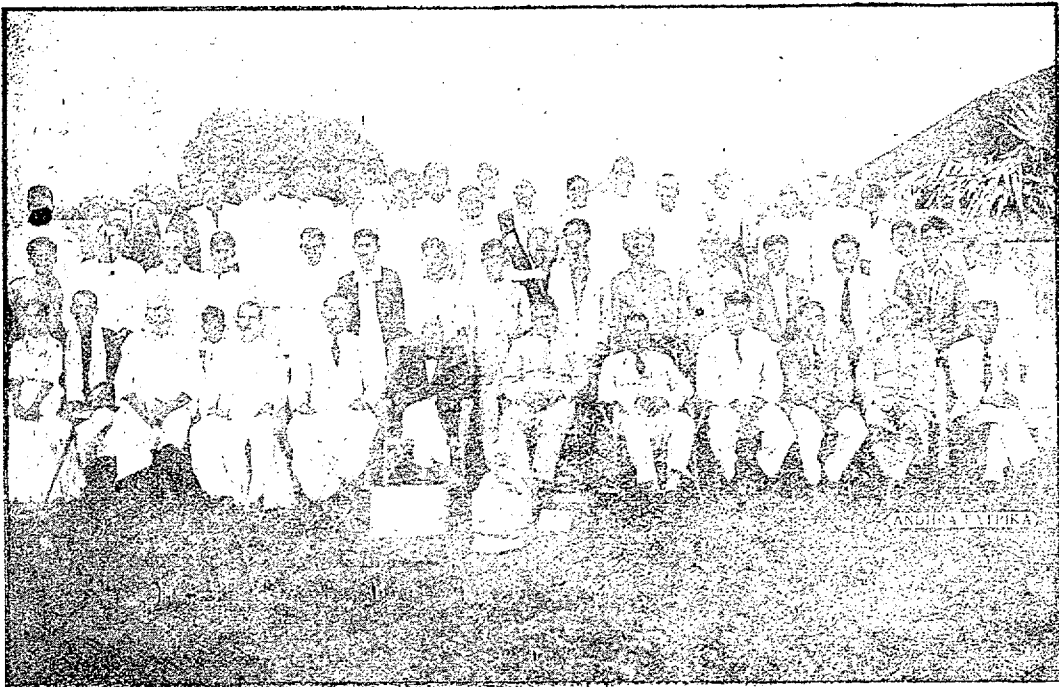
బరంపురం, ఆగస్టు 4:— హైస్కూలు కమిటీవారు విరాళములను చురుకుగా వసూలుచేయుచున్నారు. ఇప్పటికి వారు వెల్లిన కొద్దియందినదనుమాత్రమే రూ. 21,000/- వసూలైనది. ఇంకను యివ్వవలసినవా రెందోకలరు. రూ. 30,000/- పూర్తి కావేగమే స్కూలునిర్మాణకార్యము ప్రారంభమగును. తగినస్థలము, స్లానువగైరాలు ఆలోచనలోనున్నవి. ఈస్కూలు కమిటీ అధ్యక్షులైన మ॥ రా॥ ఉన్నవ వెంకటబుచ్చి రామలింగం పంతులుగారు కొద్దిదినములలో మద్రాసువెళ్లి ప్రత్యేకముగా నీకార్యముపై ఉన్న తాధికారు లందరిని సందర్శించెదరు.

సాగపైనది సవినమైనది,

షర్టు కఫ్ బత్తెనుల నెట్టు
పలకకములలో అప్పటమైన వెండితో తయారుచేయబడిన సిద్ధముగా నున్నవి. నెట్టు 1 కి ధర రూ. 2-0-0. కోట్లా మునిరత్నం శెట్టి అండు సన్ను, నీమకమలముల నగలవర్తకులు, 217, చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు

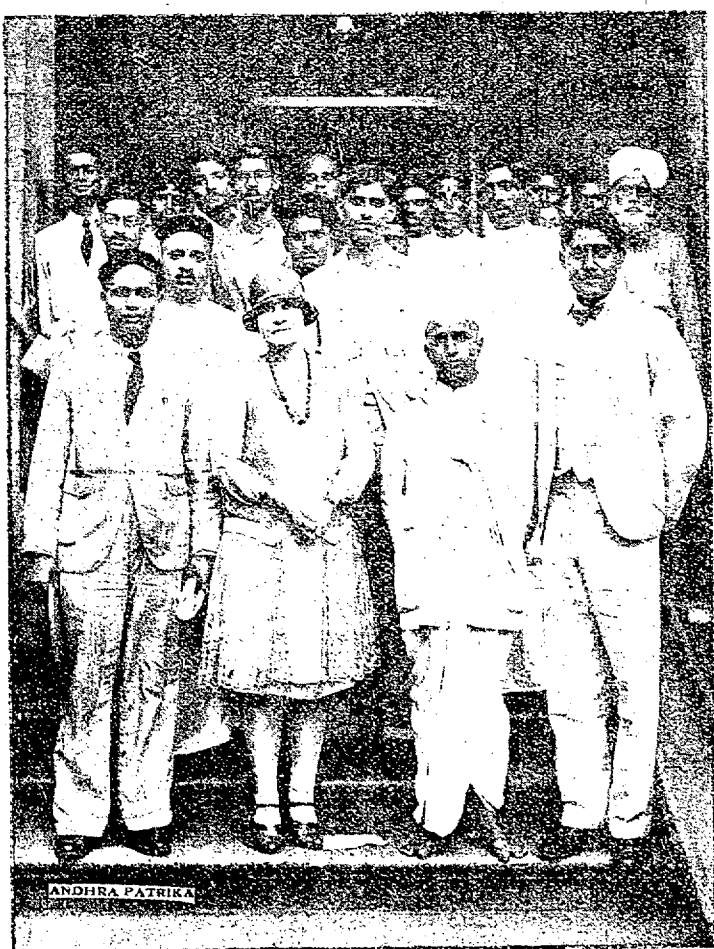

విజయనగరము డాక్టర్ కామేశ్వరరావుగారు, జాతీయ ఆరోగ్య శిబిరంలోని వారసందర్శకులు, మ-రా-శ్రీ, పి. రాజగోపాలను, వి. సి. ఎన్. విజయనగరము సమకాక్షులవారు, ఆరోగ్య ప్రదర్శనమున తరచినతరువాత తీయబడిన ఛాయాపటము.

ఉపాధ్యాయులసంఘ వార్షిక సభ

బెజవాడయందు ఈసభ ప్రారంభోత్సవమున డా. ఎ. వి. జాన్స్టన్ గారు (బందరు) జరిపిరి. జాన్స్టన్ గారు, ఎ. గురుమూర్తిగారు, ఎ. నరసింహంపంతులుగారు (సభాధ్యక్షులు) ఇతర ప్రతినిధులు ఇందుగలరు. (ప్రె. ఫో. డి.)

వేమగానముగూర్చి ఉపన్యాసము

పి. సాంబమూర్తిగారు, మేరీ కళాశాలలో ప్రసేసరు వై. ఎం. సి. ఎ. వనమనంతు వేమగానముగూర్చి ఉపన్యాసించిరి. యూరోపియను పాఠశాలల గానవిద్యా డైరెక్టరు ఫ్లామెన్ట్రాక్రామె సతి అధ్యక్షుల హాజరున జరిగెను. (ప్రె. ఫో. డి.)

బెంగాలు శాసనసభ

విద్యార్థులకు సైనికశిక్ష గణపవలయు నను తీర్మానము ఆమోదించబడుట

ప్రభుత్వశాఖలు లిబర్టీపత్రికను కొనకూడదు

కలకత్తా, ఆగస్టు 8:—నేటిదినము బెంగాలు శాసనసభలో మిల్లుపనివారి సమ్మెకల్ల వీరైన విపరీత పరిస్థితులను గురించి చర్చనలప సభాకార్యక్రమమును ఆపుదల చేయవలయునని డాక్టరు బిరుదు చంద్రరాయగారు (స్వరాజ్య) ఉపసాదించిరి. ఈ ఆజ్ఞరనుమెంటు తీర్మానముపై చర్చనలప సభవారు అనుమతి నొసరుటచే శేపు మధ్యాహ్నము ఈ విషయమై చర్చ జరుగనని అభ్యక్షుడు చెప్పెను.

ప్రభుత్వోద్యోగులు లిబర్టీపత్రికను కొనకూడదా?

ప్రభుత్వోద్యోగులు లిబర్టీపత్రికను కొనకూడదని ప్రభుత్వమువారు ఉత్తరువులను ప్రకటించిరాయని ఒక సభ్యుడు అడిగిన ప్రశ్నకు ప్రభుత్వ మిచ్చుచు గా. మోబిల్ గా రిట్లు చెప్పిరి.—ప్రభుత్వోద్యోగులు లిబర్టీపత్రికను కొనకూడదని ప్రభుత్వమువారు ఉత్తరువులను ప్రకటించలేదు. కాని న్యూస్ పేపర్ల పత్రికను ప్రకటించకూడదని కోర్టువారు ఉత్తరువు వచ్చి యందుటచే కోర్టు గు మరల తీర్పు చెప్పనంతవరకు లిబర్టీ పత్రికను గవర్న మెంటు డిపార్టుమెంటు చంబాలు పంపకూడదని నూత్రము ఉత్తరువులు ప్రకటించబడెను.

విద్యార్థులకు సైనికశిక్ష

పిమ్మట ఉన్నత పాఠశాల విద్యార్థులకు మిలిటరీ డిప్లొమా కళాశాల విద్యార్థులకు సైనికశిక్ష నిర్బంధ మొనర్చవలయునని బి. కె. బోసుగారు (స్వరాజ్య) నిన్నటిదినము ఉపసాదించిన తీర్మానముపై చర్చ ప్రారంభమయ్యెను. ఆర్కాండుగారు తీర్మానమును ఆక్షేపించుచు పాశ్చాత్యదేశములు ఆయుధ నిర్బంధ సమస్య విషయమై తీవ్రముగ ఆలోచించుచుండ భారతీయులు నిర్బంధ సైనిక శిక్ష కోరుట అశ్చర్యకరమనిరి.

బోసుగారు తీర్మానములకు అనుకూలముగ రిజి మంటి ప్రతిపూలముగ రిజి మంటి సమ్మతమునొసగిరి.

స్వరాజ్యక్షేపు నాయకుడు శాసనసభ్యులకు

విందానగుట

స్వరాజ్యక్షేపు నాయకుడు డి. యం. నేనుప్రగారు నేటిదినము సాయంకాలము శాసనసభ అభ్యక్షులకు శాసనసభ్యులకు విందానగిరి. ఆంగ్ల సభ్యుల నాయకుడైన బ్రాహ్మగారు నేనుప్రగాని అభినందించుచు స్వరాజ్యక్షేపమువారు శాసన సభ్యులకు విందానగుట కిదియే మొదటి పరాయ్యమని చెప్పిరి.

కలకత్తా, ఆగస్టు 7:—నేటిదినము బెంగాలు శాసనసభలో కలకత్తా మునిసిపల్ కార్పొరేషన్ సరణి డిప్లొమ డాక్టరు బెన్టిగారు ప్రతిపాదించిరి. ఈ డిప్లొమ ననుసరించి కాచివూరు, చిట్టూరు గార్లెను బీచ్ ప్రదేశములు కలకత్తా కార్పొరేషను నుండి విడతీయవలయుండెను. ప్రభుత్వమువారు డిప్లొమ ఆక్షేపించలేదు. డిప్లొమై ప్రజాభిప్రాయమును తెలిసికొనుటకు సర్కిలేటు చేయవలయునను ప్రతిపాదన ఆమోదించబడెను.

ఉన్నత పాఠశాలయందు మిలిటరీ డిప్లొ, కళాశాలయందు సైనికశిక్ష నిర్బంధ మొనర్చవలయునని బి. కె. బోసుగారు (కాంగ్రెసు) ఒక తీర్మాన ముపసాదించిరి. తీర్మానముపై చర్చముగియుటకుపూర్వమే సభ శేపటిదినమువరకు ఆపుదల చేయబడెను. (ఆ. ప్రె.)

మచిలీపట్నం-బెజవాడ

రైల్వే మార్గము

మిల్వేసుకేజ్ గ మార్పులు

మచిలీపట్నం, ఆగస్టు 8:—ప్రస్తుత బెజవాడ మచిలీపట్నమునకు మీటరు గేజ్ రైలు ఉన్నది ఈ రైలును మిల్వేసుకేజ్ గ మార్పు (అనగా మీటరుగేజ్ గ్రాడ్ గేజ్) చేయుటకు వీలగునట్లు చేయుటకు విషయమై ప్లాన్ లాబ్ వారు ఆలోచించిరి. ఇట్టి మార్పు గావించు విషయమున తోడదులు యం. యస్. యం. రైల్వే కంపెనీవారు హాకరించిరి. ఇందులకు కావలసిన మొత్తమును జిల్లా బోర్డువారు చేయియన్నార. ప్లానులను ఎన్జీ పేటలు పంపినని, బోర్డువారు రైల్వే అధికారులను కోరిరి (ఆ. ప్రె.)

కాశేశ్వర రావు గారి మ్యునిసిపలుచట్టము

—(10)—

అప్పుడా బెట్టుడు, ఇతరుల నడుగనియ దను సా మె త విధమున, ప్రధానమంత్రిగారు మ్యునిసిపలు చట్టమును స్వయముగ ప్రవేశపెట్టరు, ఇతరసభ్యులు తెచ్చినచట్టమును సాగనియరు. కాశేశ్వర రావుగారు ప్రవేశపెట్టిన చట్టము, స్థానిక స్వపరిపాలనమును సాప్తము గావించుటకు తోడ్పడక మానదు. ఇయ్యది సెలెక్టుకమిటీలో లెస్సగ విచారించబడెను. ఇంతకుపూర్వ మెట్టి యభ్యంతరము దెలుపని ప్రధానమంత్రిగారు, ఇప్పుడు దీనిని అడ్డగించ జూచుట వింతగనున్నది. సెలెక్టుకమిటీలో వీరును సభ్యులే. వీరు శాసనసభలో దెలిపిన యాక్షేపణలను, సెలెక్టుకమిటీలో దెలిపియుండలేదు. సెలెక్టుకమిటీ రిపోర్టుతోబాటు తమ భిన్నాభిప్రాయమును దానిలోనే తెలుపవలసియుండగ, వీరు తమ యభిప్రాయమును గెజెట్టులో ప్రత్యేకముగముద్రింపజేసిరి. ఇట్టిచర్య చట్టమిద్దమని శాసనసభ్యక్షులు తెలుపగ, పారబాటున అటుల గావింపబడెనని, వీరంగీకరించిరి. యుక్తవయస్సు వచ్చినవారి కెల్లరకును వోటిచ్చు అధికార ముండవలెనని, కాశేశ్వర రావు గారి చట్టము గోరుచున్నది. సెలెక్టుకమిటీవారు దీని నామోదించిరి. సర్ మాయరుగారు, సెలెక్టుకమిటీలో నేకపక్షమువారే యుండుటచే, యిట్టిస్థితి సంభవించెనని, సమాధానము జెప్పిరి. కాని, సామి పేకటాచుంగ్ శ్రేష్ఠిగారు సూచించినటుల, ముప్పదియొక్కమంది సభ్యులలో, పదునెనిమిదిమంది సభ్యులు, కాంగ్రెసు పక్షమునకు జెందినవారుగారు.

సార్వజనిక వోటింగుపద్ధతికి ప్రధానమంత్రిగారు రనుకూలు రనువదంతం లిటివల వ్యాపించెను. వీరికిని, తదితర ప్రభుత్వసభ్యులకును భేదము గలిగెనని గూడ సూచించబడెను. కాని మంత్రిగారి యభిప్రాయము లెప్పుడు మారెనో తెలియదు. మ్యునిసిపాలిటీలలో, యుక్తవయస్సు వచ్చినవారు వోటిచ్చుట సులభము. నెహ్రూవిధానము, శాసనసభలకుగూడ యుక్తవయస్సు వచ్చినవారి కెల్లరకును వోటుండవలయునని సూచించెను. ఇందువలన ప్రత్యేక సాంఘిక ప్రాతినిధ్యవశ్యకత తొలగును. ప్రాజెక్టులెల్లరు యీపద్ధతి నామోదించుచున్నారు. స్థానిక స్వపరిపాలన సంఘములలో దీనిని ప్రవేశపెట్టుట కెవరికిని ఆక్షేపణ యుండజాలదు. కాని ఇంగ్లాండునా మాయరుగారు జెప్పినటుల, ప్రభుత్వపు గభద్రాతలలోకెల్ల ప్రధానమంత్రియే గొప్పవిత యగు నెల్లాక్షుడు. వీరికొక పద్ధతిగాని, త్రోవగాని కనుపించదు. తమస్థానము నెటుల నిలుపుకొనవలయునో

వీరికి దెలిసినటులు, ఇతరులకు దెలియను. ఆ కారణముచేతనే తమకు వెనుకపక్ష బలములేకున్నను, అధికారవర్గపు సాహాయ్యముతోను, జస్టిసుపక్షము వారి సాహాయ్యముతోను, వీరు తమ పనులను నెరవేర్చుకొనుచు, విశాలముగ చట్టముల నెదిరించుచున్నారు. కాశేశ్వర రావుగారి చట్టమునందు మ్యునిసిపలు సంఘముల కెక్కువ స్వాతంత్ర్య మీయబడెనట. ప్రభుత్వాధికారము తగ్గింపబడెనట.

ప్రధాన మంత్రిగారు ప్రభుత్వాధికార మేమూత్రము తగ్గగూడదనియు, మ్యునిసిపలుసంఘములకు స్వాతంత్ర్య ముండగూడదనియు బలికి, చట్టము నాక్షేపించుచున్నారు. ఇంతకాలము నుండియు, స్థానిక పరిపాలనాభివృద్ధి గోరువారు మ్యునిసిపలు సంఘములకు పూర్తిగ స్వేచ్ఛయున్నగాని, అవి ప్రజల కెట్టి మేలు సలుపజాలవని జెప్పుచుండిరి. ఇప్పుడు ప్రధాన మంత్రిగారు తీసివేయంతమును త్రోసివైచుచున్నారు. కాశేశ్వర రావుగారి చట్టమును సుప్రభుత్వాధికారమును పూర్తిగ తొలగింపలేదు. కాని కలెక్టరు గారి యధికారమునే తొలగింపగోరెను. కలెక్టరు ప్రభుత్వము గాజాలడు. ప్రధానమంత్రిగారికి చేమూత యొసగిన యూరపియను సభ్యులగు జేమ్సుగారుగూడ, వరినైఖరిని గ్రహింపజాలకున్నామని జెప్పిరి. జేమ్సుగారు దెలిపిన కారణములనించుక పరికింపవచ్చును. సెలెక్టుకమిటీలో మంత్రిగారు తమ యభిప్రాయములను తెలుపరయిరి. వీరు గెజెట్టులో ప్రచురింపజేసిన భిన్నాభిప్రాయప్రకటనము నందయినను తా మేమార్గము నవలంబింపదలచినదియు సూచింప రయిరి. మంత్రులు తమ యభిప్రాయము నింతవరకు తెలుపకపోవుట భావ్యముగ లేదని, జేమ్సుగారు భిప్రాయపడిరి. మంత్రిగారు, మ్యునిసిపలుచట్టము నింకను నెప్పుడు ప్రవేశపెట్టెదరు? అక్టోబరులో ప్రవేశపెట్టుచో, దానిని శాసనముగా విం చుట కు వ్యవధి యుండదు. ఆ సంగతి యటుండ, స్థానిక స్వపరిపాలనాభివృద్ధికి వీరెట్టిమార్గముల నవలంబించెదరు? ఇంతవర కే సంగతిని వీరు బయలుబెట్టరయిరి. తమ పరిపాలనకాలమును వ్యర్థముగగడిపి, వాగ్దానముతో కాలము వెడలుబుచ్చి, మీదు మిక్కిలి శాసనసభ్యులొకరు కశేపశ్రమ దీసికొని ప్రవేశపెట్టి, సెలెక్టుకమిటీకంపిన మ్యునిసిపలుచట్టము శాసనముగాకుండ వీరు నిరోధించుట మిగుల హేయము. మ్యునిసిపలుచట్టముగూర్చి యోచించుటకు, ప్రధానమంత్రిగారు కూర్చిన సమావేశము నందు, కాశేశ్వర రావుగారి చట్టములోని ఏర్పాట్లవంటివి అంగీకరింపబడెను. యుక్తవయస్సు వచ్చినవారికి వోటింగు అధికారమియవలెనని అంగీకరింపబడెను. నామినేషనుపద్ధతిని రద్దు జేయుటకును, స్త్రీల అనర్హతను తొలగించుటకును, అధ్యక్ష ఉపాధ్యక్షులపై విశ్వాసరాహిత్యమును ప్రతిపాదించవీలుండుటకును, సమ్మతించబడెను. అట్టితరీ, మంత్రిగారిపుడు వెనుకకు బోసేలనో తెలియదు. కరంతుగారు జెప్పినటుల, వీరి కొక నిశ్చయాభిప్రాయమున్నటుల దోచదు. ఇట్టివారు సమగ్రముగ మ్యునిసిపలుచట్టమును ప్రవేశపెట్టి, స్థానికస్వపరిపాలనాభివృద్ధి కికముందు తోడ్పడగలరనుట, అజీయాన దప్పవేరుగాదు.

భావిక రప్యము: నెహ్రూగారు

సంక్షిప్త మోతీలాల్ నెహ్రూగారు భావిక రప్యము గూర్చి భావగర్భితముగ ప్రకటన గావించిరి. లేబరు ప్రభుత్వమువారు సంవత్సరాంతములోనల ప్రజల కోర్కెలను సఫలపరుపనిచో, అన్ని పక్షములవారును కలసి పనిచేయవలయునని కోర్కె దెలుపబడుచున్నది. వివిధపక్షములయ్య నీవిషయమై సమాధానము గుదిరి, ఎల్లరును ఏకీభావముతో బనిచేసిన మేలే గాని, ఫలరహితముగ సమాధానమువలన మాత్రము ఇసుమంతయు ప్రయోజనముండదు. అధినివేశ రాజ్యస్వాతంత్ర్యము లభించనిచో, తాము ప్రస్తుతవిధముననే ఆందోళనము సలుపుచుందు మని, మితవాదులను, కాంగ్రెసుపక్షేతరులను జెప్పుచున్నారు. కాని, నెహ్రూగారు దెలిపినటుల, కాంగ్రెసుపక్షమువారికి ఇట్టి శుష్కాందోళనముపై విశ్వాస మంతరించి చాలకాలమయినది. ఇకమీద ప్రత్యక్షచర్య గైకొనకతప్పదు. నిష్కారణముగ అసహాయోద్యమమును పునరుద్ధరించి దేశమును కఠినపరీక్షల పాలేయనలయునని, నెహ్రూగారు సను కోరుటలేదు. తప్పనిసరి యయినపుడు, స్వాతంత్ర్యసంపాదనమున కిట్టి మార్గము నవలంబింపవలసివచ్చును. అందుచే కాంగ్రెసుసంస్థ తనమార్గములను తా నవలంబించుచు, ఇతరపక్షములవారిని నిరోధించుకుండ మెలగునని, నెహ్రూగారు దెలుపుచున్నారు. పైమను కమిషను బహిష్కారమును వివిధ రాజకీయ పక్షములును నాగించెను. ఇదియు, అసహాయ కార్యక్రమమువంటిదే. దీనినే యికముందును అవలంబింపవలయునని, కాంగ్రెసుసభ గోరుచున్నది. పైమను కమిషనును బహిష్కరించి, ఆపివృత్తి మరల ప్రాతమార్గముల నవలంబించిన నేమిఫలముండును? అందుచే మితవాదపక్షమువారుగూడ దూర మాలోచించి, స్వరాజ్యసంపాదనకు వలసిన సాధనములను నిరూపించుట యవసరము. బహిష్కారఫలముగ, లజపతిరాయిగారు తమ అనుభూతు కోల్పోయిరి. పెక్కుమందికి దెబ్బలు తగిలెను. ఇట్టిస్థితితో సరిజెట్టుకొని యూరకుండుట, ఇతరపక్షములకు పాడియగునా? సత్వరస్వరాజ్యసంపాదన కిట్టి సందర్భములు ప్రోత్సహమొసగవలయును. పైమనుసంస్కరణములను పూర్తిగ నిరాకరించి, దానిని సాగకుండ జేయుపద్ధతిని, జాతీయవాదులనందరను ఏకముజేయవచ్చునని, నెహ్రూగారు భావించుచున్నారు. కాని, మితవాదు లింకు కంగీకరించెదరని తోచదు. ప్రస్తుతసమయమున, కాంగ్రెసుపక్షము వారు ఫలప్రదమగు సాధనల నవలంబించి, ఇతరపక్షముల సహాయము లభించునంతవరకు గైకొనుచు, పాటుబడుచో, కాంగ్రెసుపక్షములు విజయముగాంచి, అన్యపక్షములవారును గూడ ఆమార్గ మవలంబింపగలరు. కాంగ్రెసుపక్షపు స్థాయిర్యముపై భావిపరిణామమాధారపడుననుటకు సందియములేదు.

హేగుసమావేశము : భేదాభిప్రాయములు

జర్మనుసప్తపదిహారములగూర్చి నిర్ణయించుటకు హేగు సందు గూడిన సమావేశమున, తీవ్రభేదాభిప్రాయములు జనించినటుల వార్తలు దెలుపుచున్నవి. ఆర్థిక

సమస్యయు, రాజకీయసమస్యయు దీనియందు దివిడియై న్నవి. నష్టపరిహారములనిర్ణయము ఆర్థికసమస్యకు సంబంధించినది. రైతులెందును బ్రతిమాలైనది. పైసములు విడిచిపెట్టటం రాజకీయసమస్యయగుచున్నది. ఆర్థిక సమస్యతో తమకు సంబంధములేదనియు, దానిని మిత్రమండలివారు తమలోదాము పరిష్కరించుకొనవలయుననియు, రాజకీయసమస్య మాత్రమే తమకు ముఖ్యమనియు, జర్మను ప్రతినిధులు సూచించిరి. రాజకీయసమస్యను మిత్రమండలి దేశములవారికిని నిర్ణయింపలేదు. ఆర్థికసమస్యయే ఎక్కువ ప్రాముఖ్యము వహించినది. ఇటీవల, యంగురిపోర్టు నష్టపరిహారముల యేర్పాటును ప్రతిపాదించెను. జర్మనీ చెల్లింపవలసిన సాంవత్సరికపు మొత్తములను తగ్గించి, యీ రిపోర్టు వ్యవధిని పెంచెను. కాని, దీనివలన తమ కెక్కువ నష్టము గలుగుననియు, ఇతర దేశములవారి కెక్కువలాభము గలుగుననియు బ్రతిమాలి మంత్రి యగు ఫిల్పు స్టోడనుగారు వాదించుచున్నారు. ఫ్రెంచివారు స్టోడనుగారి ఆరోపణను నిరాకరించిరి. నష్టపరిహారద్రవ్యమును తిన్నగ పంచుటకు వేరొక సమావేశము జరుగవలయునని, ఫ్రెంచి ప్రతినిధియు ఇట్టి ప్రతినిధియు దెలిపిరి. బెల్జియము, ఫ్రెంచి, ఇటలీ, జపాను ప్రతినిధులు యంగురిపోర్టు నామోదించ వలయునని కోరిరి. అంతర్జాతీయపు బ్యాంకు నేర్పరుచుచో, యుద్ధబుణములకు దప్ప మరియొక వ్యవహారమునకు దీని నుపయోగింపవలదని బ్రతిమాలి వాడుకలజూపుచున్నారు. ఇప్పటికి న్యూయార్క్ మొత్తముగూర్చియే తగాదా ఏర్పడినది. జర్మనీనుండి రాబట్టుకబ్బులో, ఎవరి కెంత చేరవలయునను విషయమై ఇంతవినాదము చెలరేగుట విచిత్రము. ఇరువదిలక్షల మొత్తమును తాము నష్టపెట్టుకొనజాలమని, బ్రతిమాలి వాడుకల జూపుచున్నారు. డబ్బువిషయమున, ఎట్టి స్నేహ మయినను నిరుపయోగ మగునని, ప్రస్తుతస్థితి దెలుపుచున్నది. ఈ వినాద మెటుల పరిష్కార మగునో చూడవలయును.

అసకాపల్లి మ్యూనిసిపలు సంఘము

అసకాపల్లి మ్యూనిసిపలు సంఘ విచ్ఛేదము గూర్చి, మదరాసు శాసనసభలో నిన్నటిదినము చర్చ జరుగవలసినదని శోచనీయము. అయినను రేపటి దినము చర్చ జరుగుట కవకాశ మింక బడెను. డాక్టరు మల్లయ్యగారి విషయమై యడిగిన ప్రశ్నకు, ప్రభుత్వమువారిచి్చిన జవాబు ఏమాత్రము తృప్తికరముగ వోపదు. అసకాపల్లి మ్యూనిసిపలు సంఘము తప్పుచర్చనచో, దానిని రద్దుజేయుట యొక్క ఉపాయము గాదు. ఈ సంఘపు స్థానమున వేరొకసంఘమును ఏర్పరుపవచ్చును. అధ్యక్షుని మార్చవచ్చును. లేని యెడల కొంతకాలము మ్యూనిసిపాలిటీని నిలిపియుంచవచ్చును. ఈ మార్గములలో నేదియు మంత్రిగారికి వచ్చలేదు. దీనిని రద్దుజేసి ప్రజలహక్కులను భంగపరచుటయే మార్గమని తోచెను. మంత్రిగారు కలెక్టరు బ్రాకెనుగారి సలహాపై నాథారణిడిరి. ఈ కలెక్టరుగారికి ప్రజాశయములపై నెట్టిసానుభూతి గలదో తెలిసిన విషయమే. మ్యూనిసిపలు పరిపాలనపు లోపములకు ఇప్పటి సంఘమువారు గాక, వెనుకటి సంఘమువారు బాధ్యులు. అట్టితరి, ప్రస్తుతసంఘమును

శిక్షింపవలసినది, సర్ పాత్రోగారుగూడ ప్రశ్నించిరి. ఆరుమాసములు వివిధవిధవిజనలు ఆఫీసరుగారు అధ్యక్షులుగ నుండిరి. వీరినిగూడ, ఏల బాధ్యుల గా వివరణతో తెలియదు. మంత్రిగారు అధికారులపై నాథారణిడి, స్థానికస్వరీపాలనసంఘముల నెటుల బాధించుచున్నారో చూచిన, వీరిదృక్పథము వెల్లడియగును. కలెక్టరుగారినిపోర్టును వీరు బయల్పరుపలేరి. తాము దీనికొనినచర్య కేమికారణములుగలవోదెలుపరయిరి. కలెక్టరుగారియనను, మ్యూనిసిపాలిటీని సస్పెండు జేయవలయునని మాత్రము గోరిరి. మంత్రిగారు రింతకన్నను తీవ్రచర్య నవలంబించిరి. కలెక్టరుగారు చూపిన లోపములను సవరించుకొనుటకు ప్రస్తుతపు మ్యూనిసిపాలిటీ కవకాశ మొనగవలయునని సర్ పాత్రోగారు గోరగ, అందుకును మంత్రిగారు సమ్మతించక, తమ ఉత్తరువును మార్చి వీలులేదని, చాటిరి. తప్పునర్చినవారు, తమతప్పులను సవరించుకొనుట కవకాశ మిచ్చుట కనీసధర్మము. దీనినియనను పాటింపక, మంత్రిగారు నిరంకుశముగ మెలగుట శోచనీయము.

జస్టిసుపత్రిక జడరీపు

అన్నపూర్ణయ్యగారి నిర్బంధతీర్మానము సందర్భమున, జస్టిసుపత్రికనాయకుడును, తదితర సభ్యులును ప్రభుత్వమువారికి తోడ్పడి, ఆంజనేయులుగారి తీర్మానము నోడించుటతో, జస్టిసుపత్రికకు సరిపోవలేదు గాబోలు! నిన్నటిదినము శాసనసభలో జరిగిన కాంగ్రెసుపత్రికమువారి ప్రసంగములను నిరసించుచు యీ పత్రిక డీర్ల సలహాదేయ వ్యాసము వ్రాయుచు, సత్యమూర్తిగారి ప్రసంగమును ప్రత్యేకదూషణకు పాత్రము గావించినది. శాసనసభాధ్యక్షుడు, వీరి ఉపన్యాస ధోరణినికట్ట నందులకు, యీ పత్రికవారిని నిందించెను. సభాసంతరము, సర్ పాత్రోగారు రాక్షసులవలె మిగిలిన జస్టిసుపత్రికసభ్యులు మానేస కలహంనాస్తి అను సామెత ననుసరించి, యీ విషయమై ఎట్టి ప్రసంగము గావించరయిరి. వోటింగు సమయమునమాత్రము వీరిలో కొందరు దూరదృష్టిగారు తలపట్టులుగ నుండగ, తదితరులు ప్రభుత్వమున కనుకూలముగ వోటుజేసిరి. తమవారి ప్రసంగములు లేవుగాన, ఇతరుల ప్రసంగములను అధ్యక్షు లడ్డుపెట్టలేదని, జస్టిసుపత్రిక విలపించుచున్నది. అధ్యక్షులికమీద యీ పత్రిక సలహాగైకొని తనవిధులను గ్రహింపవలెగాబోలు. శాసనసభలో రాజద్రోహము వెలువడుచుండ, అధ్యక్షులూరకుండుట న్యాయమాయని, యీ పత్రిక ఆడుగుచున్నది. వెలుపలి రాజద్రోహమును, అధికారులు శిక్షించుచునే యున్నారు. శాసనసభలోని ముచ్చటలకు కూడ ఏలకెట్టి విధింపరని, యీ పత్రికకు సందేహము దోచె గాబోలు. రాజద్రోహమును నివారించుపట్ల అధికారుల కన్నను యీ పత్రిక ఎక్కువ ఆతురతను జూపుచున్నది. ఇప్పుడు ప్రబలియున్న నిర్బంధములు జాలక, ఎక్కువ నిర్బంధములను విధింపవలయునని, యీ పత్రిక గోరుచున్నది. ఇట్టి ప్రజాస్వాతంత్ర్య నిరోధవాదులు దేశమున కెట్టి చెరువుచేయుచున్నారో యూహించుట సులభసాధ్యము.

ప్రత్యేక కర్నాటరాష్ట్రము

ప్రత్యేక కర్నాటరాష్ట్ర నిర్మాణముగూర్చి, శివరావుగారు చెప్పిన తీర్మానమును నిన్నటిదినము

మదరాసు శాసనసభవారు రామోదించుట యుక్తముగనున్నది. ఇంతకుపూర్వము, శాసనసభవారు ఆంధ్రరాష్ట్ర నిర్మాణము నామోదించియుండిరి. కాని, ఇంతవరకు ఎట్టిఫలము గలుగలేదు. మద్రాసు ప్రభుత్వమువారి తీర్మానమును ఇండియా ప్రభుత్వమువారి కూరకపంపిరిగాని, తమ రామోదమును తెలుపుచు బలపరుపరయిరి. అటులనే, కర్నాట రాష్ట్ర తీర్మానము గూడ పరిణమించుచో, నెట్టి ప్రయోజన ముండదు. భాషా ప్రయుక్త రాష్ట్ర విభాగము, ఎట్టి స్వపరిపాలనవిధానమున కయినను మూలాధార మగును. కాని, సైమను కమిషనువారి సంగతిని గుర్తించెదరని తోచదు. మద్రాసు రాజధానిలో ఆంధ్రులును, కన్నడులును, ఉత్కలీయులు ప్రత్యేక రాష్ట్రావశ్యకతను గుర్తించిరి. తమిళులు గూడ అభ్యంతరపెట్టరని చెప్పవచ్చును. ఇట్టి స్థితిలో, రాష్ట్రీయ సైమను సంఘమువారి ప్రశ్ననుగూర్చి ఎట్టి యభిప్రాయ మొనగక, తమధర్మమును నిర్వహింపరయిరి. కాని నెహ్రూ విధానము, భాషా ప్రయుక్త విభాగావశ్యకతను గుర్తించెను. అందుచే, సంపూర్ణ స్వపరిపాలనము లభించినపుడు, భాషాప్రయుక్తభాషా విభాగము నేర్పరుచుకొనుటకు భారతీయులు సమ్మతించెదరనుటకు సందియములేదు. అంతవరకు ఈ కోర్కె కొనసాగునని దోచదు. ఈ లోపుగ, వివిధ భాషావిభాగములవారును, ఈయాదర్శమును మరువక, దానిని ఎప్పటికప్పుడు ప్రతిపాదించుచు, తత్పరిస్థితి మిత్తమై ఆందోళనము నలుపుట వివేకము.

మద్యపానము : ప్రభుత్వప్రచారము

బి. వెంకటరత్నంగారడిగిన ప్రశ్నకు జవాబిచ్చుచు, ప్రభుత్వమువారు చేయదలచిన మద్యపాననిర్మాణప్రచారమునందు, పికెటింగు చేరదని, ఎన్నెన్నో మంత్రిగారు బదులు జెప్పిరి. పికెటింగు కార్యములలో జేరును గాని, ప్రచారమున జేరదని, వీ రభిప్రాయపడుచున్నారు. నిజ మేమన, పికెటింగు ప్రచారములో ముఖ్యంశ మగుచున్నది. త్రాగబోవు వారిని వలదని వేడుకొనుట ప్రచారముగాదా? సభలలో త్రాగువారికిని, త్రాగనివారికినిగూడ బోధింపబడును. పికెటింగునందు త్రాగునన్న వారికి మాత్రము బోధింపబడును. అతియే భేదము. పికెటింగుమూలముననే, కాంగ్రెసు ప్రచారకులు అసహాయోద్యమ సమయమునందు త్రాగుడును కొంతవరకు మాన్పగలిగిరి. ఏది ఫలమిచ్చునో, ప్రభుత్వమువారు రాపథ్య తిని నిరాకరించుట చోద్యము. ఇంతవరకు ప్రభుత్వ ప్రచారము ప్రారంభముగాలేదు. కల్లుపాటలు త్వరలో ముగియనున్నవి. ఆపివెట్టి, త్రాగవలదను బోధవలన నేమి ప్రయోజనముండును? ప్రభుత్వవిధానమునందు మద్యపాననిషేధ మను పదము లేక్కుడ జేయబడెను. వీరు నలువనున్న ప్రచార మెట్టిది? ఏమార్గము నవలంబించెదరో యితవరకు దెలియలేదు. అందుచే, ప్రభుత్వప్రచారముపై నాళ భ్రష్టకొనక, కాంగ్రెసుసంఘములు పికెటింగుతో గల మద్యనిషేధప్రచారమును సాగించుట యుక్తము.

బెంగాలుప్రభుత్వాపజయము

పాతశాలలో శరీరవ్యాయామమును, లలో మిలిటరీ డ్రీల్లును నేర్పవలయుననుమును బెంగాలు శాసనసభవారు గావించి, దీని

రెవెన్యూ ప్రభుత్వమువారిని ఓడించిరి. తీర్మానమునకు అనుకూలముగ 16 మందియు, ప్రతికూలముగ ముప్పదిముగ్గురును మాత్రము వోటుజేసిరి. ఆయుధవినిర్జనము గోరుచున్న సమయమున, మిలిటరీ డివిజన్ బస్ బయోమని, ఆర్మండుగారు ప్రశ్నించిరి. ఇట్టి ప్రశ్ననే ప్రభుత్వమువారిని అడుగవచ్చును. ఆయుధ వినిర్జనము గోరుచున్న సమయమున, శాంతి ఒడంబడికను వివిధజాతులను అంగీకరించిన సమయమున, ఇండియా మిలిటరీ ఖర్చు నేల తగ్గింపరాదు? పైనికుల నేల తగ్గింపరాదు? ఈజిప్టుకు ఇంగ్లండు వంటివైన మరతులలో, యుద్ధసమయమున షరత్సర సహాయము నేల గోరియుండవలెను? అధికారులు కొందరు తమవనిమిత్తము ఎక్కియుక్తుల దెలుపుట కయినను వెనుదీయరు.

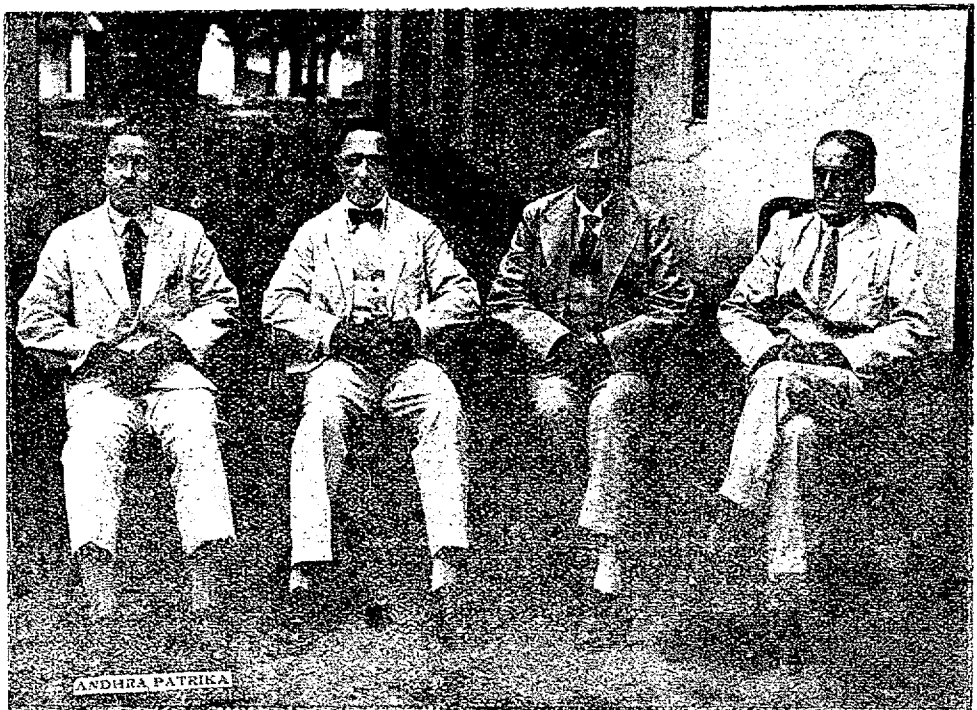
భార్యోపేక్షలము

బొంబాయి గవర్నరు ఉపన్యాసమును గూర్చి
మహాత్ముడు వ్రాసినవ్యాసము

"అసాధ్యము" అను పేర్నిక క్రింది ఈ వ్యాసము నిన్నుతి న తేదీని వెలువడిన ఎంస యిండియా పత్రికలో ప్రకటింపబడెను.

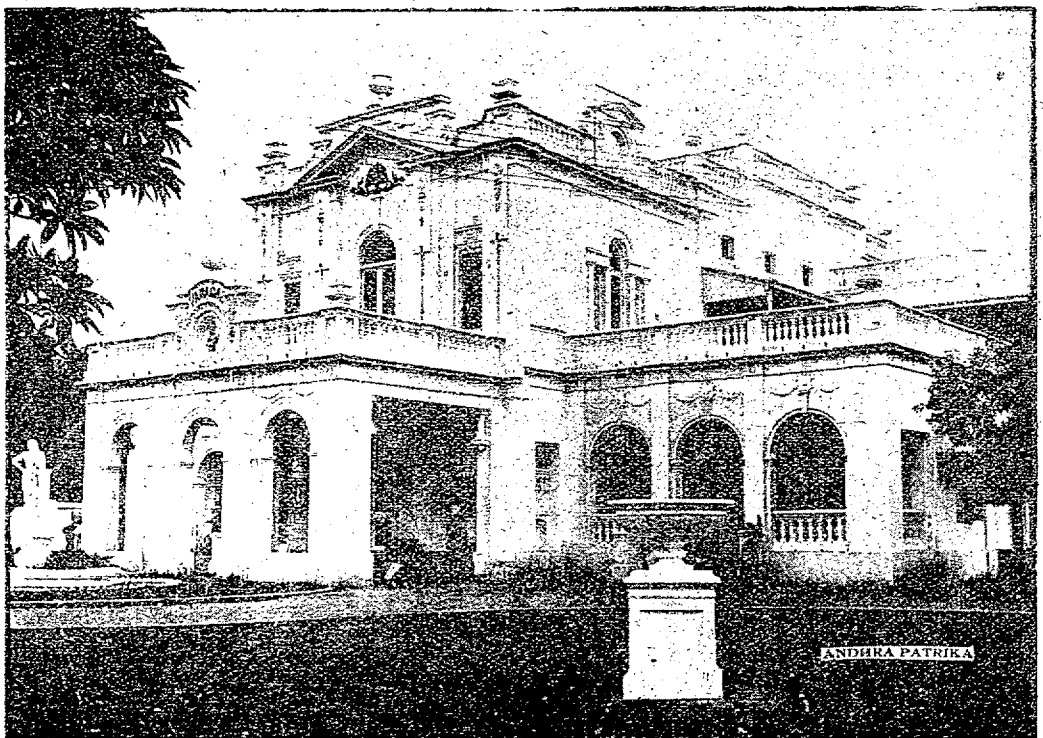
బొంబాయి శాసనసభలో రెవిన్యూ మెంబరును గవర్నరును ఒకరినొకరు చూడవలసిన బట్టి చూడ వ్యాసముగా వ్యవహరింపవలెననుచు వీక్షతో వ్యవహరించుటయందు దొరతనమునకు నమ్మకములేదని స్పష్టమగుచున్నది. దొరతనమువారి స్థితికి సంబంధించిన ముఖ్యవిషయములలో వ్యాసము చేయుటనుగూర్చి ప్రజలందరి కలిగింపబడిన వత్తిడివలననే ప్రభుత్వస్థితి కధికమగు నష్టము కలునట్లు తోచినపుడే దొరతనమువారి వత్తిడికి లొంగవలెను. బాడ్జోలీ విషయమున కేవలము వ్యాసమును మాత్రమే చేయుటవలనకంటె ప్రజల వత్తిడి వలననే ప్రభుత్వస్థితి కధికమగు నష్టము కలుగునని తోచుట వలననే దొరతనమువారు లొంగిరి.

బాడ్జోలీ విషయమున కృపణత్వముతో దొరతనమువారు చేసిన వ్యాసమునందు చాల చిక్కులు కలిగినవి. విచారణ సంఘసభ్యులగు బ్రూమఫీల్డ్, మాక్సు వెలుగార్డు కనిపెట్టినవోషము లికముందు చురల కలుగకుండచేయుటకు సాధ్యమైనంత త్వరతో రెవిన్యూసభ్యులు ముపాదించెదమని దొరతనమువారిపుడు ప్రకటింపబడినవిచ్చినది. కాని దానినిగూర్చి శాసనసభలో రెవిన్యూసభ్యులు సూచనగా చేసిన స్వల్ప వివరణము ఉత్సాహకరముగా కనబడుట లేదు ఈ సభ్యులు ఘర్షణానములతో చేపాడి యుండునట్లు బున్నది. పన్నులను విధించు పద్ధతిని పూర్తిగా మార్చుటయను సెటిలుమెంటు ఆఫీసరుల పరిష్కారములు పైని వ్యాససభ్యులలో ఆసీలు చేయుటకు అవకాశ మిచ్చుటయను జరగనివో ప్రజలు చాల వ్యయప్రమాదలకులొపై తెక్కలను సుమారుత్తుట యంతయును నిష్ఫలమే యగును. ఇటుల చేసినచో దొరతనమునకు ఆదాయము చాల తగ్గిపోవునని వారెగురుదురు. అటుల అడ్డాయము లెగ్గిపోవునట్టి మార్పును చేసినచో నది పరిపాలనమున దారుణమును మార్చెయ్యను. ఇట్టి మార్పును దొరతనమువారు చేసెదమను సూచనలు వీరిద్దరి యుపన్యాసములలోను గూడజేయబడినవి. సర్దారు వల్ల భాయిపటేలుగారును నూతనముగా నేర్పరుపబడిన సంఘమువారును దీనినిగూర్చి కృషిసలుపవలసియున్నది. వీరికి శుభప్రార్థనము కలిగినది. అన్ని పక్షముల ప్రతినిధులు నీ సంఘమునందున్నారు. పన్నులభారముచే కృంగిపోవుచున్న ప్రజలకు నీరమును లాభ వికట్టుమువలన కనుగునట్లు జేయవలెననిన వీరు సర్వత్ర క్షులను వినియోగింపవలసియే యుండును. బాడ్జోలీ విషయమున గొప్ప తప్పు జరిగినదని మనఃశిఖార్యముగను నిష్కపటుగను దొరతనమువారి గొప్పకోక వెట్టుటచే ప్రజలు వివేకముతో సకల విషయములను పూర్తిగ గూర్చించి గొప్ప ఆలోచనము జరపనియెడల నిజమును సంప్రదించు జరగగలదని ఆశింప వశకాశము లేకుండ నున్నది అని మహాత్ముడు వ్రాసెను. (అ. ప్రె.)

రైల్వే రే ట్టు కమిటీ

రైల్వేరేట్టు విచారణసంఘమువారు యానార్డు మదరాసులో మకాం జేసియున్నారు. పండితుండి ఎడమకు:—
కె. కె. గారు (మదరాసు) సర్ బ. న. శర్మగారు (అధ్యక్షులు), హెచ్. సి. స్వామిగారు, రా. బి. పి. సి. బోసుగారు, (కార్యదర్శి) (ప్రె. ఫో. వీ.)

పానగలు భవనము

చెంగల్పట్టు జిల్లాబోర్డు కార్యాలయమున, పైదాపేటలో నూతనముగ పానగలు రాజగారిపేరను నిర్మింపబడినదానిని గవర్నరు మాన్యుష్యాంకుగారు 9 వ తేదీని తెరచిరి. (ప్రె. ఫో. వీ.)

ప్రభుత్వసభ్యులు

శారదాబిల్లును ఆక్షేపించుట

కంభకోణం, ఆగస్టు 7:—తమిళ జిల్లా సభాసభ సభ్యు ప్రతినిధుల సభ తినినాపల్లి జాతీయకాశాలా భవనమున ఈ నెల 11 వ తేదీని జరుగును. పునస్సంధానమోర్డయపు బిల్లుపై ప్రతిపక్ష బిల్లుయము తెలుగు రాజప్రతినిధి నద్దమ ఒక రాయవారమును పంపుమనుమై ఈ సభలో గవ్వ జరుగును. శారదాగారి బిల్లును డాక్టర్ ముతులక్విరెడ్డిగారి బిల్లును ఆంగ్లేయరూపమనియు, అట్లు ఆంగ్లేయరూపములు బాహ్యరూపములపట్ల అనుకూలపడకుండునట్లు చేయవలయుననియు ప్రభుత్వోద్యోగులు అనేకులు రాజప్రతినిధికి ముఖజరు పంపుకొనియున్నారు. (అ. ప్రె.)

లాహారు కాంగ్రెసు

అధ్యక్షునియొక్క 18 వ తేదీని జరుగును

లాహారు, ఆగస్టు 8:—అమృతసరులో ఈనెల 11 వ తేదీని యువజనుహాసభ జరుగనుండుచే లాహారుకాంగ్రెసు సన్మానసంఘముచేతను ఆగస్టు 18 వ తేదీకి నాయిదావేయబడినది. అనాడు సన్మానసంఘాగ్యకుని ఎన్నికజరుగును. మహాసభ అగ్యకుని ఎన్నికవిషయమైమాడ సన్మానసంఘము వీరు ఆలోచించెదరు. (ప్రె. ప్రె.)

కాంగ్రెసు వాలంటీరుల సహాయము

మధురనుండి లాహారుకు సభావిహార

నౌకల్పియకొనుట

చిడంబరం, ఆగస్టు 8:—నీలు సత్యాగ్రహమునందు పాల్గొనిన యం. వేణుగోపాలమగారు మరియొకరును మధురనుండి లాహారుకాంగ్రెసునకు ప్రయాణమైరి. వీరు కాల్సిండ్లకపై లాహారు చేర నుద్దేశించుచున్నారు. సేటిదివము చిడంబరం చేరిరి. (ప్రె. ప్రె.)

భారతశాసనసభ

సర్ సింహుగారి రాజీనామ

సిమ్లా, ఆగస్టు 8:—సర్ జేమస్ గారు భారతశాసనసభ్యుత్వమును రాజీనామ ఇచ్చిరి. సుముక్తకాంగ్రెసు సభ్యుల ముల ఆధ్యక్షులు ఈ స్థానమునకు ఎన్నికబడెదమని తెలియుచున్నది. (అ. ప్రె.)

చెంగల్పట్టు, ఆగస్టు 8:—సర్ యం. విశ్వేశ్వరయ్య

గారు భద్రాచలి వరకు మార్చునందు తెనకు గల సంబంధమును నడలుకొన నుద్దేశించుచున్నారని మద్రాస్ అసెంబ్లీమెంబరు రూఫిగ తెలియుచున్నది. (అ. ప్రె.)

దండేక గారి కరెస్టు

సంఘ రాష్ట్ర కాంగ్రెసుసంఘ సహాయకార్యదర్శి జామీను కోరలేదు

అలహాబాదు, ఆగస్టు 9:— సంయుక్త రాష్ట్రముల కాంగ్రెసుసంఘ సహాయకార్యదర్శి దండేకగారు 124 నైక్ సుప్రకారము అరెసుకాబడినవారు డి ఫెన్సు పెట్టుకోరనియు జామీను ఒసంగరనియు, జైలులు అధికారుల చర్యలకొచ్చి ఫిర్యాదు చేయదలచుకొనలేదనియు నుడివినట్లు మైయినిపురి వార్త దెలుపుచున్నది. (అ. ప్రె.)

పోస్టుద్వారా బాంబులు

కాకోరికేను అపూవరునకు బహుమానము

అలహాబాదు, ఆగస్టు 9:— బనారశిలాలగారు కాకోరి పుట్రకేసులో అపూవరుగా నుండినవారికి రిజస్ట్రేడ్ పార్సీలు ద్వారా సజీవముగా బాంబులు ఘరాకాబాదుమండి వచ్చిపట్టు పోలీసువారికి ఫిర్యాదుచేసిరి. జిల్లామేజిస్ట్రేటుగారు, పోలీసు నూపర్నెంటుగారు వాటిని నీటిలోనుంచి భద్రముగదెచ్చిరి. పార్సీలులో మంచి దోయి కుగంధద్రవ్యములు గలవని వెంట వచ్చిన లేఖలోనుండెను అని మహాజహానుపూరు విలేజిరి దెల్పుచున్నాడు. (అ. ప్రె.)

మంచమపట్టిన ముద్దాయిలు

లాహోరు జైలులులో ఖైదీలదుస్థితి

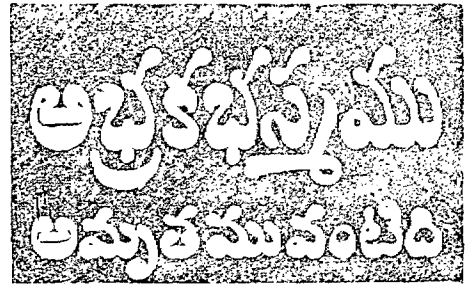
భగతుశింగుగారు దాసుని జూడవచ్చుట
లాహోరు, ఆగస్టు 9:— జతీంద్రదాసుగారి నోప్పించి మండైన తొగించు నుడేశముతో భగతుశింగుగారిని నిన్న సాయంకాలము 5 గంటల వేళకు జైలునుండి తప్పిరి. నిన్న రాత్రియుంతయు శింగుగారు దాసుగారివద్దనే యున్నారు. నేడు దయం 11 గంటల వేళలిపోయిరి. అందరు పలుపగుల కోరుటచే దాసుగారు నిన్న రాత్రి ఎవీనూచేయించుకొనిరి. ఇంకను నీరసముగనే యున్నారు. సగము తెలివితప్పియున్నారు. నిన్ను రసము, చక్కెరకలసిన నీరుమాత్రము త్రాగుచున్నారు.

అజయగోషుగారు మంచముమీదనుండి లేవలేని నీరసస్థితిలో నున్నారు. గండెలో నోప్పి దగ్గ గలరు. జయదేవుగారిని నిన్న 10 గి. జ్వరముతో ఆస్పత్రియందు చేర్చిరి. ఆతడు నీరుమాత్రముత్రాగుచుండెను. శివరగూ రల్లేయున్నారు. దత్తుగారికి రాత్రి జ్వరముండెను.

జతీంద్రదాసుగారికి జ్వరమున్నను నెమ్మదిగ నున్నారని సాయంకాలము తెలిసెను. పండిత జనహరిలాలు డా॥ గోపి చందుగార్లు వారిని జైలులలో చూచిరి.

మాన్వించటకు యత్నములు
నిరశప్రతుల పట్టచల మాన్వించు నుడేశముతో శారవ

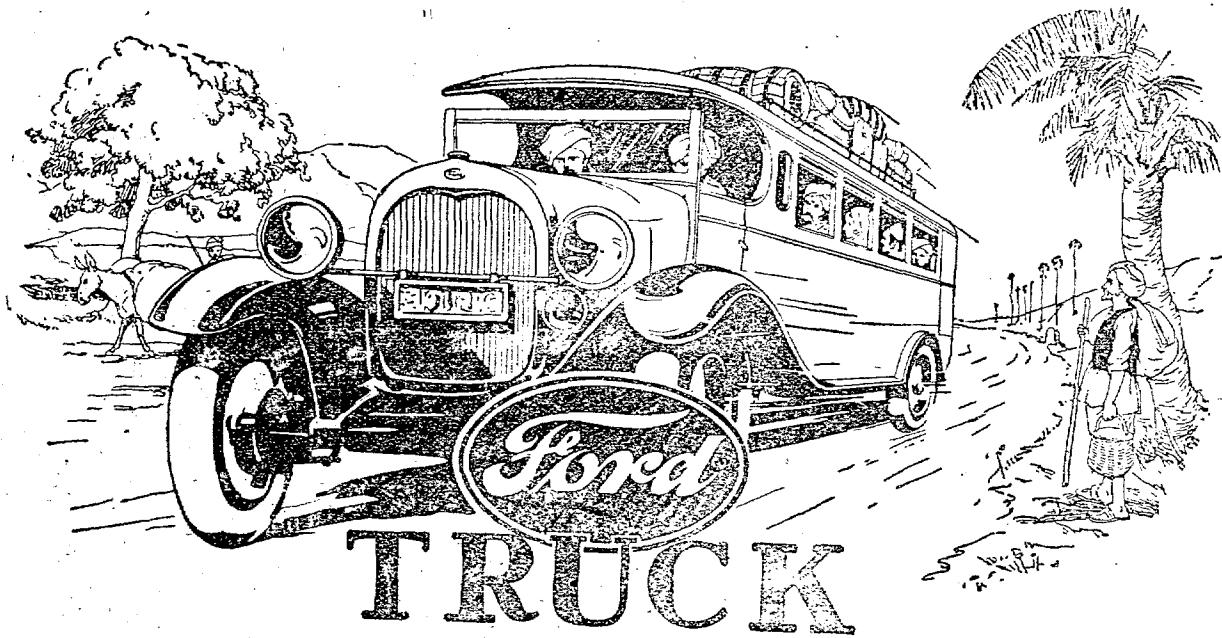
ప్రవచన గాత్రీకుడుగృహము కొందరు వాతీయ నాయకులు యత్నించుచున్నారు. గవర్నరుగారు యింకను మాడుకోజులుందుగు జలొప్పుగ శోనో గాత్రీకుడుగల దనుకొనుచున్నారు. (ఫీ. ప్రెస్.)

అభ్యుదయము అమృతముదంతి
మృత్యువును మోక్షమును కలుపుచున్నది. అమృతముదంతి మృత్యువును మోక్షమును కలుపుచున్నది. అమృతముదంతి మృత్యువును మోక్షమును కలుపుచున్నది. 100 మొదలు 500 రూపాయల వరకు. (కృష్ణా)

300 పుటములు తు 1-కి రు. 5

ఆర్థరసాయనశాల, ముక్కావల, (కృష్ణా)

వెద్దది, దృఢమైనది...మిక్కిలి శక్తిగల మోటారుచే అమర్చబడినది... అనేక నెలలవరకు దానివలన నైనంత సేవయొనర్చును—అనేక సంవత్సరములవరకు మన్నిను.

కూడుచేతనే ఘోర్డుట్రక్కు వైకమును గడించునదిగాను, వైకమును కూడుదలచేయునదిగానుయున్నది.

Distributors:

OAKES & Co., Ltd.,

MADRAS.

GORDON WOOD ROFFE (Motors) Ltd., Vizagapatam.

FORD MOTOR COMPANY OF INDIA LIMITED.

సాక్షి పాపములు

రాకపోకలు:—న. సి. న్యాయశాఖ, పోలీసు డిప్యూటీ కమిషనరీని పిలుచుచు ఉదయమున మద్రాసు నకు వచ్చిరి.

మదరాసు ఆధ్యక్ష బృందము:—విజ్ఞాపనము 1929 సం. ఆగస్టు 10-వ తేదీ శనివారం సాయంత్రము 5-30 గంటలకు "అలంకార" అను నాటకమును ప్రదర్శించును ప్రకటించుదు.

మద్రాసు యువక సంఘము:—మద్రాసు యువక సంఘ సభ్యులు జరుగనివారకు ప్రచారముగాను రేపు మధ్యాహ్నము 3 గంటలకు చాకలపేటనుండి బయలుదేరి పెరియ పాశేనునకు వెళ్లుదురు. నీరు నగర ఆధిపత్యము రోజున మద్రాసునకు వచ్చెనను.

తెలుగు క్రీకెట్ సంగీతసభ:—తిరువల్లి క్రీకెట్ సంగీతసభ యజమాన్యమున రేపు శనివారం 10 వ తేదీ సాయం కాసు 5 గంటలకు నెం 1 నెంకటాచలచెట్టి వీధి నందు మిస్. బన్ని చాయిగారు సీతకార్యాల కాలాక్షేపము చేయుదురు.

శ్రీ సంగీతశాల:—ఈ సభాసభియజమాన్యమున ఈ కాల 10 తేదీ సాయంత్రము 4-30 గంటలకు గోకేలూరునందు మహాకళాకళాకర్త బ్రహ్మశ్రీ చింతమర్త్యుగనరంగుడు (మాం నకి) "మహాకళా గతి" అను కాలక్షేపమును జరిపెనను.

తపాలా నోటీసు:—ద. ఆఫీసు బోవు తపాలా మద్రాసు జనరలు పోస్టాఫీసునందు ఈ కాల 10 తేదీ సాయంత్రము 6-25 గంటలకు కట్టవేయబడును.

నాన్ పోస్ట్ బోలెనన తపాలా మద్రాసు జనరలు పోస్టాఫీసునందు ఈ కాల 10 తేదీ సాయంత్రము 6-25 గంటలకు కట్టవేయబడును.

మదరాసు రాష్ట్రీయ ప్రొవైటరీ రైతుల సంఘము:—ఈ సంఘ స్థాయిసంఘముయొక్క సమావేశము రేపు ఉదయము 7 గ. 30 నిలలకు మైలాపూరునందు గా|| వి. రామచాను పంతులుగారి అధ్యక్షత క్రింద జరుగును. సభ్యులెల్లరు విచ్చేయ ప్రార్థితులు.

ఒక హిందూస్త్రీ రైలు క్రిందపడి చనిపోవుట—యం. యస్. యం. రైల్వే పనుల పాడుపేషను సమీపమున ఒక హిందూస్త్రీ రైలు క్రిందపడి చనిపోయెను. ఈమె రైలు బండినందున్నపుడు రైలుపట్టులను బాటుటకు ప్రయత్నించుటచే రైలు ప్రమాదము సంభవించెను. పోలీసువా రీవిషయమున విచారించుచున్నారు.

అభినందన సమావేశము:—హెచ్. యం. జగన్నాథంగారు, మద్రాసు కార్పొరేషను సభ్యులుగా ప్రభుత్వ మునారికే నియమింపబడినందులకు రాబోవు ఆదివారము ఉదయమున 2 గంటలకు మల్లం అగ్రహారంవీధి తిరువల్లి క్రీకెట్ వీధిలో నుండు కార్పొరేషను పాశాలయందు తిరువల్లి క్రీకెట్ చీఫుడు యంబలి ఆరంభతీయాల అభినందనసభ జరిపెనను కార్పొరేషను అధ్యక్షులు ఏ. రామస్వామి మొదలయ్యారుగారు అధ్యక్షత వహించెనను.

కార్పొరేషను కౌన్సిలు ఎన్నికలు:—మీరాని కేట డివిజను ఎన్నికలో కాంగ్రెసు అభ్యర్థి యం. భక్తవల్లభ మొదలయ్యారుగారి యభ్యర్థిత్వమును బలపరచుటకు ఈ కాల 10 తేదీన సాయంత్రము 6 గంటలకు మైలాపూరునందు నూతనపెరుమాళ్ కోయిల కేసురుగ బహిరంగసభ జరుపబడును. ఎస్. శ్రీనివాస అయ్యంగారు, ఎస్. సత్యమా ర్గార్లు మున్నగువారు రుసన్యసించెనను.

ఒక విందు:—మద్రాసు కార్పొరేషను ఉద్యోగియుల సంఘసభ్యులును, అధ్యక్షులును కలసి రాబోవు సోమవారము 12 వ తేదీన సాయంకాలము 5-30 గంటలకు రిప్పను భవనమున రా. బి. సి. డి. క్రీష్ణస్వామి చెట్టి బి. ఏ. బి. యస్. సి. గారికి విందుసంభవించును. ఇ. కౌన్సెల్ సి. డి. బి. సి. యస్. గారు అధ్యక్షత వహించెనను.

చెన్న పురి ఆంగ్లనాటకసభవారు:—ఆదివారము 11-8-1929 సాయంత్రము 5-30 గంటలకు ప్రతాప సింహ (షేక్స్పియర్ నామాకవి షేక్స్పియర్ అనువాదము) విజ్ఞాపన రియా పబ్లికేషన్ లో ప్రకటించును.

ఆంగ్లనాటకసభా వ. కేవలగిరావు పంతులు, మాస్టర్ టి. డి. రాధాకృష్ణ, యస్. యస్. శాస్త్రి, టి. యస్. గోపాలస్వామి, వి. వెంకటేశ్వయ్య బి. ఏ. బి. ఎల్., ఎస్. వి. కేశవయ్య మున్నగువారు ముఖ్యపాత్రల ధరించుదు.

గోదావరి ఏజన్సీ కాంగ్రెసుసంఘ నూతన సమావేశము

ని 10-8-29 తేదీ మధ్యాహ్నం 2 గంటలకు పోలవరం స్వరాజ్యశ్రమములో గోదావరినది ఏజన్సీ నూతన కాంగ్రెసు సంఘసమావేశము జరుగును.

- విషయములు
1. నూతన గోదావరి ఏజన్సీ కాంగ్రెసు సంఘమునకు కార్యనిర్వాహకుల నెన్నుకొనుట.
  2. రాష్ట్రసంఘమునకు సభ్యుల నెన్నుకొనుట.
  3. ఖద్దరువ్యాప్తికి, మద్యపాననిషేధముకు తగు ఏర్పాట్ల నాలోచించుట.
  4. పరపతిసంఘముల వ్యాప్తి చెందించుటకు విధానము నాలోచించుట.
  5. పోలవరం రివిన్యూ డివిజను రద్దుచేసి పోలవరం తాలూకాను భద్రాచలములో కల్పించు నుంచి తగువర్య నాలోచించుట.
  6. ఏజన్సీలో ప్రజలు సత్వరముగ రాజకీయముగను, ఆర్థికముగను అభివృద్ధిచెందు నుగముల నాలోచించుట.
- పునులూరి కోదండరామయ్య.

మద్రాసు విప్లవ సభయము

- ఎం. ఎల్. డిగ్రీ ఫలితములు
- ఇప్పటి జగపబడిన ఎం. ఎల్. డిగ్రీ పరీక్షలందీ క్రింద వాగు కృతార్థులైరి.
- 1 వ బ్రాంచి:—ఇరువురు విద్యార్థులును కృతార్థులు కాలేదు.
  - 2 వ బ్రాంచి:—బి. వెంకటరావు 13.
  - 4 వ బ్రాంచి:—కె. ఎస్. నారాయణ అయ్యర్, పి. ఎ. నాజరత్, కె. శ్రీనివాసన్, వి. సుబ్రహ్మణ్యం.

ఆర్థిక విచారణసంఘము

ష|| గోదావరిజిల్లా పర్యటనము

పశ్చిమ గోదావరిజిల్లాలో ఆర్థిక సంఘమువారి పర్యటనము ఈ కాల 18 తేదీన ప్రారంభమగును. 18 తేదీన భీమవరము తాలూకాలో ప్రారంభించెనను. 21 తేదీన నర్సాపురం తాలూకా, 25 తేదీన తణుకుతాలూకా 27 తేదీన కొవ్వూరు తాలూకా 29 తేదీన పోలవరము తాలూకా నెట్టెంబరు 4 తేదీన తాడేపల్లిగూడెము తాలూకా నెట్టెంబరు 7 తేదీన ఏలూరు తాలూకాలోను యీ సంఘమువారు పర్యటన మొనర్చెదరు

మదరాసు ఆంధ్ర కాంగ్రెసు సంఘము

బహిష్కారముగూర్చి బహిరంగసభ

మదరాసు జిల్లా ఆంధ్రకాంగ్రెసు సంఘమువారి యజమాన్యమున 10 వ తేదీ శనివారం సాయంకాలము 6 గంటలకు విజ్ఞాపన సముద్రతీరమున బహిరంగసభ జరుగును. గా|| వేమనరపు రామదాసుపంతులుగారు అధ్యక్షత వహించెనను. శ్రీయుతులు హరి సర్వోత్తమరావుగారు, అ. కాలేశ్వరరావుగారు, దేశ్ ధర్మక నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు, వి. ఎల్. శాస్త్రిగారు మున్నగువారు విదేశవస్త్రు బహిష్కారము, స్వదేశీ ప్రచారముగూర్చి ఉపన్యసించెనను. ఎల్లరు విచ్చేయ ప్రార్థితులు.

జ. వెం. కి టిరావు
కార్యదర్శి.

రాజకీయ నిర్బంధితుల దినము

బహిరంగసభ
తిలకు ఘట్టమునందు 11-8-29 తేదీన సాయంత్రము 5-30 గంటలకు జరుపబడును. ఎల్లరును విచ్చేయ ప్రార్థితులు.

తమిళనాడు కాంగ్రెసుసంఘము.

ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘము

ఈ కాల 18-వ తేదీ ఆదివారం మధ్యాహ్నం 1-30 గంటలకు బెజవాడలో దుర్గావిలాసమును నూతన ఆంధ్రరాష్ట్ర సంఘసభ జరుగును గాన సభ్యులెల్లరు తప్పక దయచేయవలయును. తరువాత నూతనకార్యనిర్వాహకసభసూడ జరుగును.

- విషయములు
1. అధ్యక్ష, కార్యదర్శుల ఎన్నికలు.
  2. కార్యనిర్వాహకవర్గమునకు సభ్యుల నెన్నుకొనుట.
  3. శ్రీయుత బాబూ రాజేంద్రప్రసాదుగారి పరిమృరము ననుసరించి ప్రాత మదరాసు రాష్ట్రీయ సంఘమునుండి ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘమునకు లభించిన 11500 లతో కాంగ్రెసు భవనమును బెజవాడలో నిర్మించుట.
  4. రాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘముయొక్క నిబంధనలు పరిశీలించుట, అవసరమైన మార్పులు చేయుట.
  5. ఇతర విషయములు.
- 7 తంబు కెట్టి వీధి, } కా. నాగేశ్వర రావు
మదరాసు 9-8-29 } కార్యదర్శి.

న్యాయస్థానవారలు

డోమెయిను కంపెనీ యజమానుడు

7 లక్షలరూపాయలు మోసముచేయుట

డోమెయిను కంపెనీ యజమానుడును యా కంపెనీ ఏజంటును దామోదరం అనునతడును నమ్మక దోహమును, మోసమును, చేసినను నేరముక్తింద తేబడిన కేసు మొన్న 7 వ తేదీన విచారణకు వచ్చెను. రెండవముద్దాయి 1 వ ముద్దాయి సహాయముతో స్తీమరునందు వేరుశనగ దినుసులియైనటుల స్తీమరు బిల్లులు కల్పనగావించి వాటినిజూపి కొండరు వర్తకులనుండి పైకము పుచ్చుకొనెను. ఈలాగు 7 లక్షలరూపాయలవరకు వర్తకులనుండి పుచ్చుకొని మోసముచేసెనని కేసు చేయబడినను. మేజిస్ట్రేటుగారు కేసు ముగించుచేయు సమయమున 2 వ ముద్దాయి న్యాయవాది మేజిస్ట్రేటుగారు నాకేసును మరల పూర్తిగా ప్రారంభమునుండి విచారించవలెననియు మరియు ఆకేసు సెషన్సుకేసుగా భావింపవలెననియు హైకోర్టు ఉత్తరవు తెచ్చెను. అటుపిమ్మట మేజిస్ట్రేటుగారు 1 వ సాక్ష్యమును విచారించెను. ఇంకను విచారణ జరుగుచున్నది.

రామానంద ఛటర్జీగారివై కేసు

వాదోపవాదములు పూర్తియగుట

తీర్పు సోమవారమునాడు చెప్పబడును

కలకత్తా, ఆగస్టు 8:—శ్రీయుత రామానంద ఛటర్జీ, సజనీకాలే దాసుగారలపై తేబడిన రాజద్రోహనేరములో వాదోపవాదము లన్నియు నేటితో సమాప్తమయ్యెను.

ప్రతివాదిస్థిడరు వాదములు

బ్రిటిష్ ఇండియాలో న్యాయసమ్మతముగా స్థాపింపబడిన ప్రభుత్వము రద్దుకాలెనని చెప్పక, ప్రభుత్వ విధానమును మాత్రమే మార్చవలెనని చెప్పుటయు, బ్రిటిష్ ప్రభుత్వములో నొక భాగముగా అధినివేశప్రతిపత్తి కాలెనని చెప్పుటయు రాజద్రోహము క్రిందికి రావని ప్రతివాది వకీలు బి.సి. ఛటర్జీగారు చెప్పిరి. తీర్పు సోమవారమునాడు చెప్పబడును.

(ఆ. వెస్.)

విదేశవార్తలు

బోలిషినికు బిల్లు

ప్రెసిడెంటు పటేలుగారి తీర్పు

ఇర్విన్ ప్రభువు అసంబంధితమైన అధికారమును తగ్గించుటకు ప్రయత్నించుట

ఇండియా మంత్రి వీలులేదనుట

(బీమునర్విన్)

లండన్, ఆగస్టు 8:—కొంతకాలమునుండి ఇర్విన్ ప్రభువు ఇండియా మంత్రియగు వెస్టిండీస్ బెన్సుగారు మాట్లాడుచున్నారు. వీరు మాట్లాడు విషయములను అతిరహస్యముగ నంచుచున్నారు. వీరిద్దరి యభిప్రాయములు గూడ ఎవరికిని తెలియవు.

మాట్లాడిన విషయములలో ఒకటి పటేలుగారి తీర్పును గూర్చి ఆయియున్నదని ప్రీ ప్రెస్ విలేజిరి చెబుచున్నాడు జూలై కడపటివారమున ఈ విషయమై మాట్లాడిరట. పటేలుగారు ఇచ్చిన తీర్పు మరల ఇకముందెవరును ఇచ్చుటకు వీలులేదని యధికారమును తీసివేయ దలంచినవని ఇర్విన్ ప్రభువు తెలిపిరట. మొదటిసారియు మాట్లాడు విషయములలో ఇదియు ఒకటిగ నుండునని అనుకొనిరట. ఈ రహస్యములను తెలిసికొనుటకు ఇండియా కార్యాలయము దగ్గర ఎంత ప్రయత్నమును లాభము లేకున్నదట.

పటేలుగారి చర్య తప్పని యనుకొనుటలో ఇర్విన్ ప్రభువు ఆయన కార్యనిర్వాహకసభ్యులు సరిగా ప్రవర్తించిరా? వారి యభిప్రాయము సమంజసమైనదేనా? ఒకవేళ పటేలుగారి తీర్మానము తప్పే అనుకొనెదముగా? దానికి తరుణోపాయ మెట్టి? దానికి సుందే? అని బెన్సుగారు రచిరట.

ఒకమారు బిల్లును సభలో ప్రవేశపెట్టిన తరువాత దాని నాపుచేయుటకు ప్రెసిడెంటుకు అధికారములేదని నిబంధనను ఇండియా ప్రభుత్వమువారు నూర్చుటచే ఒకయందు. కాని ఆమార్పు వెల్లువేయడంతో సభ్యులుగ దెలియదాని ఇండియా ప్రభుత్వశాసనసభ్యోద్యోగులు ముచ్చించిన మార్పును నిల్పి యిటు పరిశీలించగా ఇండియా ప్రభుత్వమువారు అనుకొన్న యుద్దేశ్యము నెరవేరదనిరి.

ఎవరేమి మార్పులను చేసినను అసలు అధికారమంతయు ప్రెసిడెంటుడే యని పటేలుగారు నిర్ధారణ చేయుచున్నారు. సభకు సంబంధించిన హక్కులన్నిటినికీ అధ్యక్షుడే యధికారియనిరి.

బోలిషి వికు బిల్లు సందర్భమున అధికారమంతయు సభ వారిదేయనిరి. కాని పటేలు మాత్రము అట్లు గాదనుచున్నారు. దానివలన స్వల్పసంఖ్యకులకు బహుళసంఖ్యకులవలన నష్టము గల్గెననిరి.

నేడీ బిల్లు విషయమై ఎక్కువమంది సభ్యుల సహాయమున, ఆమోదమును ప్రభుత్వమువారు పడసినను ఇంకొకపుడు ఇంకొకవిషయములో నిస్సహాయస్థితియందుండుట తటస్థమును. ఇట్లు ప్రెసిడెంటు తన యధికారమును స్థిరపరచుకొన్నను తక్కినసహాయముతో నన్న ప్రభుత్వమును, అధికసంఖ్యకులకు ప్రతిపక్షుల దాక్షిణ్యమునకు నదిలిపెట్టుట ఏర్పడును. దానివలన ప్రభుత్వము నిస్సహాయస్థితియందుండుటలసినప్పుడు.

“కనుక, కొండనాలుకకు ముందువేసిన ఉన్న నాలుక ఊడినదన్నరీతి” ఇర్విన్ ప్రభుని నివారణోపాయము, చికిత్స అనలు రోగముకంటె చెడ్డదనుచున్నారు. ఇది కొందరి యభిప్రాయము.

ఒకవేళ ఇట్టికూర్పు అవసరమే సమంజసమే యనుకొన్నను, ఆవిషయమై అసంబంధిత సభ్యులు తమ యభిప్రాయమును చెబుటకు కవకాళ విషయవలె ననుచున్నారు. ఇండియా మంత్రిని, ఇండియా సహాయమంత్రిని జూచిన సభ్యులు ఇట్లు చెబుచున్నారు. ఇండియా ప్రభుత్వమువారు నన్నటుల అధ్యక్షుని యధికారమును తగ్గించుట నని అసంబంధిత సభ్యులు భహుళసంఖ్యకులు ఏకీభవించుచో అప్పుడు ప్రభుత్వమువారు చేయుటలనుకొన్న మార్పులను సభలో ప్రవేశపెట్టి సభ్యులయభి

అధ్యక్షులకే ద్వారకేరంగన్న (ఎక్స్ ప్రెస్ వేరీఫైర్ బి. ఎస్. టైలర్) గర్భవత మలను, మారిగములను, స్నేహ, కాలరా, భూప్రేత, వికా, బాల్ గూ, యశ్వరోగను, బంహూరాక్షస, శాకిని దానికి, జేతాబాది మొదలై గ్రహములు బంధించున న్యాయులను మాన్యును.

కే. రంగన్న, రాజయోగి, రేల్ వేపూలు, నీతావరణీ నాగపూర్ ప్రెసిడెన్ట్ ప్రకారము మారిగములకు భూప్రేత లింకములను, బాల్ గూ వాదోషములను, గర్భవతనులను, స్నేహ, కాలరాములను గూడుములను మాన్యునట్లు కోరినకోరికలనిచ్చెడు దేవమణి అను అపూర్వచింతామణిని అక సుందరములనుండి చేయు యోగాభ్యాసములను కనికెట్టి లోకోపకారార్థమై ప్రసిద్ధముచేయుచున్నాము ఈ చింతామణి సిద్ధపంత్రియవలన ప్రసిద్ధింపబడును గనుకనే యిట్టి మహాశక్తి కలిగియుండు పూజానామమునకు తనెన గుణి దానియందుమానవతారక పునపునకై నీరసంతయుగా ప్రవేశించియుండును, ఈ యాదాచింతామణిను చూడు గారిని గుణములుచురి యేమిమైన వీడలు నుండవు సుఖసంపదలనిచ్చును.

యాదాచింతామణి నువయోగించువిధము.

ఎట్టిజ్వరములనైన, భూతజ్వరములనైన సన్నిపాతకములనైన ఈ చింతామణిని శుద్ధజలముతో మంచి ఆ సన్నిధిజలమును అందులో ప్రతిష్ఠింపబడిన తారకపురుషుని నాయమును అనగా యాదనాయననాయము నుచ్చరించి జాముకోకసాధి సౌఖ్యయద్యోగరకు తీర్థమును పుచ్చుకొనవలయును, దీనిప్రభావమును చూడవలయు.

ప్రతిజాతివారున్న ఉపయోగింపవచ్చును. నెల.

ఒక బంగారు మణి. రూ. ౧౬-౦-౦
వెంకి మణి. రూ. 3-౦-౦

ప్రాయమును గుర్తించుట సుంచినవియు ప్రభుత్వమువారికి కష్టమే యుండవలయు నుచువునాన్నారు.

ఇండియాను అసంబంధిత (సభ) అంగీకరించినచో కాక్రిక ప్రభుత్వమునకు ఇండియా మంత్రిద్వారా ఆమార్పులను అమలు జరుపుటకు చులకనగా నుండును. అమలు జరిగినపిదప డిల్లీ సమావేశమున బోలిషి వికు బిల్లును ప్రవేశపెట్టవచ్చును. వీలైనచో ఇండియా ప్రభుత్వమువారు సిమ్లాసభలో మొదటివారములో ఈమార్పులను గూర్చి చర్చను పూర్తిచేసిన సిమ్లాసభలో ఆఖరు వారమున బోలిషి వికు బిల్లును ప్రవేశపెట్టవచ్చును. కాని ఇట్లు సాగకుండుటకు ప్రతిపక్షులు కాలమాపనమున ఎత్తుల నెత్తెన రచించున్నారు. అప్పుడు సిమ్లాసభలో బోలిషి వికు బిల్లును ఆలోచించుటకు వీలుండ దనుచున్నారు. అసంబంధిత సభ్యులు ప్రవేశము లేకుండు నిబంధనలను మార్చినగాని బోలిషి వికు బిల్లును సిమ్లాసభలో యోచించుటకు వీలులేదనుచున్నారు. అసంబంధిత ఆలోచించుట యే ఏర్పడుచో బోలిషి వికు బిల్లును మరల ఆరుమాసములవరకు ప్రత్యేకశాసనమును ప్రకటించి అమలు జరుపవలసి యుండును.

కాని ఇట్లు రెండవసారి ప్రత్యేకశాసనమువలన బోలిషి వికు బిల్లును ప్రవేశపెట్టుటకు వీలు లేదని స్పష్టముగ తెలిపిరి.

అక్టోబరు 15 నుండి మార్చివరకు బోలిషి వికు బిల్లు అమలు జరుగుటకు వీలులేని కాలమందు, అనగా మొదటి ఆరు మాసముల గడువు అంతరించుటచే బోలిషి వికు బిల్లు రెండవసారి యనుమతిని బొందనిచే మరల ప్రవేశపెట్టరాదుగాన, ఎట్టి విషయములకు వచ్చిన ఒడ్డుట్టుటకు సిద్ధముగ నున్నారని కాక్రిక ప్రభుత్వమువారునున్నారని మరల బోలిషి వికు బిల్లును రెండవసారి ప్రవేశపెట్టవలె ననువారు చెబుచున్నారు. అప్పుడు అసంబంధిత యభిప్రాయమును గనుకొని ఇండియా ప్రభుత్వము వారు చర్యను దీసికొనవచ్చును. అసంబంధిత ప్రభుత్వసభ్యులను ఓటుచేయుటకు బహుళసంఖ్యకులు లున్నారను నమ్మకముతో ఒకవేళ అసంబంధిత ఈమార్పును నిరాకరించుచో ఏమిచేయవలయునన్నమాటనే ఎత్తికొనుటలేదు.

క్రిందటివారమువరకు ఇండియా మంత్రి ఇర్విన్ ప్రభుని సలహాను, అసంబంధిత అధ్యక్షుని యధికారమును తీసివేయుటకు గూర్చి తెలిపిన విషయమున, నిరాకరించిన విశ్వసనీయముగ తెలియవచ్చిన దని ప్రీ ప్రెస్ విలేజిరి చెబుచున్నాడు.

కాక్రిక ప్రభుత్వమువారు ఇండియాను స్వపరిపాలనము ను తమకున్న ప్రస్తుత యధికారమును ఇంతలో ఇన్వలేషన్ ను పార్లమెంటు ఆచారములను, సాంప్రదాయములను గౌరవించెదరు. ఇండియాను అసంబంధితగూడ వారు పార్లమెంటుగనే భావించుటచే ఇండియాను పార్లమెంటు అధ్యక్షుని పరిపాలించుటకు బెన్సుగా రెండుమాత్రము ఒప్పుకొనరని మనము త్రికరణుద్ధిగ నమ్ముచున్నవియు కార్యనిర్వాహక వర్గముగాని వారి నాయకుడుగాని అసంబంధిత అధ్యక్షుని తృణీకరించుటకు సహించరని విశ్వసించ వచ్చుననియు ప్రీ ప్రెస్ విలేజిరి చెబుచున్నాడు. ముందు జరుగు సంగతులను ఆతరువాత కనిపెట్టవలసి యున్నది.

పేగుసభ (వైరెస్)

రంగీ, ఆగస్టు 8:—స్వీడనువారు బ్రిటనుకు రావలసిన పరిహార మొత్తమునుగూర్చి వాదించు నాడమును ఆంధ్రము, ఆమోదించుచున్నాడు. డెయిలీ హెరాల్డు ప్రకారం స్వీడనువారికి బలపగుచున్నది. ఎంకు విభానము ప్రోత్సహించుట పడదు. జర్మనులు సాతీనా ఇన్వలెషన్ మొత్తములను ప్రధానము ప్రయోగించు చూపుండును. 1920 లో స్వీడనులో నిర్ణయించిన చొప్పున బ్రిటనుకు సొమ్ము రావలె ననెను. ఇంగ్లీషు భాషను నాటి డిప్యూటీ బోయి తిరిగి 25 నిమిషములలో నచ్చుపడవను ప్రోత్సహింపకట్టిరట.

నేతపనివాండ్రు సమ్మెసందర్భమున బ్రిటన్ యూనియను కాంగ్రెస్ జనరలు కవున్సిలు ప్రతినిధులు నేతపనివాండ్రు సంఘ ప్రతినిధులతో మాంచెట్టరుగు భోయి మాట్లాడెవరట.

పనిలేనివారి సంఖ్య పెరిగినది. వనిలో ప్రవేశించిన వారి సంఖ్యగూడ ఎక్కువగానే యున్నది. పనిలేనివారి సంఖ్యతో బాటు పనిగల్గినవారి సంఖ్యగూడ త్రితీయ ప్రభుత్వము వారు చెబుచున్నారు.

ఎంగు విధానము

స్వీడనువారు (మాటరు)

లండన్, ఆగస్టు 9:—జర్మనీ ఇన్వలెషన్ మొత్తమును గూర్చి తమకు అనుకూలముగ ఏర్పాటు చేసెనని అభయ మిడిగాని ఆర్థిక సంఘముతో స్వీడనువారు తెలిపిరి.

రాచకీయ సంఘమువారు రైతు ప్రదేశమును భాగచేయుటనుగూర్చి ఆలోచించిరి. ఎంకు విభానము నవలంబించిన వెంటనే భాగచేయవలెనని డాక్టరు ఫ్రీస్ట్రక్ గారు గోరుచున్నారు. కాని మొను విభానము నెమ్మదిగ పనిచేయునో లేదో చూడవలెనని బ్రిటన్ ముగారు రచిరి. 1975 లో ట్రాక్ సార్ రాష్ట్రము తమకు రాగలదని జర్మనీ అనుకొనుచున్నది. 1935 లో ట్రాక్ సభ్యుల పరిశీల: సంఘము అంతరించి ననుకొనుచున్నది.

నేడ్యర్లు ప్రభుత్వ క్రవార మునయమున అయిదుగుంటలకు క్రొయిడను కేగ ను.

టిక్కేనుహం ఎన్నికలలో కన్నకృతీపు సభ్యుడే గెల్చును.

ఆంగ్ల ఈజిప్టు బడంబడిక

ఫ్రెంచి ప్రజలు (మాటరు)

లండన్, ఆగస్టు 8:—ఈజిప్టులో క్రెంట్జిల్లు క్రమమునుగూర్చి ఏమి ఏర్పాటు చేయునన్నది ప్రయత్నము చేసి బోవెల్లి సభ్యు డొక ప్రశ్న నవదేశిసెను. ఆంగ్లో ఈజిప్టు బడంబడికచే ఫ్రెంచి ఆశయములను సంగము గల్గెనెనె.

మద్రాసు & బొంబాయి.

ఫోర్టు సెంటుజార్జి గెజిటు

6-8-29

పబ్లికేషన్లు

వి. పి. ఎమనిమాన్ గారు చీఫ్ సెక్రటేరియటునందు అసిస్టెంటు సెక్రటరీగ నియమింపబడిరి.

డి. బి. కృష్ణమచెట్టిమూర్ సుందరం చెట్టియ్యగారు హైకోర్టు జడ్జిగ నియమింపబడిరి.

న్యాయశాఖ

ఎన్. రామస్వామిగారు నెల్లూరు సబుకోర్టు ప్రిన్సిపలు జడ్జిగ నియమింపబడిరి.

బి. గోపాలకృష్ణయ్యగారు నెల్లూరు సబుకోర్టు అడివ నలుపుబ్బజడ్జిగ నియమింపబడిరి.

ఎస్. రంగస్వామి అయ్యంగారు అమలాపురం కోర్టునందు సబుజడ్జిగ నియమింపబడిరి.

సామెత్తు మహమ్మద్ యూనస్ సామెత్తు బహదూర్ గారు చిత్తూరునందు ప్రత్యేక మేజిస్ట్రేటుగ నియమింపబడిరి.

బత్తిని వెంకటరత్నం, డి. సి. జోసెఫ్ గార్లు ఒంగోలు నందు ఎ. సాలమన్, వెంకటనారాయణ, పి. లక్ష్మయ్య,

ఎ. నారాయణస్వామినాయుడుగార్లు మచిలీపట్నమునందు, పి. చిన్నవెంకట సబ్బయ్యచెట్టిగారు కడపలోను ప్రత్యేక మేజిస్ట్రేటులుగ నియమింపబడిరి.

రెవెన్యూశాఖ

వి. ఎన్. రఘునాథరావుగారు చిత్తూరుజిల్లా డిప్యూటీ కలెక్టరుగ జనరలు డ్యూటీపైని నియమింపబడిరి.

పబ్లికేషన్లు

జి. ఆర్. రామస్వామి అయ్యంగారు నెల్లూరు సబు డివిజను ఎక్జిక్యూటివు ఇంజినీరుగ నియమింపబడిరి.

స్థానిక స్వపరిపాలనాశాఖ

కె. ఇ. పోధన్ గారు గత ఏప్రిల్ 5 లేదా 22 తే దీవరకు అనంతపురంజిల్లా మెడికల్ ఆఫీసరుగ పనిచేసిరి.

ఖా. సా. మహమ్మద్ అబ్దుల్లాసాహెబ్ బహదూర్ గారు మద్రాసు కార్పొరేషను కౌన్సిలరుగ నియమింప బడిరి.

జానాబ్ మిర్జా హసన్ బేగ్ సాహెబ్ బహదూర్, ఎం. సోమప్పగార్లు బళ్లారి జిల్లాబోర్డు సభ్యులుగ నియమింప బడిరి.

ఆర్. ఎల్. మలెగారు బళ్లారి జిల్లాబోర్డు ఇంజినీరుగ నియమింపబడిరి.

రా. సా. సి. రామస్వామి అయ్యగారు కృష్ణాజిల్లా బోర్డు ఇంజినీరుగ నియమింపబడిరి.

ఎ. రామకృష్ణారెడ్డిగారు కర్నూలు తాలూకాబోర్డు అధ్యక్షులుగ నెన్నుకొనబడిరి.

ఆర్. రంగయ్య చౌదరిగారు నర్సారావుపేట తాలూకాబోర్డు ఉపాధ్యక్షులుగ నెన్నుకొనబడిరి.

నెక్కంటి దొరయ్యగారు నర్సాపురం తాలూకాబోర్డు అధ్యక్షులుగ నెన్నుకొనబడిరి.

విద్యాశాఖ

భట్టిప్రోలు సోమసుందరరావుగారు రాజమండ్రి ప్రెయిరింగు కాలేజిలో పీప్లర్ లెక్చరరుగ నియమింపబడిరి.

ఎం. డి. రాఘవన్ గారు గవర్న మెంటు మ్యూజియం నూపరిం తెండెంటుగ నియమింపబడిరి.

లె. క. సి. ఎ. ఎఫ్. హింద్లనుగారు మద్రాసు విశ్వ విద్యాలయ సింకికేటు మెంబరుగ నామినేటు చేయబడిరి.

కె. వెంకటసుబ్బయ్య చెట్టిగారు కడపజిల్లా విద్యాసంఘసభ్యులుగ నెన్నుకొనబడిరి.

పి. వెంకటసుబ్బారెడ్డిగారు నెల్లూరుజిల్లా సెకండ్ రి ఎడ్యుకేషనుబోర్డు అధ్యక్షులుగ నెన్నుకొనబడిరి.

డి. బి. జి. నారాయణస్వామి చెట్టిగారు మద్రాసుజిల్లా సెకండ్ రి ఎడ్యుకేషనుబోర్డు అధ్యక్షులుగ నెన్నుకొనబడిరి.

పబ్లికేషన్లు

అన్నాదొరై రామయ్యగారు మద్రాసు సర్కిల్ నందు దొక సబుడివిజనునకు అసిస్టెంటు ఇంజినీరుగ నియమింప బడిరి.

కృష్ణయ్య అగిరిరావుగారు వాల్తేరు సర్కిల్ నందు దొక సబుడివిజను అసిస్టెంటు ఇంజినీరుగ నియమింపబడిరి.

కృష్ణయ్యర్ కృష్ణస్వామి అయ్యగారు విశాఖపట్నము ఇంజినీరింగ్ స్కూలునందు అసిస్టెంటు ఇంజినీరుగ నియమింపబడిరి.

మెడికల్

కెప్టెన్ పి. జె. మెగ్రాత్ గారు మద్రాసు మెడికల్ కాలేజి లో అసిస్టెంటు ప్రిన్సిపాలుగను మెడికల్ జ్యూనిస్ ప్రొడెన్సు అసిస్టెంటు లెక్చరరుగను నియమింపబడిరి.

జి. శివరామ్ గారు మద్రాసు మెడికల్ కాలేజిలో రిజిస్ట్రార్ డ్యూటీపై నియమింపబడిరి.

పి. వెంకటరావుగారు మద్రాసునందు కెమికల్ ఎగ్జామినర్స్ కౌన్సిల్ ఆరునెలల ప్రెయినింగుకొరకు నియమింపబడిరి.

రామానంద భట్టిగారిపై కేసు

గ్రంథము భారతదేశమునకు మాత్రమేగాక ఆంగ్లదేశమునకుగూడ మేలుచేయును

ప్రతివాది స్వీడను వాదములు కలకత్తా, ఆగస్టు 6: "ఇండియా ఇన్ ఛాంజ్" అను గ్రంథమును ప్రచురించినందులకు రామానంద భట్టిగారిపై నేట దిన రాజద్రోహపు కేసులో చీఫ్ ప్రెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటు యెదుట వాదించుచు ప్రతివాది స్వీడను యన్. పి. నేమగారు యిట్లు చెప్పిరి:—

సొంతటి ముద్దాయియగు రామానంద భట్టిగారు గ్రంథమును ప్రచురించినందులకు సంభ్రాంతి నగు బాధ్యతను వహించుచున్నారు. ప్రభుత్వమువారిపై రాజద్రోహమును భట్టిగారు పురిగొల్పినా యను ప్రశ్న యిప్పుడు విచారించబడినది. గ్రంథము ప్రచురింపబడిన పరిస్థితులు, కాలము, ఎవరు చదువుటకు అది ఉద్దేశించబడినది. అనుబంధములను బాగుగా నాలోచించవలెను. గ్రంథకర్తయొక్క ఉద్దేశ్యము రాజద్రోహము పురిగొల్పటం యని తీర్మానము చేయరాదు. పైగా భారతదేశమునకు అధినివేశ స్వార్థంప్రయేనంగా వలెనని ఈగ్రంథము ప్రతిపాదించుచున్నది. ఆ ఉద్దేశ్యముతోనే రామానందభట్టిగారు గ్రంథమును ప్రచురించిరి. భారతదేశమునకు మాత్రమేగాక ఆంగ్లదేశమునకుగూడ ఈ గ్రంథము లాభకారియని రామానంద భట్టిగారి యుద్దేశ్యము." ప్రతివాది స్వీడను 124 న సెక్షనును నిలిపించి, కోర్టుచే నిర్ణయములను తెల్పును.

హియరింగు గురువారమునాటికి నాయుడా నేయబడెను. (ఆ. ప్రెసు.)

భాగ్యదశ

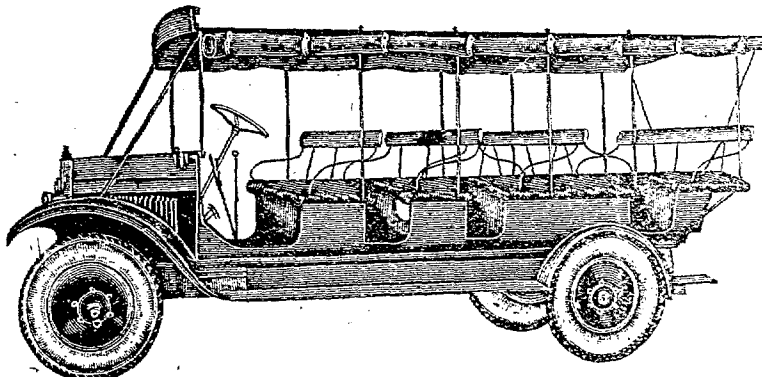
కా మా మృ త ము 94

ఈయావధము రాత్రిపూట ఒక్కమాత్రపుచు కొనిన ఎంత నిస్సారమైన కుక్కమైనను వెంటనే సంసారసౌఖ్యము నీయగలదు. 5 దినములలో మాత్రములో గలసిగాని, ముందువెనుకలగాని, నిద్రలోగాని పోయెడి కుక్కమును దృఢముగా నిలిపివేయును. మధ్యకపుంపకులు, చరములబలము తగ్గినవారు ఈమందుచే కైకి పూతగానూ, నువ్వులొనిచిన మిక్కిలి శక్తిమంతులు కాగలరు. నియమితములు రహస్యముగా భద్రము చేయబడును. యోగ్యతాప్రకరములు అనంతములుగా గలవు. 20 మాత్రలసీసా రు 2-0-0 ఆవ్రను:— అమృతాశ్రమము నెం 1, ఏలూరు ప. గోదావరిజిల్లా.

కావలసినవారు వచ్చి (ట్రయలు) పరీక్షించవచ్చును

ఓపెల్

జగత్ ప్రసిద్ధముగు జర్మన్ ఓపెలు కంపెనీవారిచే తయారుచేయబడినది.

కార్లు, బస్సులు, ఉత్తమమైనవి. 1½ టన్ను బస్సు గ్యాలక్సు 23 మైళ్లు గ్యారంటీగా పనిచేయును.

Max.—H. P. 45.

“గ్రహం-వేబ్” కార్లు, బలిష్ఠముగను, అందముగను యుండును.

కార్ల స్పేరు పార్టుస్ ఎల్లప్పుడు ప్లాకులో యుండును.

ధరలు, వివరములకు దిగువ చిరునామాకు వ్రాయుడు:—

వాణీ మోటార్సు, బెజవాడ.

VANI MOTORS

(Proprietors: VANI PRESS)

BEZWADA

కృష్ణా, గుంటూరు,
పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలకు ఏజెంట్లు.

సార్యభాషామని ఆరోగ్యనిధి

పెరిపుగారి బహిరంగసభ

సార్యభాషామని దేహస్వస్థత, జెందినందులకు జ్ఞాపకార్థము సార్యభాషామని ఆరోగ్యనిధికి విరాళములు సమకూర్చుటకు గాను ఒక బహిరంగసభ సమావేశమైనందున నీ కింది పాఠశ్రవణములు పెరిపుగారిని కోరగా పెరిపుగారు యాకార్యమునకుగాను నిన్న 7-వ తేదీన కిక్కిరియ పట్టి పోలనందు సభ జరిగిరి.

సభాకార్యక్రమ ప్రారంభమున అల్లాడి కృష్ణస్వామి అయ్య అధ్యక్షత వహించి జనరలు గారు ఆసభకు గవర్నరుగారు అధ్యక్షుడు బహిరంగసభాని తీర్మానము ఉపపాదించిరి. గవర్నరు గారు అధ్యక్షుడు పదవించి రెండవ తీర్మానము ఉపపాదించుచుని 'హెచ్. యస్. సి. హియర్నసుగారిని కోరిరి. హియర్నసుగారు యీ క్రింది తీర్మానము ఉపపాదించిరి. సార్యభాషామని దేహస్వస్థత జెందినందులకు యీ సభవారు తమ హృదయపూర్వక ఆనందమును కృతజ్ఞతలను తెల్పుచు యీ విషయమున కార్యము కోరగా హియర్నసుగారు వై ప్రాయ గాత్రే ధామింపబడిన సార్యభాషామని ఆరోగ్యతగ్గినందున నిధికి విరాళములు సమకూర్చుటలెనని సభవారు తీర్మానించుచున్నారు. సార్యభాషామని అస్వస్థత జెందినపుడు జనులెల్లరు వ్యాధులచిత్తులై యుండిరి. ఉత్తమ వైద్యులకిచ్చినవల సార్యభాషామని స్వస్థత జెందెను. నయాచయములకు భగవంతుడు సార్యభాషామని రక్షించినందులకు జనులు తమకృతజ్ఞతాపూర్వక వందనములు భగవంతునికి అందజేసిరి. ప్రస్తుతము రాజుగారు వెన్నెది ఆయిన పుడు పునమెల్లరము యీ ఆరోగ్యనిధికి విరాళముల నొసగుట మనవిధియై యున్నదిని హియర్నసుగారు నుడివిరి. ఈ తీర్మానమును ఏ. రామస్వామిమొదలియగు గారు ఆమోదించిరి. డి. బి. జి. నారాయణస్వామిచెట్టిగారును, అల్లాడి లక్ష్మీపు షయాజీ, ఎం. ఎల్. ఏ. గారును బలపరచిన నివస సభవారు ఏకగ్రీవముగా అంగీకరించిరి.

గౌ. రామదాసు పంతులుగారు యీ క్రింది తీర్మానము ఉపపాదించిరి.

ఈ ఆరోగ్యనిధికి విరాళములు సమకూర్చుటకు ఒక ఉప సంఘము నేర్పరుపవలయును. ఈ సంఘమునకు గౌ. రాజా సర్ అజ్ఞానలై చెట్టియార్ గారు అధ్యక్షులుగాను పెరిపుగారు సంఘ సమావేశకర్తగా నుండినందున నని సభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

ఈ సంఘసభ్యులు అనధికారులు. ఈ దేశమునందు అధికారులు చేయు కార్యములందు జనులకు నష్టములేదు. అందులకే యీ సంఘమున అనధికారులు సభ్యులుగా నియమింపబడియున్నారు. సార్యభాషామని అన్ని పక్షములకు అన్ని భాషలకు విన్నవించుచు యీ సంఘమునకు గౌ. సర్వపక్షములవారును అన్ని భాషలవారును సభ్యులుగా నున్నారు. అని రామదాసు గారు నుడిచి తీర్మానము ఉపపాదించిరి. ఈ తీర్మానమును యస్. ఇ. జేమ్సు యం. యల్. సి. గారును రా. బి. ఆర్. కృష్ణరావు భాగ్యేనగారును బలపరచిరి. తీర్మానము ఏకగ్రీవముగా నామోదించబడెను.

సభాధ్యక్షులగు గవర్నరుగారు ఉపన్యసించుచు భగవంతుడు సార్యభాషామని దేహము స్వస్థతపరిచినందులకు భగవంతునికి కృతజ్ఞతాపూర్వక వందనము లర్పించిరి.

జమాన్ మహమ్మద్ సాహెబుగారు 1000 రూపాయలను యిచ్చి గారు 500 రూపాయలు, డి. బి. జి. నారాయణస్వామిచెట్టిగారు 100 రూపాయలు విరాళములు నొసంగిరి. గవర్నరుగారు సభ వారికి తెలిపిరి. అధ్యక్షులకు వందనములతో సభముగి సెన.

విరాళముల సమకూర్చుటకు నియమింపబడిన సంఘము లో యీ క్రింది ప్రముఖులు సభ్యులుగా నున్నారు.

గౌ. రాజా సర్ అజ్ఞానలై చెట్టిగారు. డి. బి. గోవిందదాసు చుక్కర్లజదాసు. డి. బి. నారాయణస్వామిచెట్టియార్ దేశోద్ధారక నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు, టి. ప్రకాశంగారు, గౌ. కేమవరపు రామదాసుపంతులుగారు, యస్. సత్యమూర్తి, ఆర్. సి. రాబర్టుసను, మద్రాసు పెరిపు, కొల్లెంగోడు రాజుగారు, ఏ. రామస్వామిమొదలియగు, డి. బి. యం. రామచంద్రరావుగారు, గౌ. ఉస్మాను సాహెబుగారు, గౌ. యస్. మల్లియ్యమొదలియగు.

ఆరోగ్య శిశువార ప్రదర్శనములు

విరచన (వెల్లూరజిల్లా), రామయ్య (బళ్లారిజిల్లా) లో జరిగినవి.

దేశభగత్ రాజద్రోహ విచారణ

భారతశిక్షాస్మృతియొక్క మూలమే లోపభూయిష్టము

పండిత జవహర్లాల్ గారి సాక్ష్యము

మిరట్, ఆగస్టు 7:—మిరట్ లో 'దేశభగత్' అను వారపత్రికా సంపాదకుడగు లాలా అబ్దుల్ నేయిన్ గారు పత్రికలో రాజద్రోహపూరితమగు నొక గీతమును ప్రచురించినందులకు తేబడిన కేసు మేజిస్ట్రేటు గుహార్ హుకుమ్ సింగుగారి యెదుట విచారణకు వచ్చెను. ఈ కేసులో సాక్ష్యము నిచ్చుచు పండిత జవహర్లాల్ గారు భారతశిక్షాస్మృతియొక్క మూల సూత్రములే లోపభూయిష్టము లను అభిప్రాయమును స్పష్టపరచెను. జవహర్లాల్ గారి సాక్ష్య మిక్రింద పొందుపరచబడినది:—

రెండు సంవత్సరములు నేను భారతజాతీయసభయొక్క కార్యదర్శిగా నుంటిని. అఖిలభారత ప్రెజ్ డెంటునియొక్క కాంగ్రెసు, సంయుక్తరాష్ట్ర కాంగ్రెస్ కమిటీలకుగూడ నేను అధ్యక్షుడనుగా నుంటిని. కొంతకాలము నేను బారిష్టరుగా నుంటిని గాని సహాయనిరాకరణోద్యమములో నేను ఆ పనిని మానుకొంటిని. నైపున్యమును లక్ష్యం చేసినపుడు నేను న్యాయనిపుణుని. సంఘమును బహిష్కరించుటకు అనేక ప్రయత్నములు జరిగెను. ఒక గొప్ప సభలోగాక రెండు పెద్ద ప్రదర్శనములలో నేను పాల్గొంటిని. మూడవ ఊరేగింపు గూడనుండెను. నాకు తెలిసినంత వరకు ఊరేగింపు లో నెవ్వరినీ నద్దను ఏవిధమైన ఆయుధములు మాడలేదు. పోలీసులు ఊరేగింపులను రెండుసార్లు అటంకపరచిరి. కొద్దియైనను ఊరేగింపునైనను వారు పడి పుర్తిచిరి. పోలీసులు గుర్రులమీదనుండిరి. వారిద్వారెవ్వరైనను కర్రలుండెను. ఊరేగింపులోనున్నవారిని ప్రక్కలనున్నవారినిగూడ పోలీసులు మర్దించిరి. నన్నుకూడ పోలీసులు కొట్టిరి. పోలీసు వారిది జబర్దస్తీయై చెప్పవచ్చును. పత్రికలను లంఘించు ఉపన్యాసముల మూలకముగాను పోలీసు దుండగముల నేను ఖండించితిని. నా సాక్ష్యములో వివరించినట్లే యీ విషయములనుగూర్చి నున్నట్టింది. నా ప్రకటనను అన్ని పత్రికలలోను ప్రచురింపబడెను. భారతజాతీయ వహానం మొదలగు సంస్థల గూడ నాని

ప్రముగా ఖండించిరి. ఈ ప్రకటనలు గావించినందులకు సివిల్ గా గాని, క్రిమినల్ గా గాని నర్య జరుపబడలేదు.

అడ్డప్రశ్నలకు జవాబు

అడ్డప్రశ్నలు వేయగా పండిత జవహర్లాల్ గారు యీ క్రిందివిధముగా చెప్పిరి. :—మద్రాసు కాంగ్రెసులో సభ్యుడోకాదో నాకు తెలియదు. ఉండవచ్చును. చిన్న ఊరేగింపు బయలుదేరుటకుముందు ఒక పోలీసు ఉద్యోగియును నానద్దకు వచ్చి యేమిచేయబోవుచున్నారని యడిగెను. పోలీసులు గత రాత్రి ఊరేగింపులో కొందఱుపైబడి కొట్టినందువలన మేము వారికి సహకారముగావింప నిష్క్రమింపలేదని నేనంటిని. నైపున్యకమిషనుకు న్యతిరేకముగా ప్రదర్శనములు చేయుట పోలీసుల కిష్టములేదు. ఊరేగింపు వారి కిష్టము లేకపోయినను మమ్ములను అడ్డగించిన రోడ్డుమీద నడుచురాదని వారు నిషేధపు టు తెలుపుచు చేయలేదు. ఊరేగింపులో చేరినవారు నడువరాదని నిషేధించబడిన రోడ్లలో నాకు తెలిసినంతవరకు అని చేర్చబడి యుండలేదు. పోలీసులు ఊరేగింపుపై బడినప్పుడు ప్రక్కల నెవ్వరను లేరు. 24 నుండి పోలీసులు ఊరేగింపు నడ్డగించిరి. నాకు రెండు లాటిడబ్బులు తగిలినవి. ఊరేగింపులో చేరి యన్నవారిపై యెన్ని డెబ్బులు పడినవో నేను యిప్పుడు చెప్పజాలను కాని చాల లాటిడబ్బులు పడినవి. భారత శిక్షాస్మృతియొక్క మూలసూత్రములే తప్పని నాయభిప్రాయము.

ప్రతివాడుల పక్షమున డి. సి. సిన్హా, పరమాత్మ శర్మ్ రెయిమ్, నాగిని చంద్రగారలు వాదించిరి. కేసు 10 తారీఖుకు వాయిదా వేయబడెను. ఆనాడు గోపీచందు, పండిత సంతానముగారలు విచారించబడుదురు. (ప్రీ ప్రెస్.)

ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయ పట్టప్రదాన మహాసభోపన్యాసము

రెవరెండు వి. యస్. అజారియా డోర్మకట్ ఓపపుగారు ఉపన్యాసము నొసంగెదరు. రాబోవు డిసెంబరు నెలయందు ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయపు పట్టప్రదాన మహాసభోపన్యాసము నిచ్చుటకు డోర్మకట్ లు బిషపు అను నైటురెవరెండు వి. యస్. అజారియాగారు గవర్నరుగారి ఆహ్వానము అంగీకరించిరి తెలియవచ్చుచున్నది.

తగుణము మించిపోకమునుపే మీ తలవెండ్రుకల గురించి తగుశ్రద్ధ వహింపుడు.

వెండ్రుకలు దువ్వెనతో ఉడివచ్చునంతవరకు ఆలసింపకుడు వెండ్రుకలు చెడిపోవుటకు అది అంత్యదిశ యని గ్రహింపుడు.

కామినియాఆయిల్ రిజిస్టర్డ్

ను నేటినుండియే వాడుటారంభింపుడు.

తలవెండ్రుకల బాధలన్నింటికి

దివ్యామృతము

వెండ్రుకలను కాంతివిహీనముగాను, చిట్టిపావులు దిగుచుగా నుండుటనుండి రక్షించి పట్టుకుచ్చునలై, తుమ్మెదరక్కలవలె నిగనిగలాడించును. ఈ సులభపద్ధతిని నేజీ పరీక్షింపుడు. మీ వెండ్రుకలంత త్వరలో అందముగా పెరుగునో, తలకు ల్లదనమును గలిగించు గనో మనింపుడు. కామినియాఆయిల్ మీ వెండ్రుకలకు వెల్లు ఆధి క్యము గలుగజేయునో రుద్దింపుడు. ప్రతిపట్టుముగోను, పల్లెలోను, దుకాణాదారలందరివద్దను, పరిమళద్రవ్యము లమ్మవారలందరివద్దను దొరుకును. మీయూరివర్తకులయొద్ద కొనునప్పుడు, కామినియాఆయిల్ నా అని చూచి మరి కొనడు.

సీసా 1-కి నెల రు 1-0-0; పొట్టిజ 0-6-0 ప్రత్యేకం. సీసాలు 2-కి రు 2-10-0; పొట్టిజ 0-12-0.

ఓటో దిల్ బహారు (రిజిస్టర్డ్)

కొనుట ముజవకుడు.

మీదుస్తులమీదగాని, జేబు రుమాలమీదగాని రెండుమూడు చుక్కలు ఆటోదిల్ బహారు చల్లిన వెంటనే మిక్కిలి మనోహరమైనట్టి మల్లె, డైశీపువ్వుల పరిమళములను, చెనజల్లిన ట్టినదర్శును. పెండ్లి సమయములందు బంధువులందరిని సంతోషపరచుటకు, ఆటోదిల్ బహారు మరెద్దియు కావరాదు. నేజీ ఒకసీసాను కొని, దాని అద్భుతపరిమళము లనుభవించువు.

1/4 డోస్సు ఓటోదిల్ బహారు	రు. 2-0-0
1/2 " "	" 1-4-0
1 డాము " "	" 0-12-0

నమూనాసీసా రెండణాలు! పొప్పు స్థాంపులు పంపిన, పంపబడును. సువాసన కార్డు 1-కి అణా 1

ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండు కెమికల్, కంపెనీ,

285, జమ్మామసీదు మార్కెటు, బొంబాయి. నెం. 2.

బ్రటిషు గవర్నా

దినబంధు ఆంధ్రానుగారి లేఖ

జార్జిటవునుండి ఆంధ్రానుగారు 1-6-1929 వ తేదీని వ్రాసిన లేఖలోని విషయములను కొన్నిటిని నే నిచట వివరించితిని.

“తక్కిన అన్ని దేశములందుకంటెను బ్రటిషు గవర్నా నాలో సిలిగతులు మిక్కిలి బాగుగా నున్నవలు కెట్టిసంశయమును లేదుగాని ప్రస్తుతము సక్రేరధర తగ్గిపోవుటచే ఆర్థిక సిలి అనుకూలముగాలేదు. ఇచట చలి మొండగుటచే ఆరోగ్యముగూడ సరిగాలేదు. 40 యేండ్లనుండి యిచటనుండిన నాడు భారతీయుల మేలుగోరువారిలో ముఖ్యముడు నగు క్రాపరుగూడ నీవిషయమున నాతో నేకభవించిరి.

ఇచట జాతిద్వేషము లేదనియే చెప్పవచ్చును. ఇచట పాశ్చాత్యులసంఖ్య మిక్కిలి తక్కువగానున్నది ఇచట భారతీయులను ఆఫ్రికాదేశీయులను హెచ్చుగా నున్నారు. గాన యీరెండుసంఖ్యల నాయుటతోను పాశ్చాత్యులు కలసిమెలసి యుందురు. ఇట జమైకా వాస్తవ్యుడగు నొక ఆఫ్రికాదేశీయును అలూరనీ జనరలుగా పనిచేయుచు న్నాడు. ఆఫ్రికాదేశీయులు చాలమంది ఉన్నతోద్యోగులుగా నున్నారు. ఇచట భారతీయులలో కంటె ఆఫ్రికావారిలో విద్యార్థిభటు చాల హెచ్చుమంది యుండుటచే ఉపాధ్యాయ పదవులన్నియు వారికే ఇచ్చుటవచ్చును. ఇచట భారతీయులకు భరతఖండముతో నధికమగు సంబంధ మేర్పడనిచో పిరుగూడ పూర్తిగా ఆఫ్రికా నాగరకత్తే వశులగుదురు. ఇచట భారతీయులందరును భారతదేశముతో సంబంధముగలిగియే యున్నారు. భారతదేశమునకును యిచటికిని సరాసరి స్త్రీమరులు రాకపోకలు సలుపుచుండవలె నను నా నూవనను భారతీయులందరు నామోదిచ్చిరి. వైపుయిండిసులో మొత్తము 30000 మంది భారతీయులున్నారు. ఇట్టి స్త్రీమరు సంబంధము నేర్పరచినచోగాని వీరికి మాతృదేశముతో స్థిరమగుసంబంధ మేర్పడదు.

ఇటుల జరిగినచో దొరతనమువారుగూడ భారతీయుల అభివృద్ధికి ప్రయత్నమును చేసెదరు. హిందీభాషను హిందూ విజ్ఞానమును వృద్ధినిొందింపవలెననియే సర్ గార్లను గగిను బెర్గుగా రు ముఖ్యముగా కోరుచున్నారు. ఇందుల కధికమగు ధనమును వ్యయపరచెదరు.

ఇచట చెరుకుపంటయును వరిపంటయును ప్రధానములు. వరిపంట పూర్తిగా భారతీయులవలననే జరుపబడుచున్నది. ఇది యింకను వృద్ధినిొందింపబడును ఇపుడు చెరుకుపంట పొయినను వరిపంట పండుటవలననే ఆర్థిక గౌరవము నిలువబడెను. ఇచటనుండి వరివియ్యము కె న కాకు పంపబడును. ఇక రెండురెట్లు హెచ్చుగా వరిపంట పండిననుగూడ కెనడావారే కొందురు. బ్రటిషుగవర్నా నా 100,000 చదరపు మైళ్లు విస్తీర్ణము కలిగియున్నది. ఇంకను సాగు బడిలోనికి రానిభూములు మిక్కిలి హెచ్చుగానే యున్నవి. ఇచట నీటిపారుదలవలన పండగిన సారవంతముగు భూమియే మిక్కిలి హెచ్చుగా నున్నది. ఇచట యిరువదారులు గూడ పూర్తియైనచో వైజులన కిది ప్రధానమార్గముగూడ నగును. అచటగూడ సాగుబడి చేయని భూములు అపరిమితముగా నున్నవి.

వరిపంటను భారతీయులే పండింప నర్హులను విషయమును ఉన్నతోద్యోగు లందరును బాగుగా గ్రహించియున్నారు. ఆఫ్రికా వారి సంఖ్య క్రమముగా తగ్గుచున్నది వారు క్యూబా మెక్సికో మున్నగు దేశములలో పరిశ్రమలలో పనిచేయుటకు పోవుచున్నారు వారు వ్యవసాయము చేయురు. వారిలో సంపన్నులు తక్కువ. భారతీయు లింను హెచ్చుగా నివటికి రానలెననియే యిచట ఆఫ్రికాజాతివారి నాయకులుగూడ మనస్తూర్వకముగా కోరుచున్నారు. ఈ రెండు జాతులకును వృత్తులు నేరగుటచే సామరస్యము చేడదు.

నే నిపుడిచటికి వచ్చుటవలన నిచటి భారతీయులలో మరల స్వదేశాభిమానము పెంపొందినది. ఇపుడిచట సరుర్థులగు చాక్లరులును, యిసపైకేరులును చాలదీక్షగా పనిచేయుచున్నారు. గాన ద్వారలోనే ఆరోగ్యస్థితి పెంపొందగలదు. ఆఫ్రికాలోనున్న భారతీయుల సంఖ్యకంటెను యిచటి భారతీయులసంఖ్యయే చాల హెచ్చుగా నున్నది. గాన భారతీయు లధికముగా నివటికి నచ్చి వరిపంటను చాల వృద్ధినిొందింపవలసి యున్నది. అని ఆంధ్రానుగారు నాకు వ్రాసిరి.

నేను ఆంధ్రానుగారిలో పూర్తిగా నేకభవించజాలను. ఈ దేశము ఆరోగ్యకరము కాదనువార్త లసత్యములుకానని ఆంధ్రానుగారే వ్రాసిరి. ఇట్టి అనారోగ్యప్రదేశమునకు మన దేశీయులు వెళ్లుటకు నే సంగీకరింపజాలను. ప్రస్తుతము భారతదేశమునందే స్వరాజ్యమును బడయుట కధికమగుకృషిని సలుప జగును. (మో. క. గాంధీ ఎంగుయిండియా 25-7-29).

మదరాసు మార్కెట్ రిపోర్టు

(9-8-29)

కిమజవుల దినుసులు

ఇగునది గజముల పీస్ ధరలు రు. అ. పై
కాకింపులు:—“ముంగిసనూర్లు” 22 X 22 (బి) రు 8-4-0
సాధారణరకము రు 7-7-0 “సింహము” 22 X 22
(బి) రు 8-0-0 సాధారణ రకము రు 7-3-0 “ఇంజను”
22+22 (బి) రు 7-13-0 “సింహము పాము” 22+
22 (బి) రు 7-13-0 సాధారణరకము రు 7-1-0 “అ
మెజాను” 22+22 (బి) రు 7-12-0 “బంగారు దుప్పి”
22+22 (బి) రు 8-4-0 సాధారణరకము రు 7-4-0
“రాణి” (58) 24 24 రు 12-7-0; 2222 రు 11-4-0
చలువ:—“ముంగిస” 22+22 (బి) రు 9-0-0 సామాన్యరక
ము రు 8-2-0 “సింహము” 22+22 (బి) రు 8-12-0
సామాన్యరకము రు 7-14-0 “సింహము, పాము”
22+22 (బి) రు 8-13-0 సామాన్యరకము రు 7-14-0
“అమెజాను” 22+22 (బి) రు 8-10-0 సామాన్యర
కము రు 7-12-0 “ఏనుగు” 22+22 (బి) రు 8-11-0
సామాన్యరకము రు 7-12-0.
చలవములు:—1703 (నెట్) రు 12-3-0 గ్లాస్ 9000 (నెట్)
రు 12-1-0 1702 రు 10-12-0 1503 రు 11-10-0
1303 రు 10-12-0 నై 4 రు 6-10-0 నై 5 రు 7-6-0
73073 రు 7-12-0 జి. జి. 73 రు 7-13-0 ఎల్. ఎల్.
73 రు 8-3-0 ఎల్. ఎల్. 72 రు 7-3-8 88/888 రు
11-10-0 9041 (నెట్) రు 10-4-0 30 (నెట్) రు
8-5-0.

నూలు
40 నెంబరు (సీమ 5 పా కట్టులు)—టూక్రి రు 5-12-0
నెంబరు (కొంగ) రు 7-3-0; చలువ (ఎనిటిక్లెట్) రు 6-8-0
చలువ (నాగకన్నక) రు 6-10-0 చలువ (గుస్తీ) రు 6-10-0 చలువ
(గడ్డకొండా) రు 6-11-5 పచ్చగుట్టులు (ఎట్ట)
టి. రెడ్ సిస్టీమ్ అనానో రు 8-6-0.
40 జపాన్ (పదిపానులకట్టు) అయిదు నక్షత్రములు
రు 12-1-6 కలర్ బాల్ రు 12-0-0. నెనులి రు
60 సీమ (5 పానులకట్టులు)—అడకత్తెర రు 14-6-0
టి. (ఎట్ట) “పాట్టెలుతల” మార్కు రు 11-8-0
ఏ రుదుకారము రు 8-9-0 ఎద్దు గడియారము రు 8-0-0;
కంగారు మార్కు రు 8-11-0.
హల్లుజల్లు రు 8-6-6
గడ్డిబండి మార్కు రు 8-9-0
పెన్నిల్లు రు 8-5-0
సిరాబుడ్డి రు 8-4-0
తెల్ల “కంగారు”
ఇండియా బ్రిటానియా మార్కు తెల్ల రు 10-8-0
ఇ త్తడిరేకులు—(డిబ్ మేక్) రు 256
డిబ్ (క్రూసాయర్) రు 253
రాగిరేకు రు 290

సి మింటుపీసా వెల:—
1౯ పీస్ “చెయ్యి” రు 11-౪-0
జర్మన్ “ఫ్లాగ్” రు జర్మన్ “టూన్” రు ౪-8-0
చక్రేరములాటయొక్క ధర:—
జావా “రెడి” రు 25-5-0
ఆగస్టు, సెప్టెంబరు రు 25-4-0. అక్టోబరు డి నెంబరు 25-8-0
వి. ఆర్. వి. (రెడి) రు 25-2-0
వేరు సెనగ నూనె
కిపాలలో రు 98-0-0

అముదము
(మిల్ డెలివరీ) రు 100
పదునుచేసినతోలు రు 1-కి ధరలు
జవుతోలు (7 టు-9) “అఫ్ కంప్రైస్” రు 0-14-6 టు 1-0-3
“ (తేలిక) ” రు 1-1-3 టు 1-2-0
“ (7-8 1/2) టెంబునూర్లు రు 0-15-5 టు 1-0-9
“ (తేలిక) ” రు 1-1-9 టు 1-2-6
“ 6 1/2 టు 8 1/2 టెజూయ్య రు 0-15-3 టు 1-0-6
“ (6 1/2 టు 7 1/2) విజయనగరము రు 1-0-0 టు 1-0-9
“ (7 టు 7 1/2) ఏలూరు రు 1-0-0 టు 1-0-3
గడతోలు రు 0-10-6 టు 0-10-10
గడమూసతోలు రు 1-1-6 టు 1-2-6
జవుతూతోలు రు 1-10-0 టు 1-11-0

ధాన్యముల ధరలు

(9-8-1929)

మంచెబియ్యము	బస్తా 1-కి	రు. అ. పై.
రంగూను “స్పెషలు”	164 పానులు	11 4 0
రంగూను “స్టాల్ మిల్లు”	“	11 8 0
దెజవాడ “స్పి” (పాపి)	“	15 12 0
మైదరా బాగు	“	20 0 0
ఉప్పడుబియ్యము		
డెబ్బా నెం. 1	“	12 4 0
డెబ్బా నెం. 2	“	12 0 0
“ మధ్యరకము	“	11 12 0
“ చౌకరకము	“	11 4 0
నగర సేయరకము	“	13 8 0
“ చౌకరకము	“	13 0 0
మద్రాసు కిరుమణి	“	13 0 0
“ కార్	“	11 0 0
“ వాడసంబ	“	11 12 0
బియ్యము నూక		
రంగూన్ ఏ 1	200 “	14 8 0
“ ఏ 2	“	13 4 0
“ ఏ 3	“	12 0 0
“ బి 1	“	14 2 0
“ బి 2	“	12 4 0
“ బి 3	“	11 8 0
“ బి 4	“	10 4 0
“ సి 1	“	13 8 0
“ సి 2	“	11 8 0
“ సి 3	“	10 4 0
సింగపూరు ఏ 1	240 “	16 0 0
సైగోన్ నెం 1	216 “	14 8 0
“ నె 1, 2 కలిపి	“	14 6 0
బామరకము నెం 1	210 “	13 4 0
“ నెం 2	“	11 12 0
“ నెం 3	“	10 8 0
పుట్టుబియ్యము (తెలుపురకము) 140	“	12 4 0
“ (నలుపురకము)	“	18 8 0
గోధుములు		
అస్ట్రేలియను	205 “	13 8 0
కండువా	“	16 8 0
కరాచి (సర్వత్తి)	“	16 0 0
“ (పిపి)	“	15 12 0
పండూర్నూరు (మత్తరకము)	“	19 0 0
నవ్వులు		
వారంగల్	156 “	20 0 0
చనగిరి	“	19 0 0
కాయధాన్యములు		
చిక్కు-మంగింజలు (బూజర్) 195	“	22 0 0
బటానీ సింజలు	205 “	16 4 0
“	156 “	11 4 0
ఎట్ట బీన్సు	195 “	12 0 0
పొడుగు బీన్సు	205 “	15 4 0
కండులు (రంగూను)	195 “	16 8 0
“ (మత్)	164 “	10 0 0
కందిపప్పు (తిరుపత్తూరు)	205 “	22 8 0
“ (మైదరా బాగు)	“	26 8 0
“ (కాన్పూరు)	“	19 4 0
“ (కేసరి)	“	16 4 0
మినుములు (రంగూన్)	218 “	17 8 0
“ (రాజవంక)	225 “	18 0 0
“ (బండరు)	225 “	17 12 0
“ (చిత్తూరు)	“	“
“ (కాకినాడ)	67 పడులు	17 12 0
పెసలు (రంగూన్)	195 పానులు	15 0 0
“ (సింగపూరు)	200 “	15 8 0
“ (హిందూస్థాన్)	250 “	15 12 0
శనగలు (రంగూన్)	195 “	16 0 0
“ (కరాచి)	205 “	13 8 0
“ (హిందూస్థాన్)	200 “	15 12 0
శనగపప్పు (రంగూన్)	190 “	17 4 0

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్పగొప్ప వారిచే
వేలకువేలు యోగ్యత
వత్తములు పొందియున్నది
తలనొప్పుల మాన్పును. వాయువుపోట్ల
బాపును. పార్శ్వపునొప్పుల బారదోలును.
పోట్ల బోగొట్టును. బెణుకుల భేదించును.
చూపుల రూపుమాపును. దగ్గునుతగ్గించును
మరదను తొలగించును.
ఈ మందును రుద్దగానే చెమట పట్టుట
వలన శరీరమందలి దుష్పదార్థములను తొ
లగించును. నొప్పుల తగ్గించును. విదేశము
లలో గూడ వాడుచున్నారు.

అమృతాంజనము
అన్ని విధములగు నొప్పులకు
సంజీవివంటిది
పంచభాష చీటీ చూచి కొనిన
మోనము గలుగదు.
చక్కని డబ్బితో నహా నీసా 1-కి 0-10-0
డబ్బన్ 1-కి రు 6-4-0 లు.
ప్రతియింట ముఖ్యముగా నుండదగినది.
అమృతాంజనం డిపో
6, 7 తంబు శెట్టివీధి, మద్రాసు
109, ప్రేరిరోడ్డు, భార్గవ, బొంబాయి.

అమృతాంజనం రివ్యూ

ఈ మందును రుద్దగానే చెమట పట్టుట
వలన శరీరమందలి దుష్పదార్థములను తొ
లగించును. నొప్పుల తగ్గించును. విదేశము
లలో గూడ వాడుచున్నారు.

అమృతాంజనం రివ్యూ
121 నవంబరు 1939, బెజవాడ

అమృతాంజనం రివ్యూ

ఈ-అమృతాంజనం మొలకను శాశ్వతముగా మొలకనుండ
చేయును. రు 2, నవంబరు 1939, బెజవాడ
142 నవంబరు 1939, బెజవాడ.

కావలెను

నెల్లూరు, చిత్తూరు జిల్లాలకు ఇరువురు ఇన్స్ పెక్టరు
నెల 1 కి రు. 75-10-100 జీతము, కమిషను అలవెన్యుతో
సహా పూచీగా పనిచేయు పద్ధతిపై కావలెను. ధరావత్తు వగదు
ర్పు 1000 లు చెల్లించవలెను. సదరు మొత్తమునకు 100 కి
సం॥ కు రు 5 వంతున వడ్డీ యియ్యబడును. వివరములకు
ఈ దిగువవిలాసమునకు వ్రాయవలెను.
వీసన్ అస్యూరెన్సు బ్యాంకు, లిమిటెడ్,
22, నెక్కెండులైన్ బీచ్, మద్రాసు.

ఆటంక పరచుట

మానసిక, శరీర సంబంధ క్తులు ఆటంకపరపబడిన దయచేసి

కామశాస్త్రమును

పరిశీలించు
ఇది ఆరోగ్యము, సంపద, అభివృద్ధి వగైరాలకు దారి
మావును.
ఇనాముగా తపాలాఖర్చు లేక పంపబడును. దయచేసి
ఒకకార్డును ఈ దిగువ విలాసమునకు వ్రాయుడు. 2-2
ఆటంకనిగ్రహ ఫార్మసీ, 26 బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

విజయం కావలెను

తలనొప్పి, యిక్ష్మయంబా, చేయ కాంక్ష పట్టుకొనుట
పంటినొప్పి మొదలగువ్యాధులను ఒక క్షణములో పోగొట్టుకల
ఖ్యాతిజేందిన "జామా తైలమునకు". సమమును మందు చే
రేదియు లేదు. చాల యోగ్యతాపత్రములను పొందియున్నది.
బుడ్డి 1-కి అణాలు 6 ఇచ్చి ఉపయోగించి చూడుడు.

అమర్ చెందు. శోభాచెందు
ఇంగ్లీషుమందులు పలనరకులు నల్సారిక్, సైక్రిక్,
మొరాటిక్ ఆసిడ్ల వ్యాపారస్థులు,
6కి నెం. నైనప్పనాయునివీధి, మద్రాసు.

ప్రకటన

(2046)
రోగులు స్వయముగ వచ్చిగాని, బాబుల ద్వారాగాని
రోగలక్షణములను తెలుపుదు చేరినవో రోగస్వభావము
పుచ్చుకొనవలసిన మందు, పద్ధతి, వగైరాలు వివరముగ
పుచితముగ వ్రాసి. పంపబడును. 5 (సం)
డాక్టరు శ్రీపాద కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి, బెజవాడ.

THE ZANDU PHARMACEUTICAL WORKS LTD., BOMBAY.

లోకప్రసిద్ధమైన "జాండు" గారి చ్యవనప్రాశ

పచ్చని అమృతముతో ఇతర ఓషధులు చేర్చి తయారుచేయబడినవి. దగ్గు, జలుబు, కొ
మ్మచడినెము, గొంతురాపుట మొదలగువాటికి అమృతమైన ఔషధము. ఉబ్బసము, త్తయ
రోగము మొదలగు కఠినవ్యాధులకు ఇదిచాల మంచిగుణమిచ్చును. సామాన్యమైన బలహీనత,
నరముల బలహీనత, ముసలితనముచే గల బలహీనత, రక్తక్షీణత, బరువుతగ్గుట, ప్రాణశక్తి క్షీ
ణత మొదలగువాటికి అమృతమైన టానికుగా ఉపయోగించవచ్చును. దీనిని ఒకసారివాడి,
చూడుడు. 1 పానుడబ్బి 1-కి రు. 2-8-0, 1/2 పానుడబ్బి 1-కి 1-5-0.
స్వపురి రాజధానికి సోత విజయం:—
సహ విజయం:—

అనంతపురం. కె. రామకృష్ణమూర్తిగారు
కడప. జి. నరసింహయ్యగారు.
గుంటూరు. సి. హెచ్. రామకృష్ణమూర్తిగారు
చిత్తూరు. డి. వెంకటాచలంశెట్టి ఆంధ్రు బ్రదర్స్
ధర్మపురం. వైద్యం. హనుమంతరావుగారు
సాలూరు. శ్రీ భృగిసుందర భంజిరేవుగారు
నెల్లూరు. ఆరియక్ ఫార్మసీ
తెనాలి. కృష్ణా ఫ్యాక్ సెస్టోర్సు
నరసరావుపేట. పి. వి. సుబ్బారామయ్యగారు
బళ్లారి. ప్రేమచిత్తాలయ
నర్సాపూరు. వై. సత్యనారాయణగారు
తుంగభద్ర. శ్రీరామకృష్ణార్సు.

మాన సోల్లాసి నీ మాత్రలు

30 మాత్రలు 0-10-0 (పది అణాలు)
నల నులభము! (పోస్టుఖర్చు ప్రత్యేకము) గూగులికము!
శరీరములో ఉష్ణాధికముచే కత్తిగడి పైతృకాల
కిమాత్రలు దివ్యామృతము. అశీర్వము, అరవి, అపల్లింతలు,
అగ్నిమాంద్యము, అతిదాహము, ఎక్కిళ్లు, సర్వాంగముల
యందు బలక్షయము, పిక్కలు, పార్శ్వములు, శిరస్సు,
వ్రేళ్లు, అనులు మొదలగువానియందు గలిగడి నొప్పులను
బోగొట్టి దోహమును మంచి ఆరోగ్యమునకు దెచ్చును.
ఈమాత్రలు మేహవాతనొప్పులను వెంటనే మాన్పును.
ఇందు అనేక ఓషధులు చేరినవి. అనుభవముగల ఔషధ
ముగుటచేతను పరమహంసక్రియ యని చెప్పవచ్చును.
ఒక్కసారి వాడిచూచిన నిజము తెలియగలదు.
చిరునామా:—
ఆయుర్వేద వైద్యనిలయం,
పోస్టు నిడుమోలు, ఎలకురు, కృష్ణాజిల్లా.

నరసత్వపవరేషన్ రాజమండ్రి

అన్ని విధములగు అచ్చపనులు, బైండు పనులు చేయబడును.